

Uputstvo za korisnika - Nokia 6820

9310981
Izdanje 1

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROIZVODA

Mi, NOKIA CORPORATION izjavljujemo na svoju isključivu odgovornost da je proizvod NHL-9 usklađen sa odredbama sledeće Direktive Saveta: 1999/5/EC.

Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi

http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

CE 168

Copyright © 2004 Nokia. Sva prava zadržana.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People i Pop-Port su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig kompanije Nokia Corporation.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright (C) 1997-2004. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

Includes RSA BSAFE cryptographic or security protocol software from RSA Security.

Java is a trademark of Sun Microsystems, Inc.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati "kao što jesu". Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Raspoloživost posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

9310981 / Izdanje 1

Sadržaj

ZA VAŠU BEZBEDNOST	12
Opšte informacije	16
Pristupne šifre.....	16
Sigurnosna šifra (5 do 10 cifara).....	16
PIN i PIN2 šifre (4 do 8 cifara), PIN šifra modula i Potpisni PIN.....	16
PUK i PUK2 šifre (8 cifara).....	17
Šifra zabrane poziva (4 cifre).....	17
Šifra novčanika (4 do 10 cifara).....	17
Pregled funkcija telefonskog aparata	18
Zajednička memorija.....	19
1. Za početak	21
Postavljanje SIM kartice i baterije.....	21
Punjenje baterije.....	23
Uključivanje i isključivanje telefonskog aparata	24
Uključivanje i isključivanje osvetljenja tastature.....	25
2. Vaš telefonski aparat.....	26
Tasteri (zatvoren preklopnik).....	26
Konektori.....	27
Tasteri (otvoren preklopnik).....	28
Pasivni režim rada	30
Zaštita ekrana (skrin sejver).....	31
Tapet	31
Osnovni indikatori u pasivnom režimu	31
Zaključavanje tastature	34

OTA servis parametara	35
3. Funkcije poziva.....	37
Pozivanje.....	37
Brzo biranje nekog telefonskog broja.....	38
Prijem ili odbijanje dolaznog poziva	39
Poziv na čekanju.....	39
Opcije u toku veze.....	40
4. Pisanje teksta	42
Pisanje teksta koristeći čet tastaturu	42
Pisanje karaktera sa akcentima.....	43
Pisanje teksta kada je preklonik zatvoren	44
Uključivanje i isključivanje intuitivnog načina unosa teksta.....	44
Upotreba intuitivnog načina unosa teksta	44
Pisanje složenica.....	45
Upotreba tradicionalnog načina unosa teksta.....	45
Saveti za pisanje teksta.....	46
5. Korišćenje menija.....	48
Pristup nekoj funkciji menija.....	48
Spisak funkcija menija	50
6. Funkcije menija	54
Poruke (Meni 1).....	54
Tekstualne poruke (SMS)	54
Pisanje i slanje poruka.....	55
Opcije slanja poruka	55
Pisanje i slanje e-mail poruka preko SMS servisa.....	56
Čitanje i odgovaranje na SMS poruku ili SMS e-mail.....	57

Folderi Prijem i Poslate poruke.....	58
Folder Arhiva i Moji folderi	59
Obrasci	59
Liste dostave.....	60
Brojač tekstualnih poruka.....	61
Multimedija poruke	61
Pisanje i slanje multimedija poruke	62
Čitanje i odgovaranje na multimedija poruku.....	64
Folderi Prijem, Slanje, Sačuvane poruke i Poslate poruke.....	66
Memorija za multimedija poruke puna	66
Brisanje poruka.....	67
E-mail poruke.....	67
Pisanje i slanje e-mail poruka.....	68
Preuzimanje e-mail poruka sa e-mail naloga u telefon.....	69
Čitanje i odgovaranje na e-mail poruku.....	70
Prijem i Ostali folderi (Draftovi, Arhiva, Slanje i Poslate poruke).....	70
Brisanje e-mail poruka.....	71
Časkanje.....	71
Ulazak u meni Časkanje.....	73
Povezivanje i raskid veze sa servisom časkanja	74
Započinjanje sesije časkanja	74
Prihvatanje ili odbijanje poziva za časkanje	76
Čitanje čet poruke	76
Učestvovanje u časkanju, konverzaciji	77
Izmene sopstvenih podataka, informacija.....	78
Kontakti za časkanje.....	78
Blokiranje i odblokiranje poruka	79
Grupe.....	79

Govorne poruke	80
Info poruke.....	81
Podešavanje poruka.....	81
Podešavanja tekstualnih i SMS e-mail poruka.....	81
Podešavanje zamene starih poruka	83
Podešavanja multimedija poruka	83
Podešavanja e-mail poruka.....	84
Podešavanje veličine fonta.....	88
Servisne komande	88
Lista poziva (Meni 2).....	88
Lista prethodnih poziva.....	89
Tajmeri i brojači.....	89
Kontakti (Meni 3)	90
Izbor podešavanja za kontakte.....	91
Memorisanje imena i telefonskih brojeva (Dodaj kontakt).....	91
Memorisanje više brojeva i tekstualnih stavki po jednom imenu.....	92
Dodavanje slike nekom imenu ili broju u kontaktima	93
Traženje nekog kontakta.....	94
Brisanje kontakata.....	94
Izmene ili brisanje detalja u kontaktima.....	95
Moja prisutnost	96
Preplaćena imena.....	98
Dodavanje kontakata u prijavljene kontakte.....	98
Pregled prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata.....	99
Odjava prijave (pretplate) kontakta.....	100
Kopiranje kontakata	100
Slanje i prijem vizitkarti.....	101
Brza biranja.....	101
Biranje glasom	102

Dodavanje i organizovanje nadimaka	102
Pozivanje koristeći govorni nadimak.....	103
Info brojevi i brojevi servisa	103
Moji brojevi.....	104
Grupe pozivača	104
Podešavanja (Meni 4).....	105
Načini rada.....	105
Podešav. čask. i moje prisustnosti	106
Podešavanje tonova.....	107
Podešavanje ekrana	108
Podešavanja vremena i datuma	109
Lične prečice.....	110
Povezivanje	111
Bluetooth bežična tehnologija.....	111
Bluetooth veza	113
Bluetooth podešavanja	113
Infracrveno (IC)	114
(E)GPRS.....	115
Više podešenja	118
Podešavanje poziva	118
Podešavanje telefona.....	120
Podešavanje proširenja	122
Podešavanje zaštite	123
Vrati fabrička podešavanja.....	124
Galerija (Meni 5).....	124
Kamera (Meni 6).....	127
Fotografisanje	128
Pravljenje video snimka.....	129
Podešavanje kamere.....	129

Rokovnik (Meni 7)	130
Sat sa alarmom.....	130
Kalendar.....	131
Unos napomene u kalendar	132
Kada Vas telefonski aparat upozorava alarmom na napomenu.....	133
Lista obaveza.....	134
Napomene	134
Novčanik.....	135
Pristup novčaniku	136
Memorisanje detalja kartice.....	137
Lične napomene	138
Kreiranje skupa (načina rada) novčanika.....	138
Podešavanja novčanika	139
Vodič za plaćanje pomoću novčanika.....	139
Sinhronizacija.....	140
Sinhronizacija sa telefonskog aparata	141
Podešavanja sinhronizacije.....	142
Sinhronizacija sa kompatibilnog PC računara.....	143
Aplikacije (Meni 8)	143
Igre	144
Kolekcija.....	144
Ostale opcije koje su na raspolaganju za aplikaciju ili grupu aplikacija	145
Preuzimanje igre ili aplikacije	146
Dodaci.....	147
Diktafon.....	147
Kalkulator.....	148
Tajmer	149
Štoperica	150
Servisi (Meni 9)	151

Osnovni koraci za pristup i korišćenje servisa	151
Podešavanje telefonskog aparata za neki servis	152
Ručno unošenje parametara servisa	152
Povezivanje na servis	153
Pretraživanje stranica servisa	154
Upotreba tastera telefonskog aparata u toku pretraživanja	154
Opcije u toku pretraživanja	154
Direktno pozivanje.....	155
Raskinite vezu sa servisom	155
Podešavanje izgleda višenamenskog pretraživača	156
Kukice	157
Adrese (bukmark oznake).....	157
Primanje adrese.....	158
Preuzimanje	158
Servisni prijem	158
Keš memorija.....	159
Sigurnost, zaštita pretraživača.....	159
Zaštitni modul	159
Sertifikati	160
Digitalni potpisi.....	161
SIM servisi (Meni 10).....	162
7. Komunikacije sa PC računaram	164
PC Suite	164
(E)GPRS, HSCSD i CSD	166
Korišćenje komunikacionih programa za prenos podataka	166
8. O bateriji.....	167
Punjenje i pražnjenje.....	167

ČUVANJE I ODRŽAVANJE	169
VAŽNE INFORMACIJE U VEZI BEZBEDNOSTI.....	171

ZA VAŠU BEZBEDNOST

Pročitajte ove jednostavne smernice. Kršenje pravila može da bude opasno ili protivzakonito. Dodatne detaljne informacije su date u ovom Uputstvu.

Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili kada njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU

Ne koristite ručni telefon u toku vožnje.

SMETNJE

Svi mobilni telefoni mogu da budu izloženi smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLJUČITE U BOLNICAMA

Pridržavajte se svih propisa ili pravila. Isključite telefon u blizini medicinske opreme.

ISKLJUČITE U AVIONU

Bežični uređaji mogu prouzrokovati smetnje u avionu.

ISKLJUČITE PRI TOČENJU GORIVA

Ne koristite telefon na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLJUČITE BLIZU MESTA MINIRANJA

Ne koristite telefon na mestima gde se vrši miniranje. Pridržavajte se ograničenja i postupajte po svim propisima i pravilima.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO

Upotrebljavajte samo u normalnom položaju. Nemojte nepotrebno dodirivati antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS

Samo kvalifikovane osobe smeju instalisati ili popravljati telefonsku opremu.

PRIBOR I BATERIJE

Upotrebljavajte samo odobreni pribor i baterije. Ne priključujte nekompatibilne uređaje.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE UREĐAJE

Kod priključivanja na ma koji drugi uređaj, pročitajte njegovo uputstvo za upotrebu radi bezbednosnih instrukcija. Ne priključujte nekompatibilne uređaje.

REZERVNE KOPIJE

Ne zaboravite da napravite rezervne kopije svih važnih podataka.

OTPORNOST NA VODU

Vaš telefonski aparat nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

POZIVANJE

Proverite da je telefon uključen i na mreži. Unesite broj telefona uključujući broj mrežne grupe, zatim pritisnite . Za završetak veze, pritisnite . Da odgovorite na poziv pritisnite .

HITNI POZIVI

Proverite da je telefon uključen i na mreži. Pritisnite potreban broj puta (na primer da biste prekinuli vezu, izašli iz menija i sl.) da obrišete sadržaj ekrana. Unesite broj službe pomoći i pritisnite . Dajte svoju lokaciju. Nemojte da prekidate vezu sve dok Vam se to ne kaže.

■ Usluge mreže

Mobilni telefon opisan u ovom uputstvu odobren je za korišćenje u digitalnim celularnim mrežama EGSM 900, GSM1800 i GSM1900.

Trofrekvencnost je mogućnost zavisna od mreže. Proverite sa svojim lokalnim provajderom da li se možete pretplatiti i koristiti ovu mogućnost.

Mobilni telefon Nokia 6820 je terminal 3GPP GSM Release 99 (treća generacija GSM mreža) koji podržava (E)GPRS servise a projektovan je da podržava i GPRS mreže Release 97.

Međutim, ispravan rad u svim GPRS mrežama Release 97 se ne može garantovati. Za više informacija, obratite se svom provajderu servisa ili lokalnom Nokia dileru.

Ovaj telefonski aparat podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcije ovog telefonskog aparata, kao što su MMS, pretraživanje, elektronska pošta (e-mail), časkanje, status prisutnosti kontakata, daljinska sinhronizacija i preuzimanje sadržaja putem pretraživača ili MMS-a, neophodno je da telekomunikaciona mreža podržava ove tehnologije.

Mnoge mogućnosti navedene u ovom uputstvu nazivaju se usluge mreže. To su posebne usluge koje dogovarate preko svog provajdera. Pre nego što budete mogli da koristite bilo koju od ovih usluga mreže, morate da se pretplatite na te usluge kod svog provajdera i da dobijete uputstva za njihovo korišćenje.

Napomena: Neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i/ili usluge.

■ O proširenjima

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim aparatom. Ovaj uređaj je projektovan za korišćenje sa napajanjem iz ACP-7, ACP-8, ACP-9 ACP-12, LCH-8, LCH-9, LCH-12 i AC-1 izvora napajanja.

Upozorenje: Upotrebljavajte samo baterije, punjače i pribor koje je odobrio proizvođač telefona za upotrebu uz ovaj model telefona. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju koji se odnose na telefon a može biti i opasna.

Za mogućnost nabavke odobrenog pribora, molimo proverite kod Vašeg prodavca.

Nekoliko praktičnih pravila za upotrebu proširenja

- Sav pribor držite van dohvata dece.
- Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog pribora, uhvatite i izvucite utikač, a ne kabl.
- Redovno proveravajte da je oprema montirana u automobilu pravilno postavljena i da pravilno funkcioniše.
- Montažu sve složene opreme za automobil mora izvoditi samo kvalifikovano lice.

Opšte informacije

■ Pristupne šifre

Sigurnosna šifra (5 do 10 cifara)

Sigurnosna šifra štiti vaš telefonski aparat od neovlašćene upotrebe. Fabrički podešena šifra je 12345. Pošto izmenite ovu šifru, novu čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od svog telefonskog aparata. Da promenite šifru i podesite telefon da je zahteva, pogledajte deo [Podešavanje zaštite](#) na stranici 123.

Ako pet puta zaredom unesete neispravnu sigurnosnu, zaštitnu šifru, telefon će prikazati *Pogrešna šifra*. Sačekajte pet minuta pa unesite šifru ponovo.

PIN i PIN2 šifre (4 do 8 cifara), PIN šifra modula i Potpisni PIN

- PIN (Personal Identification Number ili Lični identifikacioni broj) šifra štiti vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN šifra se obično isporučuje uz SIM karticu. Podesite aparat da zahteva unos PIN šifre pri svakom uključivanju; vidite [Podešavanje zaštite](#) na stranici 123.
- PIN2 šifra se eventualno isporučuje uz SIM karticu i neophodna je za pristup određenim funkcijama.
- PIN šifra modula je neophodna za pristupanje podacima u zaštitnom modulu. Vidite [Zaštitni modul](#) na stranici 159. PIN šifru modula dobijate sa SIM karticom ako ona u sebi ima ugrađen zaštitni modul.

- Potpisni PIN je neophodan za (elektronski) digitalni potpis. Vidite [Digitalni potpisi](#) na stranici [161](#). Potpisni PIN dobijate sa SIM karticom ako ona u sebi ima ugrađen sigurnosni, zaštitni modul.

Ukoliko više puta unesete pogrešnu PIN šifru, telefon prikazuje upozorenje *PIN je blokirana* ili *PIN šifra je blokirana* i od Vas zahteva da unesete PUK šifru.

PUK i PUK2 šifre (8 cifara)

PUK (Personal Unblocking Key, Lična šifra za deblokadu) šifra je neophodna za izmenu blokirane PIN šifre. PUK2 šifra je potrebna za promenu blokirane PIN2 šifre.

Ako šifre nisu isporučene uz SIM karticu, za njih se obratite svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu.

Šifra zabrane poziva (4 cifre)

Šifra zabrane (poziva) je neophodna kod korišćenja opcije *Usluga zabrane poziva*; vidite [Podešavanje zaštite](#) na stranici [123](#). Ovu šifru možete dobiti od svog provajdera, dobavljača usluga.

Šifra novčanika (4 do 10 cifara)

Šifra novčanika Vam je potrebna za pristup funkcijama novčanika. Ako više puta ukucate pogrešnu šifru novčanika, aplikacija Novčanik se blokira na pet minuta. Za dalje informacije, pogledajte deo [Novčanik](#) na stranici [135](#).

■ Pregled funkcija telefonskog aparata

Vaša Nokia 6820 je odobrena za upotrebu u EGSM 900, GSM1800 i GSM 1900 mrežama. Ona poseduje brojne funkcije koje su praktične za svakodnevni rad, kao što su kalendar, sat, sat sa alarmom i ugrađena kamera. Kamera se može koristiti za pravljenje video snimaka i fotografija koje možete koristiti za tapete, pozadinu, u pasivnom režimu, ili kao sličice, minijature za modul *Kontakti*. Vidite [Kamera \(Meni 6\)](#) na stranici 127. Vaš telefon podržava i naredne funkcije:

- EDGE (Enhanced Data rates for GSM Evolution – poboljšane brzine prenosa podataka u GSM mrežama), vidite [\(E\)GPRS](#) na stranici 115. EDGE mreže za paketni prenos podataka omogućavaju brže veze od GPRS mreža.
- XHTML pretraživač Vam omogućava preuzimanje i prikazivanje višebojnih i grafički bogatih sadržaja koji se nalaze na serverima provajdera veb usluga. Vidite [Servisi \(Meni 9\)](#) na stranici 151.
- Status prisutnosti kontakata Vam omogućava jednostavnu razmenu informacija o statusu svoje prisutnosti, dostupnosti, sa kolegama, članovima porodice ili prijateljima koji su opremljeni kompatibilnim aparatima i pretplaćeni na dati mrežni servis. Vidite [Moja prisutnost](#) na stranici 96.
- Ćaskanje predstavlja način slanja kratkih tekstualnih poruka koje se dostavljaju korisnicima koji su "onlajn", tj. prisutni. Vidite [Ćaskanje](#) na stranici 71.
- Ćet tastatura za udobnije unošenje teksta; vidite deo [Pisanje i slanje poruka](#) na stranici 55.

- E-mail funkcija, elektronska pošta, Vam omogućava pisanje, slanje i preuzimanje e-mail poruka sa vašeg e-mail naloga. Vidite [E-mail poruke](#) na stranici [67](#).
- Servis razmene multimedija poruka (MMS) Vam omogućava razmenu multimedijalnih poruka koje se sastoje iz teksta, slike, zvučnog ili video snimka sa kompatibilnim aparatima. Slike i melodije zvona možete sačuvati za lična podešavanja svog telefona; vidite [Multimedija poruke](#) na stranici [61](#).
- Polifoni zvuk (MIDI) koji se sastoji iz nekoliko audio komponenata koje se reprodukuju istovremeno. Telefonski aparat poseduje audio komponente za preko 40 instrumenata, a istovremeno može da reprodukuje najviše 16 instrumenata. Telefon podržava Scalable Polyphonic MIDI (SP-MIDI) audio format.
- Java 2 Micro Edition, J2ME™ sadrži neke Java aplikacije i igre koje su posebno programirane za mobilne telefone. U svoj telefon možete preuzimati i nove aplikacije i igre; vidite [Aplikacije \(Meni 8\)](#) na stranici [143](#).

Zajednička memorija

Naredne funkcije vašeg telefonskog aparata mogu da dele memoriju: kontakti, tekstualne, multimedija, e-mail poruke, govorni nadimci i SMS liste dostave, slike, melodije zvona, video i audio snimci u galeriji, kamera, kalendar, obaveze, Java igre, aplikacije i modul Napomene. Korišćenje svake od ovih funkcija smanjuje količinu memorije koja preostaje za ostale funkcije koje dele memoriju. Ovo je posebno kritično pri intenzivnom korišćenju nekih funkcija (mada neke funkcije, pored memorije koju dele sa ostalim funkcijama, mogu imati i određenu količinu

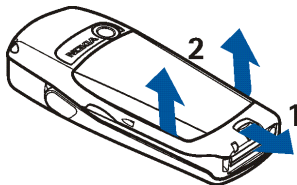
memorije dodeljene samo njima). Na primer, memorisanje velikog broja slika, Java aplikacija itd., može da zauzme kompletnu zajedničku memoriju pa će telefon prikazati upozorenje da je memorija ispunjena. U tom slučaju, pre nastavka rada, obrišite neke podatke ili datoteke memorisane u zajedničkoj memoriji.

1. Za početak

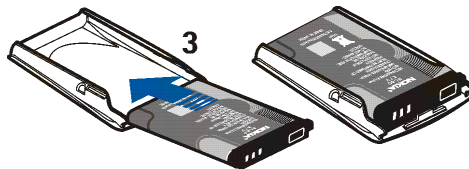

■ Postavljanje SIM kartice i baterije

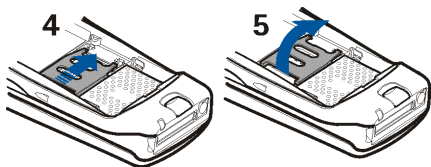
- Držite sve SIM kartice daleko od dohvata dece.
  - SIM kartica i njeni kontakti se mogu lako oštetiti grebanjem ili savijanjem, pa zato budite pažljivi pri manipulaciji karticom, pri njenom ubacivanju i vađenju.
  - Pre postavljanja SIM kartice, obavezno telefon isključiti, iskopčati sva proširenja pa zatim izvaditi bateriju.
1. Sa zadnjom stranom aparata prema sebi, pritisnite taster za oslobađanje zadnje maske (1) i istovremeno odignite masku sa aparata (2).

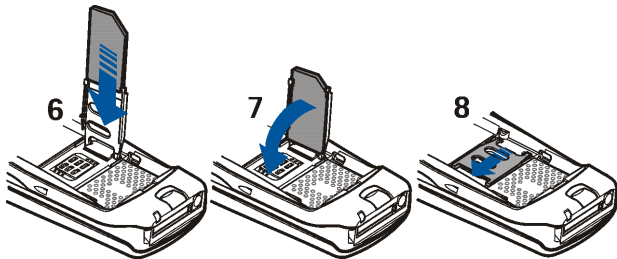
2. Pogurajte bateriju prema masci (3) dok ne čujete kako klikne u ležište.

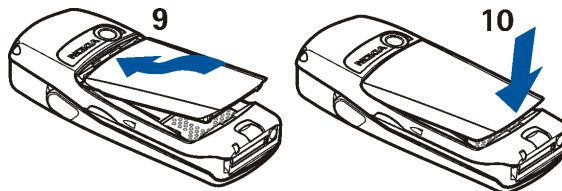
3. Da oslobodite držač SIM kartice, pogurajte ga unazad (4) i podignite ga da ga otvorite (5).

4. Ubacite SIM karticu u držač SIM kartice (6). Proverite da je SIM kartica umetnuta pravilno i da su zlatne kontakt površine na kartici okrenute ka dole. Zatvorite držač SIM kartice (7) i vratite ga nazad u ležište (8).

5. Postavite zadnju masku naspram zubića na prednjoj masici (9) i pogurajte zadnju masku dok se ne zabravi u ležište (10).

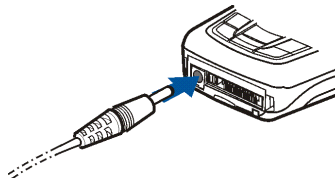

■ Punjenje baterije

1. Utaknite konektor punjača u utičnicu na donjoj strani telefonskog aparata.
2. Utaknite punjač u zidnu utičnicu naizmjeničnog napona.

Ako je telefonski aparat uključen, na kratko se ispisuje tekst *Punjenje*.

Ukoliko je baterija potpuno prazna, proći će nekoliko minuta pre nego što se na ekranu pojavi indikator punjenja i pre nego što se može ostvariti bilo kakva veza.

Telefonski aparat možete koristiti dok je punjač priključen.

Vreme punjenja zavisi od punjača i baterije koji se koriste. Na primer, punjenje baterije BL-5C punjačem ACP-12, dok je aparat u pasivnom režimu rada, traje oko 1 sat i 30 minuta.

■ Uključivanje i isključivanje telefonskog aparata

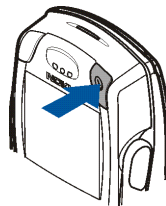
Upozorenje: Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili kada njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Pritisnite i držite glavni prekidač .

- Ako telefon zatraži PIN šifru ili sigurnosnu šifru, unesite ih, pa pritisnite **OK**.

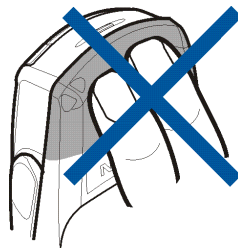
Vidite [Podešavanje zaštite](#) na stranici 123 i [Opšte informacije](#) na stranici 16.

- Ako aparat prikaže poruku *Ubaci SIM karticu* mada je SIM kartica pravilno ubačena, ili *SIM kartica nije podržana*, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu. Vaš telefonski aparat ne podržava SIM kartice od 5 volti i potrebno je karticu zameniti.

SAVETI ZA EFIKASAN RAD: Vaš telefonski aparat ima ugrađenu antenu. Kao i kod svakog drugog radio predajnika, ne dodirujte nepotrebno antenu kada je telefon uključen. Dodirivanje antene utiče na kvalitet veze i može da dovede do rada telefona na višem energetsom nivou nego što bi bilo potrebno. Nedodirivanje antene u toku veze optimizuje kvalitet njenog funkcionisanja kao i autonomiju aparata za obavljanje razgovora.

Uključivanje i isključivanje osvetljenja tastature

- Osvetljenje tastature se ne uključuje automatski kad otvorite preklopnik. Da uključite osvetljenje, pritisnite taster osvetljenja u gornjem levom uglu tastature. Osvetljenje tastature se samo isključuje posle određenog vremena ali se ponovo uključuje čim pritisnete neki taster.
- Da isključite osvetljenje tastature, pritisnite taster osvetljenja ili zatvorite preklopnik.

2. Vaš telefonski aparat

■ Tasteri (zatvoren preklopnik)

1. Glavni prekidač

Uključuje i isključuje telefonski aparat.

Kada je tastatura zaključana, pritisak na glavni prekidač uključuje osvetljenje ekrana na oko 15 sekundi.

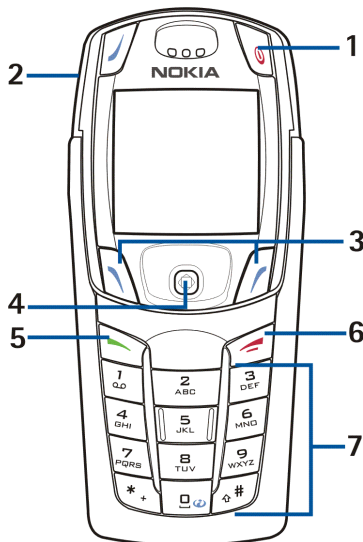
2. Zvučnik

3. Selekcioni tasteri i

Funkcija ovih tastera zavisi od teksta koji se pojavljuje iznad njih na ekranu; vidite Pasivni režim na stranici 30.

4. 5-smerni džojstik

Omogućava kretanje kroz imena, telefonske brojeve, menije i opcije parametara. 5-smerni džojstik se takođe koristi i za pokretanje

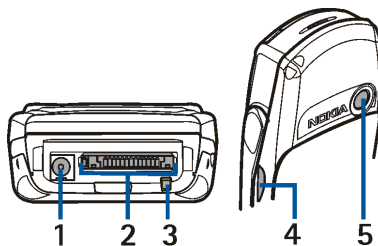

kursora gore, dole, desno i levo u toku pisanja teksta, upotrebe kalendara i u nekim igricama. Kratkim pritiskom na džojstik bira se data funkcija.

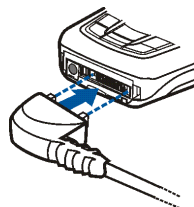
5. bira telefonski broj i odgovara na dolazni poziv. U pasivnom režimu, prikazuje prethodno pozivane brojeve.
6. prekida uspostavljenu vezu. **Izlazak iz bilo koje funkcije.**
7. - unos cifara i slovnih karaktera.
 i se koriste za različite namene u različitim funkcijama.

■ Konektori

1. Konektor punjača.
2. Pop-Port™ konektor za slušalice, data kabl i ostala proširenja. Proširenje priključujte na Pop-Port konektor kako je prikazano na slici.

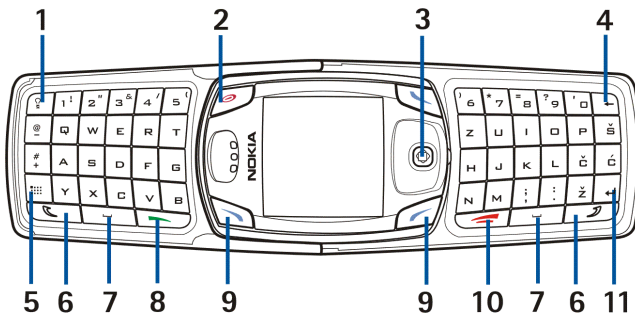

3. Mikrofon .
4. Infracrveni (IC) port.
5. Objektiv kamere na zadnjoj masci aparata.

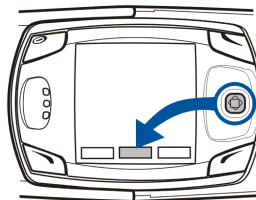
■ Tasteri (otvoren preklopnik)

Kada otvorite preklopnik, prikaz na displeju se okreće za 90 stepeni a levi, centralni i desni selekциони taster zamenjuju mesta, ali se funkcijski tekstovi iznad njih ne menjaju. U vezi upotrebe tastera za pisanje i izmene teksta, vidite [Pisanje teksta koristeći čet tastaturu](#) na stranici 42.

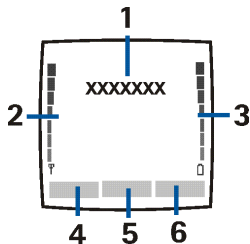
1. Taster osvetljenja tastature uključuje i isključuje osvetljenje tastature kada se ona koristi. Vidite i deo [Uključivanje i isključivanje osvetljenja tastature](#) na stranici 25.

2. **Glavni prekidač** uključuje i isključuje aparat.
3. **5-smerni džojstik** ; za način korišćenja, vidite **Tasteri (zatvoren preklopnik)** na stranici 26. Kao što je prikazano na slici, da odaberete neku funkciju kada je preklopnik otvoren, pritisnite džojstik.
4. **Povratnica** briše karaktere.
5. **Taster karakteri** otvara skup karaktera i simbola u toku pisanja.
6. **Shift tasteri** i za prelazak na unos velikih slova i simbola. Možete ili prvo pritisnuti shift (šift) taster pa zatim željeni taster ili ih oba pritisnuti istovremeno.
7. **Tasteri razmaknice** i služe za unos razmaka.
8. bira telefonski broj i odgovara na dolazni poziv. U pasivnom režimu, prikazuje prethodno pozivane brojeve.
9. **Selekcionni tasteri** i Funkcija ovih tastera zavisi od teksta koji se pojavljuje iznad njih na ekranu.
10. prekida uspostavljenu vezu. **Izlazak iz bilo koje funkcije.**
11. **Unesi taster** za prelazak u novi red kod pisanja/izmena teksta.

■ Pasivni režim rada

Kada je telefon spreman za korišćenje (preklopnik može biti ili zatvoren ili otvoren) a Vi sami niste uneli nijedan karakter, telefon se nalazi u pasivnom režimu.

1. Prikazuje naziv komunikacione mreže ili logo operatora mreže što označava u kojoj se celularnoj mreži telefonski aparat trenutno koristi.
2. Prikazuje jačinu signala celularne mreže na vašoj trenutnoj lokaciji. Što je stubić viši, signal je jači.
3. Prikazuje nivo napunjenosti baterije. Što je stubić viši, više je energije u bateriji.
4. Levi selekcionni taster u pasivnom režimu je **Favoriti**.

Pritisnite **Favoriti** da vidite funkcije koje možete dodati u listu ličnih prečica. Pritisnite **Opcije** pa odaberite

- **Izaberi opcije**, da vidite listu raspoloživih funkcija koje možete dodati. Dođite do željene funkcije i pritisnite **Označi** da je dodate u listu prečica. Da uklonite neku funkciju iz liste, pritisnite **Ukloni**.
- **Organizuj**, da reorganizujete funkcije u listi. Odaberite željenu funkciju, pritisnite **Premesti** pa odaberite gde želite da premestite datu funkciju. Ako ste iz nekog razloga obrisali sadržaj menija **Favoriti**, pritisnite **Dodaj** da neku funkciju dodate.

5. Centralni selekcionni taster u pasivnom režimu je **Meni**.
6. Desni selekcionni taster u pasivnom režimu je **Kontak.**, posebni taster operatora komunikacione mreže ili prečica za neku funkciju koju sami odaberete. Kada pritisnete desni selekcionni taster, a tekst iznad njega je:
  - **Kontak.**, pristupate meniju *Kontakti*.
  - taster operatora mreže, možete pristupati veb sajtu operatora mreže.
  - posebna funkcija koju ste odabrali i aktivirali u meniju *Desni selekcionni taster*, pristupate direktno toj funkciji. Vidite [Lične prečice](#) na stranici 110.

Vidite i deo [Osnovni indikatori u pasivnom režimu](#) na stranici 31.

Zaštita ekrana (skrin sejver)

Telefonski aparat automatski aktivira zaštitu ekrana, skrin sejver, posle određenog vremena u kome se ne koriste funkcije telefona; vidite [Podešavanje ekrana](#) na stranici 108.

Tapet

Svoj telefon možete podesiti da prikazuje neku sliku kao pozadinu, tapet, u pasivnom režimu; vidite [Podešavanje ekrana](#) na stranici 108.

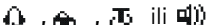

Osnovni indikatori u pasivnom režimu

Primili ste jednu ili više tekstualnih ili grafičkih poruka. Vidite [Čitanje i odgovaranje na SMS poruku ili SMS e-mail](#) na stranici 57.

- Primili ste jednu ili više multimedija poruka. Vidite [Čitanje i odgovaranje na multimedija poruku](#) na stranici 64.
- ili Vaš telefon je povezan sa servisom za ćaskanje, i status prisutnosti je "onlajn" (prisutan), odnosno "oflajn" (odsutan). Vidite [Povezivanje i raskid veze sa servisom ćaskanja](#) na stranici 74.
- Primili ste jednu ili više čet poruka (poruke iz ćaskanja) i povezani ste na servis ćaskanja. Vidite [Povezivanje i raskid veze sa servisom ćaskanja](#) na stranici 74.
- Tastatura telefonskog aparata je zaključana. Vidite [Zaključavanje tastature](#) na stranici 34 i [Automatska zaštita tastature](#) i [Zaštita tastature](#) u delu [Podešavanje telefona](#) na stranici 120.
- Telefonski aparat ne zvoni na dolazni poziv ili tekstualnu poruku jer je [Upozorenje na dolazni poziv](#) postavljeno na [Isključeno](#) i [Ton poruke](#) na [Isključena](#). Vidite [Podešavanje tonova](#) na stranici 107.
- Alarm postavljen na [Uključi](#). Vidite [Sat sa alarmom](#) na stranici 130.
- Tajmer uključen. Vidite [Tajmer](#) na stranici 149.
- U pozadini se vrši štopovanje vremena. Vidite [Štoperica](#) na stranici 150.
- Ovaj indikator se prikazuje u gornjem levom delu ekrana kada je za status (E)GPRS veze odabrano [Stalna veza](#), a (E)GPRS servis je na raspolaganju. Vidite [\(E\)GPRS veza](#) na stranici 116.

- Ovaj indikator se prikazuje u gornjem levom delu displeja kada je uspostavljena (E)GPRS veza. Vidite [\(E\)GPRS veza](#) na stranici 116 i [Pretraživanje stranica servisa](#) na stranici 154.
- (E)GPRS veza je zadržana (stavljena na čekanje); na primer, u slučaju dolaznog ili odlaznog poziva u toku (E)GPRS priključne veze.
- Indikator IC veze. Vidite [Infracrveno \(IC\)](#) na stranici 114.
- Indikator Bluetooth veze. Vidite [Bluetooth bežična tehnologija](#) na stranici 111.
- Svi pozivi su preusmereni na drugi broj. Ako posedujete dve telefonske linije, indikator preusmerenja za prvu liniju je a za drugu liniju . Vidite [Podešavanje poziva](#) na stranici 118.
- 1** ili **2** Ako imate dve telefonske linije, odgovarajuća ikonica označava onu koja je izabrana. Vidite [Podešavanje poziva](#) na stranici 118.
- Aktiviran je (interfonski) zvučnik. Vidite [Opcije u toku veze](#) na stranici 40.
- Pozivi su ograničeni na zatvorenu grupu korisnika. Vidite [Podešavanje zaštite](#) na stranici 123.
- Odabran je vremenski ograničen način rada. Vidite [Načini rada](#) na stranici 105.
- ili Slušalice, hendsfri, adapter za slušni aparat (lupset) ili muzičko postolje je priključeno na telefon.

Vreme i datum

Vidite [Podešavanja vremena i datuma](#) na stranici 109.

■ Zaključavanje tastature

Tastaturu možete zaključati kako bi se sprečilo slučajno pritiskanje tastera, na primer, kada Vam je telefonski aparat u tašni. Tastaturu možete zaključati samo kada je preklopnik zatvoren.

- **Zaključavanje tastature**

U pasivnom režimu, pritisnite **Meni** a zatim taster u roku od 1,5 sekunde.

- **Otključavanje tastature**

Pritisnite **Otključaj**, pa zatim taster u roku od 1,5 sekunde, ili otvorite preklopnik. Imajte na umu da se blokada tastature neće aktivirati kad zatvorite preklopnik.

Da odgovorite na poziv dok je tastatura zaključana, pritisnite . U toku veze aparatom se može rukovati normalno. Kada završite ili odbacite poziv, tastatura će se automatski ponovo zaključati.

O zaključavanju tastature u toku veze, vidite [Opcije u toku veze](#) na stranici 40, a o postavljanju zaštitne blokade, vidite [Zaštita tastature](#) u delu [Podešavanje telefona](#) na stranici 120.

Napomena: Kada je zaštita tastature postavljena, mogući su pozivi broja za hitne pozive koji je programiran u vašem telefonu (na pr. 112 ili drugi zvaničan broj za hitne pozive). Unesite broj službe pomoći i pritisnite . Broj će biti prikazan tek pošto unesete poslednju cifru.

■ OTA servis parametara

Da biste mogli da koristite MMS, (E)GPRS i druge servise bežične telefonije, neophodno je da u svom aparatu imate postavljene ispravne parametre, podešavanja veze. Parametre možete primati direktno kao OTA poruku i onda ih samo sacuvate u telefonu. Za detaljnije informacije o parametrima, podešavanjima, obratite se svom operatoru mreže, provajderu ili najbližem Nokia dileru.

Podešavanja veze možete primati za (E)GPRS, multimedija poruke, sinhronizaciju, za servise časkanje i praćenja prisutnosti, e-mail kao i za višenamenski pretraživač.

Kada primite podešavnja veze kao OTA poruku, na ekranu se prikazuje tekst *Podešavanja veze su primljena.*

- Da podešavanja sačuvate, pritisnite **Opcije** i odaberite **Sačuvaj**. Ako telefon prikaže *Unesi PIN podešavanja*; unesite PIN šifru za data podešavanja pa pritisnite **OK**. U vezi ove PIN šifre, obratite se provajderu servisa koji je poslao podešavanja.

Ako do tada nisu sačuvani nikakvi parametri, onda se ovi memorišu kao prvi slobodni skup veze.

- Da pogledate primljene parametre, prvo pritisnite **Opcije** pa odaberite **Vidi**. Da parametre sačuvate, pritisnite **Sačuvaj**.
- Da odbacite primljene parametre, pritisnite **Opcije** i odaberite **Odbaci**.

Za aktiviranje parametara, pogledajte [Povezivanje na servis](#) na stranici 153.

Ako želite da obrišete neki skup parametara veze, u pasivnom režimu ukucajte *#335738# (ili slovima *#delset#), odaberite skup veze koji želite da obrišete i pritisnite **Obriši**. Zatim to potvrdite, posle čega se telefon vraća u pasivni režim.

3. Funkcije poziva

■ Pozivanje

1. Ukucajte telefonski broj pretplatnika, uključujući i karakteristični (pozivni) broj područja. Ako unesete pogrešan karakter, da ga obrišete pritisnite **Obriši**. Da pozovete dok je preklopnik otvoren, ukucajte telefonski broj koristeći numeričke tastere. Uvek kada otvorite preklopnik, aktivira se (interfonski) zvučnik.

Za međunarodne pozive, pritisnite dva puta za međunarodni prefiks + ako je preklopnik otvoren, (karakter + zamenjuje pozivni broj za izlaz u međunarodni saobraćaj), zatim ukucajte pozivni broj države, područja (po potrebi bez početne 0) i telefonski broj pretplatnika.

2. Pritisnite da taj broj pozovete.
Da podesite jačinu zvuka u toku veze, razgovora, pomerajte džojstik desno da pojačate, odnosno levo da utišate zvuk.
  3. Pritisnite taster da vezu završite ili da odustanete od uspostavljanja veze.
- Vidite i deo [Opcije u toku veze](#) na stranici 40.

Pozivanje koristeći kontakte

- Za traženje imena/telefonskih brojeva memorisanih u okviru [Kontakti](#), pogledajte [Traženje nekog kontakta](#) na stranici 94. Pritisnite da pozovete broj na ekranu.

Ponovno biranje poslednjeg biranog broja

- Da pristupite listi poslednjih 20 brojeva koje ste pozvali ili probali da pozovete, u pasivnom režimu pritisnite jednom. Dođite do željenog broja ili imena i pritisnite da ga pozovete.

Pozivanje govorne pošte (mrežni servis)

- U pasivnom režimu sa zatvorenim preklopnikom, pritisnite i držite , ili pritisnite i . Kada je preklopnik otvoren, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster na tastaturi.

Ukoliko se zatraži telefonski broj vaše govorne pošte, ukucajte ga i pritisnite **OK**. Vidite i deo [Govorne poruke](#) na stranici **80**.

Brzo biranje nekog telefonskog broja

Da biste mogli da koristite brzo biranje, prvo uradite sledeće:

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanje*, *Više podešenja*, *Podešavanje poziva* pa *Brzo biranje*. Opciju postavite na *Uključen*.

Dodelite telefonski broj nekom od tastera za brzo biranje, do ; vidite deo [Brza biranja](#) na stranici **101**. Pozovite broj na jedan od narednih načina:

- Pritisnite željeni taster za brzo biranje, pa onda . Kada je preklopnik otvoren, brzo biranje možete aktivirati i pritiskom odgovarajućeg numeričkog tastera na tastaturi.
- Ako je *Brzo biranje* uključeno, pritisnite i držite željeni taster za brzo biranje dok biranje ne započne.

■ Prijem ili odbijanje dolaznog poziva

Pritisnite da dolazni poziv primite, a da vezu završite.

Pritisnite da dolazni poziv odbijete.

Ako pritisnete **Tišina**, samo se isključuje zvono. Tada poziv možete ili primiti ili odbiti.

Ako su na telefon priključene kompatibilne slušalice sa odgovarajućim tasterom, na poziv možete odgovarati i završavati vezu, pritiskom na taster slušalice.

Savet: Ukoliko je funkcija *Preusmeri ako je zauzeto* aktivirana za preusmerenje dolaznih poziva, na primer na vašu govornu poštu, odbijanje dolaznog poziva će isti i preusmeriti. Vidite [Podešavanje poziva](#) na stranici 118.

Kada Vas neko poziva, telefon prikazuje ime pozivaoca, telefonski broj ili tekst *Privatan broj* ili *Poziv*. Ukoliko se u *Kontakti* nalazi više imena čiji se telefonski brojevi završavaju sa istih sedam cifara kao broj sa koga primete poziv, prikazaće se samo telefonski broj, ako se prikazuje. Telefon može da prikaže pogrešno ime ako ime pozivaoca nije memorisano u *Kontakti*, a postoji drugo memorisano ime čiji se telefonski broj završava sa istih sedam cifara kao broj pozivaoca.

Poziv na čekanju

U toku veze, pritisnite da odgovorite na poziv na čekanju. Prvi poziv se zadržava, stavlja na čekanje. Da aktivnu vezu završite, pritisnite .

Da aktivirate funkciju *Poziv na čekanju*, vidite deo [Podešavanje poziva](#) na stranici 118.

■ Opcije u toku veze

Mnoge od opcija u toku veze su mrežni servisi. Za raspoloživost, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga. U toku veze, pritisnite **Opcije** i odaberite:

- *Zaključaj tastat., Snimi, Završi poziv, Novi poziv* (mrežni servis), *Završi sve pozive, Kontakti, Meni, Isključi mikrofon* ili *Uključi mikrofon, Zadrži* ili *Preuzmi, Privatno* (mrežni servis), *Odgovori* i *Odbaci*.
- *Konferencija*, da uspostavite konferencijsku vezu koja omogućuje učešće do pet sagovornika. U toku veze, pozovite novog učesnika (*Novi poziv*). Prvi poziv se zadržava, stavlja na čekanje. Kada dobijete odgovor na novi poziv, da uključite prvog učesnika u konferencijsku vezu, odaberite *Konferencija*. Da obavite privatni razgovor sa nekim od učesnika, odaberite *Privatno*, pa zatim odaberite željenog učesnika. Da se ponovo pridružite konferencijskoj vezi pošto ste obavili privatni razgovor, odaberite *Konferencija*.
- *Pošalji DTMF*, da pošaljete DTMF tonske sekvence kao, na primer, pristupne šifre, lozinke, ili brojeve bankovnih računa. DTMF sistem koriste svi telefoni sa mogućnošću tonskog biranja. Ukucajte DTMF sekvencu ili je potražite u *Kontakti*. Imajte na umu da karakter (instrukciju) za čekanje "w" i za pauzu "p" unosite višestrukim pritiskom na taster .
- *Zameni* se koristi za prelazak sa aktivnog na poziv na čekanju i obratno, a *Prebaci* za povezivanje poziva na čekanju i aktivnog poziva uz sopstveni izlazak iz veze.
- *Zvučnik*, da svoj telefonski aparat u toku veze koristite kao zvučnik. Ne držite telefon uz uvo kada je aktiviran zvučnik jer zvuk može biti preglasan. Da

aktivirate zvučnik, otvorite preklopnik ili pritisnite **Opcije** pa *Zvučnik*, ili pritisnite **Zvučnik** ako je prikazano na ekranu.

Da deaktivirate zvučnik u toku veze, zatvorite preklopnik ili, pritisnite **Normal**. kada je preklopnik otvoren. Kada je preklopnik zatvoren, pritisnite **Opcije** i odaberite *Telefon*, ili pritisnite **Normal**. ako je prikazano na ekranu

Zvučnik se automatski deaktivira kada prekinete vezu ili pokušaj uspostavljanja veze, ili kada na telefon priključite kompatibilni hendsfri komplet ili slušalice, ili kada zatvorite preklopnik.

Ako ste na telefon priključili kompatibilni hendsfri komplet ili slušalice, *Telefon* se u listi opcija zamenjuje sa *Hendsfri* ili *Slušalice*, a selekциони taster **Normal**. sa **Hendsf**. odnosno sa **Slušal.**.

4. Pisanje teksta

Vaš telefon je posebno projektovan za jednostavno i komforno pisanje teksta. Najjednostavniji način je pisanje palčevima koristeći čet (kompletnu) tastaturu. Možete takođe i započeti pisanje koristeći čet tastaturu, zatim zatvoriti preklapnik pa nastaviti sa pisanjem koristeći bilo tradicionalni, bilo intuitivni način unosa teksta. Imajte na umu da intuitivni način unosa teksta nije na raspolaganju kada je preklapnik otvoren.

■ Pisanje teksta koristeći čet tastaturu

Kada je preklapnik otvoren, pisanje poruke ili napomene možete započeti na dva načina.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke*, *Tekst. poruke* pa *Kreiraj poruku*; vidite [Pisanje i slanje poruka](#) na stranici 55.

Savet: Da brzo započnete pisanje poruke, u pasivnom režimu pomerite džojstik ulevo.

Ili: U pasivnom režimu, pritisnite bilo koji od slovnih tastera (osim tastera za unos pauze "p" i čekanja "w") da otvorite aplikaciju napomene; vidite [Napomene](#) na stranici 134.

Kada je preklonik otvoren, u toku pisanja teksta su Vam na raspolaganju naredne funkcije:

- Da unesete broj, pritisnite neki od numeričkih tastera. Pritisak na numerički taster u pasivnom režimu započinje normalnu proceduru pozivanja.

- Za prelazak sa malih na velika slova i obratno, označeno sa **Abc**, **abc** ili **ABC** u gornjem levom delu ekrana, ili za unos simbola, pritisnite i držite jedan od shift tastera, ili . Možete ili istovremeno pritisnuti taster shift i željeni slovni taster ili pritisnuti i držati shift taster pa zatim željeni slovni karakter. Da pišete samo velikim slovima, pritisnite ili dvaput.
- Da obrišete karaktere sa ekrana, pritisnite ili **Obriši**. Kratkim pritiskom na povratnicu brišete jedan po jedan karakter dok držanje ovog tastera karaktere briše brže.
- Da dodate razmak, pritisnite neku od razmaknica (ili) u dnu tastature.
- Za prelazak u naredni red, pritisnite .

Pisanje karaktera sa akcentima

Koji su Vam karakteri na raspolaganju zavisi od jezika koji je odabran u meniju *Jezik telefona*; vidite [Podešavanje telefona](#) na stranici 120. Da unesete neki od karaktera sa akcentom ili simbole koji se ne vide na čet tastaturi, uradite jedno od sledećeg:

- Da pristupite skupu znakova interpunkcije, karaktera sa akcentom i simbola, pritisnite . Pokretanjem džojstika dodite do željenog karaktera, pa pritisnite **Ubaci** da ga odaberete.
- Da unesete karakter sa akcentom koji se ne nalazi u listi specijalnih karaktera pod , kao što je recimo á, pritisnite i držite i istovremeno pritisnite potreban broj puta "a" dok se na ekranu ne pojavi željena varijanta slova sa akcentom.

■ Pisanje teksta kada je preklonik zatvoren

Kada je preklonik zatvoren, za unos teksta možete koristiti tradicionalni ili intuitivni način unosa. U toku pisanja teksta, intuitivni način unosa teksta je označen u levom gornjem delu ekrana ikonicom , a tradicionalni način ikonicom . Vrstu slova, velika ili mala, označenu sa **Abc**, **abc** ili **ABC**, menjate pritiskom na . Režim unosa cifara je označen sa **123**, i sa unosa slova na unos cifara i obratno prelazite pritiskom i držanjem tastera .

Uključivanje i isključivanje intuitivnog načina unosa teksta

U toku pisanja teksta, pritisnite **Opcije** i odaberite **Rečnik**.

- Da intuitivni način unosa teksta uključite, odaberite neki od jezika u listi opcija rečnika. Intuitivni način unosa teksta je na raspolaganju samo za jezike iz liste.
- Da se vratite na tradicionalni način unosa teksta, odaberite **Rečnik je isključen**.

Savet: Za brzo uključivanje odnosno isključivanje intuitivnog načina unosa teksta u toku pisanja, pritisnite dva puta , ili pritisnite i držite **Opcije**.

Upotreba intuitivnog načina unosa teksta

Svaki karakter možete uneti jednim pritiskom na taster. Intuitivni način unosa teksta se bazira na rečniku koji je ugrađen u telefonski aparat a kome i Vi sami možete da dodajete nove reči.

1. Pisanje reči započnite koristeći tastere do . Svaki taster pritisnite samo jednom za jedno slovo. Reč se menja posle svakog otkucaja.

Primer: Da biste napisali **Nokia** kada je odabran rečnik engleskog jezika, pritisnite jednom za "N", jednom za "o", jednom za "k", jednom za "i", i jednom za "a".

Da unesete neku cifru dok ste u režimu unosa slova, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.

Za više uputstava u vezi pisanja teksta, pogledajte deo [Saveti za pisanje teksta](#) na stranici 46.

2. Kada završite pisanje reči, i ona je ispravna, potvrdite izbor dodavanjem razmaka tasterom ili pomeranjem džojstika udesno.

Ako reč nije ona koju ste želeli, pritisnite potreban broj puta , ili pritisnite **Opcije** i odaberite **Predlozi**. Kada se pojavi željena reč, potvrdite je.

3. Ako se iza reči prikaže znak pitanja (?), reč koju ste nameravali da napišete se ne nalazi u rečniku. Da reč dodate u rečnik, pritisnite **Kučaj**, ukucajte reč (koristeći tradicionalni način unosa teksta) i pritisnite **Sačuvaj**. Kada se rečnik ispuní, nova uneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.
4. Započnite sa pisanjem naredne reči.

Pisanje složenica

Ukucajte prvi deo reči i potvrdite ga pomeranjem džojstika udesno. Ukucajte poslednji deo reči i potvrdite ga pomeranjem džojstika udesno.

Upotreba tradicionalnog načina unosa teksta

Pritisnite numerički taster, do , potreban broj puta sve dok se željeni karakter ne pojavi. Na numeričkom tasteru nisu ispisani svi karakteri koji su Vam

na raspolaganju na njemu. Koji su Vam karakteri na raspolaganju zavisi od jezika koji je odabran u meniju *Jezik telefona*; vidite [Podešavanje telefona](#) na stranici 120.

Da unesete neku cifru dok ste u režimu unosa slova, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.

- Ukoliko se naredno slovo nalazi na istom tasteru kao prethodno uneto, sačekajte dok se kursor ne pojavi ili pomerite džojstik udesno, pa ukucajte željeno slovo.
- Najčešći znaci interpunkcije kao i posebni karakteri se nalaze na numeričkom tasteru .

Za više uputstava u vezi pisanja teksta, pogledajte deo [Saveti za pisanje teksta](#) na stranici 46.

Saveti za pisanje teksta

Naredne opcije mogu biti na raspolaganju za unos teksta intuitivnom ili tradicionalnom metodom:

- Za razmak, pritisnite taster .
- Da pomerite kursor desno, levo, gore ili dole, pomerite džojstik u odgovarajućem pravcu i smeru.
- Da obrišete karakter sa ekrana, pritisnite **Obriši**. Pritisnite i držite **Obriši** da karaktere obrišete brže.

Da u toku pisanja poruke obrišete sve karaktere odjednom, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Obriši tekst*.

- Da unesete reč koja se ne nalazi u rečniku, kada koristite intuitivni način unosa teksta, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ubaci reč*. Napišite reč koristeći tradicionalni način unosa teksta i pritisnite **Sačuvaj**. Reč se takođe dodaje i u rečnik.
- Da unesete specijalni karakter, kada koristite tradicionalni način unosa teksta, pritisnite taster , ili kada koristite intuitivni način, pritisnite i držite taster ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Ubaci simbol*.

Pomerite džojстик do željenog karaktera pa pritisnite **Ubaci** da ga odaberete.

Do karaktera možete doći i pritiskom na , , ili , pa ga odabrati pritiskom na .

Naredne opcije su na raspolaganju pri pisanju tekstualne poruke:

- Da unesete neki telefonski broj dok ste u režimu unosa slova, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ubaci broj*. Ukucajte broj ili ga potražite u *Kontakti* i pritisnite **OK**.
- Da unesete neko ime iz *Kontakti*, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Ubaci kontakt*. Da ubacite telefonski broj ili tekstualnu stavku koja je pridodata imenu, pritisnite **Opcije** i odaberite *Vidi detalje*.

5. Korišćenje menija

Telefonski aparat Vam nudi široki dijapazon funkcija koje su grupisane u menije. Većinu funkcija menija prate kratki tekstovi uputstva, pomoći. Da vidite tekst uputstva, dođite do željene funkcije menija i sačekajte 15 sekundi. Za izlazak iz teksta uputstva, pritisnite **Nazad**. Vidite [Podešavanje telefona](#) na stranici 120.

■ Pristup nekoj funkciji menija

Pretraživanjem

1. Da pristupite meniju, pritisnite **Meni**.
2. Kroz meni se krećite pomeranjem džojstika gore ili dole (ili levo i desno ako je odabran mrežasti, tabelarni prikaz menija) pa odaberite, recimo, *Podešavanja* pritiskom na **lzaberi**. Za način promene prikaza menija, pogledajte [Podešavanje ekrana](#) na stranici 108.
3. Ako meni sadrži podmenije, odaberite koji želite, na primer *Načini rada*.
4. Ako i odabrani podmeni sadrži dalje podmenije, ponovite korak 3. Odaberite naredni podmeni, na primer *Odgovor bilo kojim tasterom*.
5. Odaberite parametar, opciju po svom izboru.
6. Pritisnite **Nazad** da se vratite na prethodni nivo, odnosno **lzadi** da izađete iz menija.

Korišćenjem numeričke prečice

Meniji, podmeniji i parametri opcija su numerisani i većini od njih možete pristupati preko njihove numeričke prečice.

- Da pristupite meniju, pritisnite **Meni**. Brzo, u roku od dve sekunde, unesite indeksni broj funkcije menija kojoj želite da pristupite. Da pristupite funkcijama iz menija 1, pritisnite redom **Meni**, , pa zatim ukucajte ostatak željene numeričke prečice.

Pritisnite **Nazad** da se vratite na prethodni nivo, odnosno **Izađi** da izađete iz menija.

■ Spisak funkcija menija

1. Poruke

1. Tekst. poruke
2. Multim. poruke
3. E-mail
4. Časkanje
5. Govorne poruke
6. Info poruke
7. Podeš. poruka
8. Servisne komande

2. Liste poziva

1. Propušteni pozivi
2. Priljeni pozivi
3. Pozivani brojevi
4. Obriši liste zadnjih poziva
5. Tajmeri i brojači

3. Kontakti

1. Nađi
2. Dodaj kontakt
3. Obriši
4. Moja prisutnost
5. Pretplaćena imena
6. Kopiraj

7. Podešavanja
8. Brza biranja
9. Govorni nadimci
10. Info brojevi¹
11. Brojevi servisa ¹
12. Moji brojevi
13. Grupe pozivača

4. Podešavanja

1. Načini rada
2. Podešav. časak. i moje prisustnosti
3. Podešavanje tonova
4. Podešavanje ekrana
5. Podešavanja vremena i datuma
6. Lične prečice
7. Povezivanje
8. Više podešenja
9. Vрати fabrička podešavanja

5. Galerija

1. Fotografije
2. Video snimci
3. Grafike

---

1. Prikazuje se ako to SIM kartica podržava. Za raspoloživost se obratite svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga.

4. Melodije
5. Audio snimci

6. Kamera

1. Standardna fotograf.
2. Portretna fotograf.
3. Noćni režim
4. Video
5. Podešavanja

7. Rokovnik

1. Alarm
2. Kalendar
3. Lista obaveza
4. Napomene
5. Novčanik
6. Sinhronizacija

8. Aplikacije

1. Igre
2. Kolekcija
3. Dodaci

9. Servisi

1. Početna strana
2. Adrese
3. Linkovi preuzim.

- 4. Servisni prijem
  - 5. Podešavanja
  - 6. Idi na adresu
  - 7. Obriši keš
- 10. SIM servisi¹**

-
- 1. Prikazuje se jedino ako ga vaša SIM kartica podržava. Naziv i sadržaj je različit i zavisi od SIM kartice.

6. Funkcije menija

■ Poruke (Meni 1)

Imate mogućnost pisanja, slanja i memorisanja tekstualnih, multimedija i e-mail poruka. Sve poruke su organizovane po folderima.

Pre nego što budete mogli da pošaljete bilo koju tekstualnu, grafičku ili tekstualnu (SMS) e-mail poruku, neophodno je da memorišete broj svog centra za razmenu poruka; vidite [Podešavanje poruka](#) na stranici 81.

Tekstualne poruke (SMS)

Koristeći usluge SMS servisa vaš telefonski aparat može da šalje i prima višedelne poruke koje se sastoje od nekoliko standardnih tekstualnih poruka (mrežni servis). Ovo ima uticaja na obračun naplate poruka.

Imate takođe mogućnost prijema i slanja tekstualnih poruka koje sadrže slike.

Funkcija tekstualnih poruka koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Napomena: Funkciju grafičkih poruka možete da koristite jedino ako je podržava vaš operator mreže ili provajder. Grafičke poruke mogu primiti i prikazivati jedino telefonski aparati koji nude mogućnosti grafičkih poruka.

Pisanje i slanje poruka

Broj preostalih karaktera kao i redni broj višedelne poruke se prikazuju u gornjem desnom delu ekrana; na primer, 120/2. Posebni (Unicode) karakteri, kao što je á, zauzimaju veći deo poruke od standardnih karaktera.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Tekst. poruke* pa *Kreiraj poruku*.

Savet: Da brzo započnete pisanje poruke, u pasivnom režimu pomerite džojстик ulevo.

2. Ukucajte tekst poruke; vidite [Pisanje teksta](#) na stranici 42. Da u poruku unesete tekst ili sliku, možete koristiti i obrasce; vidite deo [Obrasci](#) na stranici 59. Svaka grafička poruka se sastoji od nekoliko tekstualnih poruka. Zato slanje jedne grafičke poruke može da košta više od slanja jedne tekstualne poruke.
3. Da poruku pošaljete, pritisnite **Pošalji** ili .
4. Unesite telefonski broj primaoca, ili ga potražite u *Kontakti*, i pritisnite **OK** da poruku pošaljete.

Opcije slanja poruka

Pošto ste poruku napisali, pritisnite **Opcije**, i odaberite *Opcije slanja*.

- Da poruku pošaljete na više odredišta odaberite *Pošalji na više*. Pošto ste poruku poslali svim željenim primaocima, pritisnite **Završi**. Imajte na umu da se svakom primaocu šalje zasebna poruka.
- Da pošaljete poruku koristeći neku listu dostave, odaberite *Pošalji po listi*. Za pravljenje lista dostave, vidite [Liste dostave](#) na stranici 60.

- Da poruku pošaljete koristeći neki od načina slanja, odaberite *Način slanja* pa zatim način slanja koji želite da upotrebite. Za definisanje načina slanja poruka, pogledajte [Podešavanje poruka](#) na stranici 81.

Napomena: Kada šaljete poruke preko SMS servisa mreže, aparat može da prikaže obavještenje "*Poruka je poslata*". To znači da je aparat poslao poruku na broj centra za slanje poruka koji je u njemu programiran. To ne znači da je poruka primljena na željenoj prijemnoj strani. Za više detalja u vezi SMS servisa obratite se svom provajderu.

Pisanje i slanje e-mail poruka preko SMS servisa

Da biste mogli da šaljete e-mail preko SMS servisa, potrebno je da prvo memorišete parametre za slanje e-mail poruka; vidite [Podešavanje poruka](#) na stranici 81. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na e-mail usluge, elektronsku poštu, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu. Da sačuvate e-mail adresu u *Kontakti* vidite [Memorisanje više brojeva i tekstualnih stavki po jednom imenu](#) na stranici 92.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Tekst. poruke* pa *Kreiraj SMS e-mail*.
2. Ukucajte e-mail adresu primaoca, ili je potražite u *Kontakti*, pa pritisnite **OK**.
3. Po želji, unesite i predmet e-mail poruke, pa pritisnite **OK**.
4. Ukucajte tekst e-mail poruke. Vidite [Pisanje teksta](#) na stranici 42. Ukupan broj karaktera koje možete uneti prikazuje se u gornjem desnom delu ekrana. E-mail adresa i predmet poruke ulaze u ukupni broj karaktera. Vidite i deo [Obrasci](#) na stranici 59. Slike se ne mogu ubacivati.

5. Da e-mail pošaljete, pritisnite **Pošalji** ili . Ukoliko niste prethodno memorisali parametre za slanje e-mail poruka, telefon će zatražiti broj e-mail servera. Da e-mail pošaljete, pritisnite **OK**.

Napomena: Kada šaljete e-mail poruke preko SMS servisa mreže, aparat može da prikaže obavještenje *Poruka je poslata*. To znači da je e-mail poruka poslata sa vašeg telefonskog aparata na e-mail server. To ne znači da je e-mail poruka primljena na željenoj prijemnoj strani. Za više detalja u vezi e-mail servisa, obratite se svom provajderu.

Čitanje i odgovaranje na SMS poruku ili SMS e-mail

Kada primite poruku ili e-mail, prikazuje se indikator a iza teksta *Primljeno poruka*: broj novih poruka

Blinkanje ikonice označava da je memorija za poruke ispunjena. Da biste mogli da primete nove poruke, prvo morate izbrisati neke stare u folderu *Prijem*.

1. Pritisnite **Prikaži** da Vam se prikaže nova poruka, ili pritisnite **Izađi** ako želite da je pogledate kasnije.

Naknadno čitanje poruke:

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke*, *Tekst. poruke* pa *Prijem*.

2. Ako ste primili više od jedne poruke, odaberite poruku koju želite da pročitate. Nepročitana poruka je ispred označena sa .
3. Dok čitate ili gledate poruku, pritisnite **Opcije**.

Možete odabrati da obrišete, prosledite ili izmenite poruku kao tekstualnu ili e-mail poruku, da promenite ime poruke koju čitate, ili da je premestite u neki drugi folder.

Odaberite *Kopiraj u kalendar* da tekst na početku poruke kopirate u kalendar telefona kao podsetnicu za taj dan.

Odaberite *Detalji poruke* da vidite, ako se prikazuju, ime i broj telefona pošiljaoca, centar za razmenu poruka koji je korišćen kao i datum i vreme prijema poruke.

Odaberite *Uzmi detalje* da iz otvorene poruke preuzmete brojeve, e-mail ili internet adrese.

Dok gledate grafičku poruku, odaberite *Sačuvaj sliku* da sliku sačuvate u folder *Obrasci*.

4. Pritisnite **Odgovori** da na poruku odgovorite. Odaberite *Izvornim tekstom* da u odgovor uključite izvornu poruku, ili odaberite tipski odgovor koji će se uneti u odgovor, ili pak odaberite *Praznim ekranom*.

Kada odgovarate na e-mail poruku, prvo potvrdite ili izmenite e-mail adresu i predmet. Zatim napišite svoj odgovor.

5. Pritisnite **Pošalji** ili da poruku pošaljete na broj koji je prikazan na ekranu.

Folderi Prijem i Poslate poruke

Telefonski aparat memoriše pristigle poruke u folder *Prijem* a poslate poruke u folder *Poslate poruke* u okviru podmenija *Tekst. poruke*.

Tekstualne poruke koje nameravate da pošaljete kasnije možete memorisati u folder *Arhiva*, *Moji folderi* ili *Obrasci*.

Folder Arhiva i Moji folderi

Da biste svoje poruke organizovali, neke od njih možete prebaciti u folder *Arhiva* ili dodati nove foldere za svoje poruke.

U toku čitanja poruke, pritisnite **Opcije**. Odaberite *Premesti*, dođite do foldera u koji želite da premestite poruku i pritisnite **Izaberi**.

Da dodate ili izbrisete folder, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Tekst. poruke* pa *Moji folderi*.

- Da folder dodate, pritisnite **Opcije** i odaberite *Dodaj folder*. Ako do sada niste memorisali nijedan folder, pritisnite **Dodaj** da ga napravite.
- Da folder izbrisete, dođite do njega i pritisnite **Opcije** pa odaberite *Obriši folder*.

Obrasci

Vaš telefonski aparat sadrži tekstualne obrasce, označene sa , i grafičke obrasce, označene sa .

Da pristupite listi obrazaca, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Tekst. poruke*, pa *Obrasci*.

- Da ubacite tekstualni obrazac u poruku ili e-mail, ili u svoj odgovor na njih, pritisnite **Opcije**. Odaberite *Koristi obrazac* i odaberite obrazac koji želite da ubacite.
- Da ubacite sliku u tekstualnu poruku ili u svoj odgovor, pritisnite **Opcije**. Odaberite *Ubaci sliku* pa odaberite sliku da je vidite. Pritisnite **Ubaci** da sliku ubacite u poruku. Ikonica u zaglavlju poruke označava da je pridodata

sličica. Broj karaktera koji možete uneti u neku poruku zavisi od veličine same sličice.

Da pogledate tekst i sliku zajedno, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Pregled*.

Liste dostave

Ako imate potrebe da često šaljete poruke fiksnoj grupi primalaca, za to možete definisati listu dostave. Liste dostave možete memorisati i u memoriju telefonskog aparata i u memoriju SIM kartice. Imajte na umu da telefon poruku šalje posebno svakom primaocu u listi. Zato slanje poruke koristeći listu dostave može da košta više od slanja samo jednom primaocu.

Liste dostave koriste zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

1. Pritisnite **Meni** u pasivnom režimu i odaberite *Poruke, Tekst. poruke* pa *Liste dostave*.
2. Da kreirate novu listu, pritisnite **Dodaj** ako ne postoji nijedna lista, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Dodaj listu* ako ste ranije već kreirali neke liste dostave.
Da vidite imena u listi, dođite do željene liste i pritisnite **Vidi**.
Da nekoj listi promenite ime, da obrišete listu ili sadržaj u njoj, pritisnite **Opcije** pa izaberite odgovarajuću funkciju.
3. Ako ste otvorili neku listu dostave tako što ste pritisli **Vidi** u koraku 2, imate sledeće mogućnosti:
  - Da dodate novo ime u listu, pritisnite **Dodaj** i odaberite željeno ime iz *Kontakti*.

- Da vidite kontakt podatke nekog primaoca, dođite do željenog imena, pritisnite **Opcije** i odaberite *Vidi detalje*.
- Da nekog primaoca u listi obrišete, dođite do željenog imena, pritisnite **Opcije** i odaberite *Obriši kontakt*.

Ako se poruka ne dostavi nekima od primalaca iz liste dostave, te poruke se prikazuju u folderu *Neuspele poruke*. Pritisnite **Ponovi** da ponovite slanje poruke, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Obriši listu* da obrišete listu *Neuspele poruke* ili *Vidi poruku*.

Brojač tekstualnih poruka

Brojač tekstualnih poruka prikazuje broj primljenih i poslatih tekstualnih i grafičkih poruka. Grafička poruka se sastoji od više poruka. Možete videti primaoca ili pošiljaoca poruke ili, pak, videti detalje poruke.

Multimedija poruke

Napomena: Ovu funkciju možete koristiti jedino ako je podržava Vaš operator mreže ili Vaš provajder. Multimedija poruke mogu da primaju i prikazuju jedino telefonski aparati koji nude kompatibilne mogućnosti multimedija poruka.

Multimedija poruka može da sadrži tekst, jednu sliku, audio snimak, video snimak ili jedan slajd. Telefon podržava multimedija poruke veličine do 100 kb. Ako se maksimalna veličina poruke premaši, telefon neće moći da je primi. Zavisno od mreže, eventualno ćete primiti tekstualnu poruku sa Internet adresom na kojoj možete sa svog PC računara da vidite tu multimedija poruku.

Ako poruka sadrži sliku, telefon je umanjuje kako bi se uklopila u površinu ekrana.

Funkcija multimedija poruka koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

Napomena: Ako je za opciju *Dozvoli multimedija prijem* odabrano *Da* ili *U matičnoj mreži*, operator ili provajder vam mogu naplaćivati svaku primljenu poruku.

Servis multimedija poruka podržava sledeće formate:

- Slike: JPEG, GIF, WBMP, BMP, PNG i OTA-BMP
- Zvuk: Skalabilni polifoni MIDI (SP-MIDI), AMR audio i monofoni tonovi zvona.
- Video snimci H.263 formata: SubQCIF kvalitet slike i AMR audio zapis.

Telefon možda ne podržava sve varijante gore pomenutih formata. Ako primljena poruka sadrži komponente, objekte, nepodržanog formata, one će se prikazati kao ime datoteke uz tekst: *Format objekta nije podržan*.

Imajte na umu da ne možete primati multimedija poruke u toku razgovora, igre ili upotrebe druge Java aplikacije, kao ni u toku pretraživanja kada se koristi GSM prenosni put (vidite deo [Ručno unošenje parametara servisa](#) na stranici 152). Kako isporuka multimedija poruka može da zataji iz brojnih razloga, za važne komunikacije se ne oslanjajte isključivo na njih.

Pisanje i slanje multimedija poruke

Za postavljanje parametara multimedija poruka, vidite deo [Podešavanje multimedija poruka](#) na stranici 83. Za detalje u vezi raspoloživosti i preplate na servis multimedija poruka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Multim. poruke* pa *Kreiraj poruku*.
2. Ukucajte tekst poruke; vidite *Pisanje teksta* na stranici 42.
  - Da u poruku ubacite neku datoteku, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ubaci*. Prikazaće se lista raspoloživih foldera u meniju *Galerija*. Otvorite odgovarajući folder i dođite do željene datoteke, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Ubaci*. Kada poruka ima u prilogu neku datoteku, to je označeno nazivom datoteke u samoj poruci.
  - Vaš telefon podržava slanje i prijem multimedija poruka koje sadrže nekoliko stranica (slajdova). Da u poruku dodate slajd, pritisnite **Opcije**, odaberite *Ubaci* pa *Slajd*. Svaki slajd može da sadrži tekst, jednu sliku i jedan audio snimak.
  - Da deo teksta pomerite na početak ili kraj (vrh ili dno) poruke, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Tekst na vrhu* odnosno *Tekst na dnu*.
  - Ako poruka sadrži više slajdova, željeni slajd možete da otvorite tako što ćete pritisnuti **Opcije** pa odabrati *Prethodni slajd*, *Sledeći slajd* ili *Lista slajdova*.
  - Da podesite ritam prikazivanja slajdova, pritisnite **Opcije** i odaberite *Temp. slajdova*.
  - Da ubacite neko ime iz *Kontakti*, pritisnite **Opcije**, odaberite *Još opcija*, *Ubaci kontakt* pa dođite do željenog imena i izaberite ga.
  - Da ubacite neki broj, pritisnite **Opcije**, odaberite *Još opcija* pa *Ubaci broj*. Ukucajte broj ili ga potražite u *Kontakti* i pritisnite **OK**.
3. Da pogledate poruku pre slanja, pritisnite **Opcije** i odaberite *Pregled*.

4. Da poruku pošaljete, pritisnite **Pošalji** ili , ili pritisnite **Opcije** i odaberite *Pošalji na e-mail* ili *Pošalji na više*.
5. Unesite telefonski broj primaoca (ili e-mail adresu), ili ga potražite u *Kontakti*. Pritisnite **OK** i poruka se premešta u folder *Slanje* da bude poslata.

Za slanje multimedija poruke je potrebno duže vreme nego za slanje tekstualne poruke. Dok se multimedija poruka šalje, prikazuje se animirana ikonica a Vi možete koristiti druge funkcije aparata. Ako dođe do prekida u toku slanja poruke, telefon će nekoliko puta ponoviti pokušaj slanja. Ako to ne uspe, poruka ostaje u folderu *Slanje* tako da možete pokušati slanje kasnije.

Poruke koje pošaljete se čuvaju u folderu *Poslato* ako je za opciju *Čuvaj poslate poruke* postavljeno *Da*; vidite *Podešavanja multimedija poruka* na stranici 83. To ne znači da je poruka primljena na željenoj prijemnoj strani.

Čitanje i odgovaranje na multimedija poruku

Dok telefon prima multimedija poruku, prikazuje se animirana ikonica . Pošto se završi prijem poruke, prikazuje se ikonica kao i tekst: *Primljena je multimedijalna poruka*.

Blinkanje ikonice označava da je memorija za multimedija poruke puna; vidite *Memorija za multimedija poruke puna* na stranici 66.

Funkcija multimedija poruka koristi zajedničku memoriju; vidite *Zajednička memorija* na stranici 19.

1. Da poruku pogledate odmah, pritisnite **Prikaži**, ili da je pogledate kasnije, pritisnite **Izadi**.

Naknadno čitanje poruke: Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Multim. poruke* pa *Prijem*. Dodite do poruke da biste je pogledali.

2. Pritisnite **Izaberi** da poruku pogledate. Funkcija centralnog selekcionog tastera se menja zavisno od prikazanog objekta.
  - Pritisnite **Odgovori** da na poruku odgovorite.
  - Da obrišete neki objekat koji poruka sadrži, pritisnite **Obriši**. Ili, u suprotnom, pritisnite **Opcije** i odaberite *Obriši poruku*.
  - Ako primljena poruka sadrži neku prezentaciju, pritisnite **Kreni** da je vidite. Ili, pritisnite **Kreni** da čujete audio snimak ili da vidite video snimak koji poruka sadrži, ili pritisnite **Uvećaj** da uvećate priloženu sliku, ili pritisnite **Vidi** da vidite vizitkartu ili napomenu kalendara.

Ako pritisnete **Opcije**, biće Vam na raspolaganju neke od sledećih opcija:
  - *Obriši poruku*, da sačuvanu poruku obrišete.
  - *Odgovori* ili *Odgovori svima*, da na poruku odgovorite. Za slanje svog odgovora, vidite *Pisanje i slanje multimedija poruke* na stranici 62.
  - *Uzmi detalje*, da iz otvorene poruke preuzmete brojeve telefona, e-mail ili internet adrese.
  - *Prosledi na broj, Prosledi na e-mail* ili *Pošalji na više*, da prosledite poruku.
  - *Izmeni*, da izmenite poruku koju ste napisali. Vidite *Pisanje i slanje multimedija poruke* na stranici 62.
  - *Detalji poruke*, da vidite predmet, veličinu i vrstu poruke.
  - *Pokreni prezent.*, da pogledate prezentaciju koju poruka sadrži.

- *Otvori nap. za kal.* ili *Otvori vizitkartu*, da vidite napomenu kalendara ili vizitkartu.

Vidite i opcije u *Galerija*; vidite *Galerija (Meni 5)* na stranici 124.

Folderi Prijem, Slanje, Sačuvane poruke i Poslate poruke

Primljene multimedija poruke telefon memoriše u folder *Prijem* u podmeniju *Multim. poruke*.

Multimedija poruke koje još nisu poslate premeštaju se u folder *Slanje* u podmeniju *Multim. poruke*.

Multimedija poruke koje želite da pošaljete kasnije se mogu memorisati u folder *Sačuvane poruke* u podmeniju *Multim. poruke*.

Poslate multimedija poruke se čuvaju u folderu *Poslato* u podmeniju *Multim. poruke* ako je za opciju *Čuvaj poslate poruke* odabrano *Da*; vidite *Podešavanja multimedija poruka* na stranici 83.

Memorija za multimedija poruke puna

Kada Vas čeka nova multimedija poruka, a memorija za poruke je puna, blinka ikonica i prikazuje se tekst *Multimed. mem. je puna, vidi por. koja čeka*. Da poruku koja čeka pogledate, pritisnite **Prikaži**. Da poruku sačuvate, pritisnite **Sačuvaj** i obrišite stare poruke tako što ćete prvo odabrati folder pa zatim i poruku koju želite da obrišete.

Da poruku koja čeka odbacite, pritisnite **Izađi** pa zatim **Da**. Ako pak pritisnete **Ne**, poruku ćete moći da vidite.

Brisanje poruka

- Da obrišete tekstualne poruke, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Tekst. poruke* pa *Obriši poruke*.

Da obrišete sve poruke u svim folderima, odaberite *Sve poruke*, pa kada se prikaže *Obriši sve poruke iz svih foldera?* pritisnite **Da**. Ako se u folderima nalaze nepročitane poruke, telefon će Vas pitati da li želite da obrišete i njih.

Da obrišete multimedija poruke, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Multim. poruke* pa *Obriši poruke*.

- Da obrišete sve poruke u nekom folderu, dođite do foldera u kojem želite da obrišete poruke pa pritisnite **Da**. Ako se u folderu nalaze nepročitane poruke, telefon će Vas pitati da li želite da obrišete i njih.

E-mail poruke

E-mail aplikacija Vam omogućava da pristupate svom e-mail nalogu preko telefona. E-mail funkcija vašeg telefona može da podržava kompatibilni e-mail sistem koji koristite na poslu ili kod kuće. Svojim telefonom možete da pišete, čitate i šaljete e-mail poruke. Vaš telefon podržava POP3 i IMAP4 e-mail servere.

Funkcija e-mail poruka koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Da biste mogli da šaljete i preuzimate e-mail poruke, elektronsku poštu, potrebno je da uradite sledeće:

- Otvorite novi e-mail nalog ili koristite postojeći. U vezi svog e-mail naloga, obratite se svom provajderu servisa elektronske pošte.

- U vezi parametara, podešavanja neophodnih za e-mail, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu e-mail servisa. Za prijem e-mail podešavanja u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici [35](#).
- Da postavite e-mail podešavanja u svom telefonu, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Podeš. poruka* pa *E-mail poruke*. Vidite [Podešavanja e-mail poruka](#) na stranici [84](#).

Pisanje i slanje e-mail poruka

Svoju e-mail poruku možete napisati i "oflajn", tj. pre nego što se povežete na e-mail servis, ili se prvo povezati na servis pa onda napisati i poslati svoju poruku ("onlajn").

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, E-mail* pa *Kreiraj e-mail*. Na ekranu se prikazuje obaveštenje da sačekate.
2. Ukucajte e-mail adresu primaoca pa pritisnite *OK*, ili pritisnite **Izmeni**, ukucajte e-mail adresu, pa pritisnite *OK*.
Da e-mail adresu potražite u *Kontakti*, pritisnite **Opcije** i odaberite *Nadi*.
3. Eventualno, unesite i predmet e-mail poruke, pa pritisnite *OK*.
Ako pritisnete **Opcije** moći ćete da odaberete neku od narednih funkcija: editor poruka, dodaj novog primaoca, dodaj dodatnog primaoca, dodaj dodatnog skrivenog primaoca.
4. Ukucajte tekst poruke; vidite [Pisanje teksta](#) na stranici [42](#). Ukupan broj karaktera koje možete uneti prikazuje se u gornjem desnom delu ekrana.

5. Da e-mail poruku pošaljete, pritisnite **Pošalji**. Odaberite:

- *Pošalji odmah*, da e-mail poruku pošaljete odmah. Ako niste već povezani na svoj e-mail nalog, telefon će prvo uspostaviti vezu pa zatim poslati e-mail.
- *Pošalji kasnije*, da e-mail poruku pošaljete kasnije, i poruka će biti sačuvana u folder *Slanje*. Ako želite da unesete izmene ili da nastavite pisanje e-mail poruke kasnije, poruku možete sačuvati u *Draftovi* tako što ćete odabrati *Sačuvaj draft*.

Naknadno slanje e-mail poruke: Pritisnite **Meni** i odaberite redom *Poruke, E-mail, Ostale opcije*, pa *Pošalji odmah* ili *Primi i pošalji*.

Napomena: Kada šaljete e-mail poruke, aparat može da prikaže obaveštenje *Poruka je poslata*. To znači da je e-mail poruka poslata sa vašeg telefonskog aparata na e-mail server. To ne znači da je e-mail poruka primljena na željenoj prijemnoj strani. Za više detalja u vezi e-mail servisa, obratite se svom provajderu.

Preuzimanje e-mail poruka sa e-mail naloga u telefon

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, E-mail* pa *Primi*, da preuzmete e-mail poruke koje su poslate na vaš e-mail nalog (adresu). Ili:

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, E-mail Ostale opcije* pa *Primi i pošalji*, da preuzmete nove e-mail poruke i pošaljete one koje su sačuvane u folder *Slanje*.

Ako je memorija ispunjena, pre preuzimanja novih poruka, obrišite neke stare poruke u telefonu.

2. Vaš telefon uspostavlja vezu sa e-mail servisom. Dok vaš telefon preuzima e-mail poštu, prikazuje se status traka.

3. Pritisnite **Izaberi** da vidite novu poruku u *Prijem*, ili pritisnite **Nazad** da je pogledate kasnije.

Ako je primljeno više od jedne poruke, odaberite poruku koju želite da pročitate. Nepročitana tekstualna poruka je označena sa .

Čitanje i odgovaranje na e-mail poruku

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, E-mail* pa *Prijem*.
2. U toku čitanja poruke, pritisnite **Opcije**.
Moći ćete, recimo, da vidite detalje odabrane poruke, da je označite kao nepročitanu, da je obrišete, da odgovorite pošiljaocu, da odgovorite svim primaocima poruke, da je prosledite ili premestite u neki drugi folder.
3. Da na e-mail poruku odgovorite, pritisnite *Odgovori*. Odaberite *Originalni tekst* da u svoj odgovor uključite izvornu poruku (da je citirate) ili odaberite *Očisti ekran*.
Kada odgovarate na e-mail poruku, prvo potvrdite ili izmenite e-mail adresu i predmet, pa tek onda napišite svoj odgovor.
4. Da poruku pošaljete, pritisnite **Pošalji** i odaberite *Pošalji odmah*.

Prijem i Ostali folderi (Draftovi, Arhiva, Slanje i Poslate poruke)

Vaš telefon ima sledeće foldere u okviru menija *E-mail*.

- *Prijem* za čuvanje e-mail poruka koje ste preuzeli sa svog e-mail naloga.
- *Ostali folderi* sadrži naredne foldere: *Draftovi* za čuvanje nedovršenih e-mail poruka, *Arhiva* za organizovanje i čuvanje e-mail poruka, *Slanje* za čuvanje e-mail poruka koje još nisu poslate kada odaberete opciju *Pošalji kasnije*; vidite

Pisanje i slanje e-mail poruka na stranici 68, i folder *Poslato* za čuvanje poslatih e-mail poruka.

Brisanje e-mail poruka

- Da e-mail poruke obrišete, pritisnite **Meni** i odaberite redom *Poruke, E-mail, Ostale opcije* pa *Obriši poruke*.

Da obrišete sve poruke u nekom folderu, dođite do foldera u kojem želite da obrišete poruke pa pritisnite **Da**. Da obrišete sve poruke u svim folderima, odaberite *Sve poruke* i pritisnite **Da**.

Imajte na umu da kada obrišete neku e-mail poruku u svom telefonu, ona se ne briše i na e-mail serveru.

Časkanje

Napomena: Ovu funkciju možete koristiti jedino ako je podržava Vaš operator mreže ili Vaš provajder. Samo telefoni koji nude kompatibilne funkcije časkanja mogu primati i prikazivati čet poruke, poruke u časkanju.

Časkanje je slanje kratkih tekstualnih poruka koje se putem TCP/IP protokola dostavljaju korisnicima koji su na mreži, tj. "onlajn" (mrežni servis). Vaša lista kontakata Vam prikazuje kada su kontakti u njoj "onlajn", tj., na mreži i dostupni za časkanje. Pošto napišete i pošaljete svoju poruku, ona ostaje na ekranu. Poruka odgovora se pojavljuje iznad vaše izvorne poruke.

Da biste mogli da koristite funkciju časkanja, morate se pretplatiti na tu uslugu. Za raspoloživost usluge, cene kao i da se na istu pretplatite, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa, od kojih ćete takođe dobiti i svoj jedinstveni identifikator (ID), lozinku i parametre, podešavanja, časkanja.

Za postavljanje potrebnih parametara, podešavanje ćaskanja, vidite deo [Podešav. ćask. i moje prisustnosti](#) na stranici 106.

U toku aktivne sesije ćaskanja koja se odvija u pozadini, možete koristiti ostale funkcije telefona. Zavisno od mreže, aktivna sesija ćaskanja može brže da prazni bateriju telefona, pa će možda biti potrebno da na telefon priključite punjač.

Ćaskanje koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Osnovni postupci u ćaskanju

- Za ulazak u meni Ćaskanje (oflajn, tj. bez povezivanja), pogledajte [Ulazak u meni Ćaskanja](#) na stranici 73.
- Za povezivanje na servis ćaskanja (onlajn), pogledajte [Povezivanje i raskid veze sa servisom ćaskanja](#) na stranici 74.
- Za započinjanje ćaskanja sa nekim kontaktom, vidite [Kont. za ćaskanje](#) u delu [Započinjanje sesije ćaskanja](#) na stranici 74.

Da napravite sopstvenu listu čet kontakata, kontakata za ćaskanje, vidite [Kontakti za ćaskanje](#) na stranici 78.

- Da se priključite javnom, otvorenom ćaskanju, vidite [Grupe](#) u delu [Započinjanje sesije ćaskanja](#) na stranici 74.

Da se priključite čet grupi, grupi za ćaskanje, preko pozivne poruke, vidite [Prihvatanje ili odbijanje poziva za ćaskanje](#) na stranici 76.

Da kreirate sopstvene čet grupe, ili da se priključite nekoj otvorenoj, javnoj grupi, ili da je obrišete, vidite [Grupe](#) na stranici 79.

- Da izmenite svoje podatke, vidite [Izmene sopstvenih podataka, informacija](#) na stranici 78.
- Da pretražujete korisnike, učesnike, kao i same grupe, vidite [Traži u delu Započinjanje sesije ćaskanja](#) na stranici 74.
- Da pročitate poruku za novo ćaskanje, vidite [Čitanje čet poruke](#) na stranici 76.
- Da napišete i pošaljete poruku u toku aktivnog ćaskanja, vidite [Učestvovanje u ćaskanju, konverzaciji](#) na stranici 77.
- Da pogledate, preimenujete ili obrišete sačuvane čet razgovore, konverzacije, izaberite [Sačuvane konv.](#) iz menija [Ćaskanje](#).
- Da blokirate/odblokirate kontakte, vidite [Blokiranje i odblokiranje poruka](#) na stranici 79.
- Da raskinete vezu sa servisom ćaskanja, vidite [Povezivanje i raskid veze sa servisom ćaskanja](#) na stranici 74.

Ulazak u meni [Ćaskanje](#)

Da uđete u meni [Ćaskanje](#) kada ste oflajn, pritisnite **Meni**, odaberite [Poruke](#) pa zatim [Ćaskanje](#). Možete odabrati:

- [Prijava](#), da se povežete na čet servis, servis ćaskanja.
Da podesite telefonski aparat da se automatski povezuje na servis ćaskanja kada uđete u meni [Ćaskanje](#), vidite [Povezivanje i raskid veze sa servisom ćaskanja](#) na stranici 74.

- *Sačuvane konv.*, da vidite, obrišete ili preimenujete konverzacije koje ste sačuvali u toku sesije časkanja. Opciju *Sačuvane konv.* možete odabrati i kada ste već povezani na servis časkanja.
- *Podešavanja veze*, da izmenite podešavanja veze, konekcije, koja ćete koristiti za časkanje i praćenje prisutnosti učesnika. Vidite *Podešav. čask. i moje prisutnosti* na stranici 106. Opciju *Podešavanja veze* možete odabrati i kada ste već povezani na servis časkanja.

Povezivanje i raskid veze sa servisom časkanja

Da se povežete na servis časkanja, uđite u meni *Časkanje* i odaberite *Prijava*. Pošto se telefonski aparat uspešno poveže sa servisom, prikazaće se *Prijavljeno*.

Savet: Da podesite telefonski aparat da se automatski povezuje na servis časkanja čim uđete u meni *Časkanje*, povežite se na servis časkanja, izaberite redom *Moja podešavanja*, *Automatska prijava* pa *Pri pokretanju*.

Da raskinete vezu sa servisom časkanja, izaberite *Odjava*.

Započinjanje sesije časkanja

Uđite u meni *Časkanje* i povežite se na servis časkanja. Možete odabrati:

- *Konverzacije*, da vidite listu novih i pročitanih čet poruka ili poziva za časkanje trenutno aktivne sesije časkanja. Dođite do željene poruke ili pozivnice i pritisnite **Otvori** da je pročitate.
  - označava nove, a označava pročitane čet poruke.
  - označava nove, a označava pročitane grupne poruke.
  - označava pozive.

- **Kont. za časkanje**, sadrži kontakte koje ste dodali iz memorije telefona za kontakte. Dođite do kontakta sa kojim biste želeli da časkate i pritisnite **Časkanje**.
Ako ste primili novu poruku od nekog kontakta, ona je označena sa .
 označava kontakte iz memorije telefona koji su onlajn (povezani), a one koji su oflajn (nisu povezani).
 označava blokirani kontakt; vidite [Blokiranje i odblokiranje poruka](#) na stranici 79.
Da kontakte dodate u listu, vidite [Kontakti za časkanje](#) na stranici 78.
- **Grupe i Javne grupe**. Prikazuje se lista markera javnih grupa koje Vam je stavio na raspolaganje operator mreže ili provajder servisa. Da započnete sesiju časkanja u nekoj grupi, dođite do grupe i pritisnite **Priklj. se**. Unesite svoje "ekransko" ime koje želite da koristite u konverzaciji, časkanju. Pošto se uspešno priključite grupnoj konverzaciji, časkanju, telefon prikazuje **Pridruženo grupi**: i ime grupe. Za kreiranje privatne grupe, pogledajte [Grupe](#) na stranici 79.
- **Traži** pa odaberite **Korisnike** ili **Grupe**, da pretražujete druge učesnike časkanja ili javne grupe na mreži.
  - Ako odaberete **Korisnike**, nekog korisnika možete tražiti po telefonskom broju, "ekranskom" imenu, e-mail adresi ili po imenu.
  - Ako odaberete **Grupe**, grupu možete tražiti po nekom članu, korisniku grupe, po imenu grupe, temi ili identifikatoru (ID).
 Da započnete časkanje, pošto ste pronašli korisnika ili grupu koju želite, pritisnite **Opcije** i odaberite **Časkanje** odnosno **Pridruži se grupi**.

- Da započnete ćaskanje iz modula *Kontakti*, vidite [Pregled prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata](#) na stranici 99.

Prihvatanje ili odbijanje poziva za ćaskanje

U pasivnom režimu, pošto ste se povezali na servis ćaskanja i primili novi poziv za ćaskanje, prikazuje se obaveštenje *Primljen je novi poziv*. Pritisnite **Čitaj**, da ga pročitate.

Ako je primljeno više poziva, prikazuje se *Novih poziva primljeno*: i broj poruka. Pritisnite **Čitaj**, dođite do željenog poziva pa pritisnite **Otvori**.

- Da se priključite privatnoj grupnoj konverzaciji, pritisnite **Prihvati**. Unesite svoje "ekransko" ime koje želite da koristite kao nadimak. Pošto se uspešno priključite grupnoj konverzaciji, telefon prikazuje *Pridruženo grupi*: i ime grupe.
- Da poziv odbacite ili da ga obrišete, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Odbaci* odnosno *Obrisi*.

Čitanje čet poruke

U pasivnom režimu, pošto ste se povezali na servis ćaskanja, kada primite novu čet poruku od nekoga ko ne učestvuje u konverzaciji, prikazuje se obaveštenje *Nova instant poruka*. Pritisnite **Čitaj** da je pročitate.

- Ako je primljeno više poruka, prikazuje se *Novih instant poruka*: i broj poruka. Pritisnite **Čitaj**, dođite do željene poruke pa pritisnite **Otvori**.

Novе poruke primljene za vreme aktivne sesije ćaskanja se nalaze u *Konverzacije* u okviru menija *Ćaskanje*. Ako je poruka od osobe čiji se kontakt podaci ne nalaze u listi kontakata menija *Kont. za ćaskanje*, prikazuje se identifikator (ID) pošiljaoca.

Ako se kontakt podaci nalaze u memoriji za kontakte telefonskog aparata i telefon ih prepozna, prikazaće se ime pošiljaoca. Da sačuvate novi kontakt u memoriju za kontakte telefonskog aparata, pritisnite **Opcije** i odaberite:

- *Sačuvaj kontakt*, zatim unesite ime osobe.
- *Dodaj uz kontakt*, odaberite kontakt kome želite da dodate ove podatke pa pritisnite **Dodaj**.

Učestvovanje u ćaskanju, konverzaciji

Pridružite se nekoj sesiji ćaskanja, ili je sami započnite pritiskom na **Piši**.

Savet: Ako u toku ćaskanja primite novu poruku od osobe koja ne učestvuje u trenutnoj konverzaciji, prikazaće se indikator (☰) u vrhu ekrana.

Napišite svoju poruku pa pritisnite **Pošalji** ili da je pošaljete. Ako pritisnete **Opcije**, biće Vam na raspolaganju neke od sledećih opcija:

- *Vidi konverzaciju*, da vidite konverzaciju koja je u toku. Da završite konverzaciju, pritisnite **Sačuvaj**, pa zatim unesite ime za konverzaciju.
- *Sačuvaj kontakt*; vidite **Čitanje čet poruke** na stranici 76.
- *Dodaj uz kontakt*; vidite **Čitanje čet poruke** na stranici 76.
- *Članovi grupe*, da vidite članove izabrane privatne grupe. Ova opcija se prikazuje jedino ako ste sami kreirali datu grupu.
- *Zatvori konverz.*, da završite konverzaciju koja je u toku.
- *Rečnik*; pogledajte **Uključivanje i isključivanje intuitivnog načina unosa teksta** na stranici 44.

Izmene sopstvenih podataka, informacija

Uđite u meni *Ćaskanje* i povežite se na servis ćaskanja. Odaberite *Moja podešavanja*, da vidite i izmenite sopstvenu dostupnost ili "ekransko" ime. Odaberite *Dostupnost* pa zatim *Dostupan za sve* ili *Dostup. za kont.* (ili *Naizgled nedostu.*) da bi svi korisnici grupe ili samo oni koji se nalaze u vašoj listi čet kontakata mogli da vide da li ste "onlajn" ili "oflajn" kada se povežete na servis ćaskanja. Indikator označava da ste "onlajn", a označava da vaš "onlajn" status drugi ne vide.

Kontakti za ćaskanje

U listu čet kontakata, kontakata za ćaskanje, možete dodati kontakte koji se nalaze u memoriji telefonskog aparata namenjenoj kontaktima.

Povežite se na servis za ćaskanje, odaberite *Kont. za ćaskanje*, pritisnite **Opcije** pa odaberite:

- *Dodaj kontakt*, ili ako još niste dodali nijedan kontakt, pritisnite **Dodaj**. Iz *Kontakti* odaberite ime koje želite da dodate listi kontakata za ćaskanje. Kada se kontakt doda, telefon prikazuje obaveštenje *Dodato u kontakte Ćaskanja*: kao i ime kontakta.

Dođite do nekog kontakta pa pritisnite **Ćaskanje** da započnete ćaskanje, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite:

- *Info kontakta*, da pogledate detalje za odabrani kontakt. Ako želite da izmenite podatke, vidite *Izmene ili brisanje detalja u kontaktima* u poglavlju *Kontakti* (Meni 3) na stranici 95.

- **Blokiraj kontakt** (ili **Odblokiraj kon.**) da blokirate (ili odblokirate) poruke od odabranog kontakta.
- **Dodaj kontakt**, da dodate novi kontakt iz memorije telefonskog aparata.
- **Ukloni kontakt**, da uklonite kontakt iz liste kontakata za časkanje.

Blokiranje i odblokiranje poruka

Povežite se na servis časkanja i odaberite **Konverzacije** ili **Kont. za časkanje**.

Istaknite kontakt iz liste kontakata čije dolazne poruke želite da blokirate.

Pritisnite **Opcije**, odaberite **Blokiraj kontakt** pa pritisnite **OK**.

Da odblokirate poruke, povežite se na servis časkanja i odaberite **Lista blokiranih**.

Dođite do kontakta čije poruke želite da odblokirate i pritisnite **Odblokir..**

Poruke možete odblokirati i iz liste kontakata; vidite **Kontakti za časkanje** na stranici 78.

Grupe

Za časkanja možete kreirati sopstvene privatne grupe, ili koristiti javne grupe koje nudi provajder servisa. Privatne grupe postoje samo dok je sesija časkanja aktivna. U privatnu grupu možete dodati samo kontakte koji se nalaze u vašoj listi kontakata, i samim tim u memoriji telefonskog aparata; vidite **Memorisanje imena i telefonskih brojeva (Dodaj kontakt)** na stranici 91.

Javne grupe

Javne grupe koje održava vaš provajder servisa možete memorisati i kao markere. Povežite se na servis za časkanje, odaberite **Grupe** pa **Javne grupe**. Dođite do grupe u kojoj želite da čskate i pritisnite **Priklj. se**. Ako niste u grupi, ukucajte svoje

"ekransko" ime kao svoj nadimak u grupi. Ako pritisnete **Opcije**, možete da odaberete *Obriši grupu* da neku grupu obrišete iz svoje liste grupa.

Kreiranje privatne grupe

Povežite se na servis za časkanje, odaberite *Grupe* pa *Kreiraj grupu*. Ukucajte naziv za grupu kao i svoje "ekransko" ime koje želite da koristite u grupi. U svakoj grupi možete da koriste različito "ekransko" ime. Odaberite **Dodaj** da pregledate listu kontakata. Odaberite ime iz liste kontakata koje želite da dodate u listu privatne grupe. Da listi dodate nova imena, pritisnite **Opcije**, odaberite *Dodaj člana*, pa odaberite željeno novo ime.

Da iz liste privatne grupe uklonite neko ime, dodite do njega, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ukloni člana*.

Da pošaljete pozive novim članovima koje ste dodali grupi, pritisnite **Opcije** i odaberite *Pošalji poziv*. Napišite tekst poziva.

Možete odabrati samo kontakte koji su "onlajn", tj. označeni sa u memoriji za kontakte telefonskog aparata. Kontakti koji su "oflajn" su označeni sa .

Govorne poruke

Govorna pošta je mrežni servis i na nju se eventualno treba pretplatiti. Za detaljnije informacije, kao i za telefonski broj svoje govorne pošte, obratite se svom provajderu.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke* pa *Govorne poruke*. Odaberite:

- *Preslušaj govorne poruke*, da pozovete svoju govornu poštu na broj koji ste memorisali u meniju *Broj govorne pošte*.

Ako posedujete dve telefonske linije (mrežni servis), svaka linija može da ima sopstveni broj govorne pošte; vidite Podešavanje poziva na stranici 118.

- *Broj govorne pošte*, da ukucate, potražite ili izmenite telefonski broj svoje govorne pošte; zatim pritisnite **OK** da ga sačuvate.

Ako mreža to podržava, ikonica će označavati nove govorne poruke. Pritisnite **Slušaj** da pozovete broj svoje govorne pošte.

Savet: Pritiskom i držanjem tastera pozivate svoju govornu poštu kada je preklopnik zatvoren. Kada je preklopnik otvoren, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster .

Info poruke

Preko info servisa mreže možete da od svog provajdera primete poruke o raznim temama, kao što su vremenski uslovi ili stanje u saobraćaju. Za raspoloživost, teme i odgovarajuće indeksne brojeve tema, obratite se svom provajderu.

Podešavanje poruka

Podešavanje poruka se odnosi na slanje, prijem i prikazivanje poruka.

Podešavanja tekstualnih i SMS e-mail poruka

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke*, *Podeš. poruka*, *Tekst. poruke*, pa *Način slanja*.
2. Ako vaša SIM kartica podržava više od jednog skupa načina slanja poruka, odaberite onaj koji želite da izmenite.

- Odaberite *Broj centra za poruke* da sačuvate telefonski broj centra za razmenu poruka koji je potreban za slanje tekstualnih poruka. Ovaj broj dobijate od svog provajdera, dobavljača usluga.
- Odaberite *Poruka se šalje kao* da odaberete tip poruke: *Tekst, E-mail, Pejdžer* ili *Fax*.
- Odaberite *Trajnost poruke* da odredite vremenski period za koji će mreža pokušavati da dostavi vaše poruke.
- Za tip poruke *Tekst*, odaberite *Uobičajeni broj primaoca* da memorišete uobičajeni, osnovni broj na koji će se slati poruke tog tipa.
Za poruku tipa *E-mail*, odaberite *E-mail server* da memorišete broj e-mail servera.
- Odaberite *Izveštaji o dostavi* da od mreže zahtevate da Vam se šalju izveštaji o dostavi vaših poruka (mrežni servis).
- Odaberite *Upotreba GPRS*, pa zatim *Da*, da postavite GPRS kao preferentni nosač za SMS. Takođe, za GPRS veza postavite *Stalna veza*; vidite [\(E\)GPRS](#) na stranici 115.
- Odaberite *Odgovor kroz isti centar* da omogućite primaocu vaše poruke da Vam odgovori preko vašeg centra za poruke (mrežni servis).
- Odaberite *Promeni naziv načina isporuke* da promenite naziv odabranog načina slanja, isporuke. Skupovi načina isporuke se prikazuju samo ako vaša SIM kartica podržava više od jednog skupa.

Podešavanje zamene starih poruka

Kada se memorija za poruke ispuni, telefon ne može da prima niti da šalje nove poruke. Međutim, telefon možete podesiti tako da stare poruke iz foldera *Prijem* i *Poslate poruke* automatski zamenjuje novim.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Podeš. poruka* pa *Tekst. poruke*. Odaberite *Prebrisavanje u Prijemu* ili *Prebrisavanje u Poslatom* pa zatim *Dozvoljeno*.

Podešavanja multimedija poruka

Parametre, podešavanja veze za multimedija servis možete primiti i kao OTA poruku od svog operatora mreže ili provajdera servisa. Za prijem podešavanja u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici 35.

Ručno unošenje parametara

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Podeš. poruka* pa *Multim. poruke*. Odaberite:

- *Čuvaj poslate poruke*. Odaberite *Da* da podesite telefon da memoriše poslate multimedija poruke u folder *Poslato*. Ako odaberete *Ne*, poslate poruke se neće čuvati.
- *Izveštaji o dostavi*, da zahtevate da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi vaših poruka (mrežni servis).
- *Smanji sliku*, da definišete veličinu slike kada je ubacujete u multimedija poruku.
- *Osnovno tempiranje slajdova*, da podesite ritam slajdova u multimedija porukama.

- *Dozvoli multimedija prijem.* Odaberite *Ne, Da* ili *U matičnoj mreži* za status prijema multimedija poruka. Ako odaberete *U matičnoj mreži*, nećete moći da primete multimedija poruke kada se nalazite izvan svoje matične mreže.
- *Dolazne multimedija poruke.* Odaberite *Primaj* da podesite da telefon automatski preuzima nove primljene multimedija poruke, ili *Odbacuj* ako ne želite da primete multimedija poruke.
- *Podešavanja veze.* Definišite parametre veze za preuzimanje multimedija poruka. Prvo odaberite *Aktivna podešavanja multimedije*, i aktivirajte onaj skup veze u koji želite da sačuvate podešavanja. Odaberite *Izmeni aktivna podešavanja* i unesite izmene aktivnih podešavanja, parametara.
Odaberite pojedinačno svaki od parametara i unesite potrebne vrednosti. Za parametre, podešavanja, obratite se operatoru mreže ili provajderu servisa.
- *Dozvoli reklame.* Reklamne poruke možete da primete ili da odbijate. Ovaj izbor se ne prikazuje ako je za *Dozvoli multimedija prijem* postavljena opcija *Ne*.

Podešavanja e-mail poruka

Parametre, podešavanja e-mail servisa možete primiti i kao OTA poruku od svog operatora mreže ili provajdera servisa. Za prijem podešavanja u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici 35.

Ručno unošenje parametara

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke, Podeš. poruka* pa *E-mail poruke*.

- Prvo odaberite *Aktivna podešavanja e-maila*, i aktivirajte onaj skup veze u koji želite da sačuvate podešavanja. Odaberite *Izmeni aktivna podešavanja e-maila* i unesite izmene aktivnih podešavanja, parametara.

Odaberite pojedinačno svaki od parametara i unesite potrebne vrednosti. Za podešavanja se obratite svom operatoru mreže ili provajderu servisa elektronske pošte.

- *Ime pošte*. Ukucajte ime, naziv koji želite da date poštanskom sandučetu. Možete koristiti bilo koji naziv.
- *E-mail adresa*. Unesite svoju e-mail adresu.
- *Moje ime*. Ukucajte svoje ime ili nadimak. Prikazuje se vaše ime i e-mail adresa.
- *Server (SMTP) za odlaznu poštu*. Unesite adresu servera.
- *Vrsta servera za dolaznu poštu*. Odaberite *POP3* ili *IMAP4*, zavisno od tipa sistema elektronske pošte koji koristite. Ako su podržana oba tipa, odaberite *IMAP4*. Promena tipa servera menja i broj porta za dolaznu poštu.
- Ako ste za tip servera odabrali *POP3*, prikazaće se i upiti za *Server (POP3) za dolaznu poštu*, *POP3 korisničko ime* i *POP3 lozinka*. Ako ste za tip servera odabrali *IMAP4*, prikazaće se i upiti za *Server (IMAP4) za dolaznu poštu*, *IMAP4 korisničko ime* i *IMAP4 lozinka*. Unesite adresu e-mail servera za dolaznu poštu, zatim korisničko ime i lozinku za pristup e-mail nalogu. Ako niste definisali *SMTP korisničko ime* ili *SMTP lozinka*, e-mail server će za njih koristiti POP3/IMAP4 korisničko ime i lozinku.

- *Ostala podešavanja*, pa odaberite:
  - *Uključi potpis*. Možete definisati "potpis", tekst koji će se automatski dodavati na kraj vaših e-mail poruka.
  - *Koristite SMTP autorizaciju*. Ako vaš provajder e-mail servisa zahteva autorizaciju i za slanje pošte, odaberite **Da**. U tom slučaju morate definisati i svoje *SMTP korisničko ime* i *SMTP lozinka*.
  - *SMTP korisničko ime*. Unesite korisničko ime za odlaznu elektronsku poštu (slanje) koje ste dobili od svog provajdera e-mail servisa.
  - *SMTP lozinka*. Ukucajte lozinku koju želite da koristite za odlaznu poštu.
  - *Port (SMTP) za odlaznu poštu*. Unesite broj porta mejl servera za slanje poruka. Najčešće je to 25.
Ako ste za tip servera odabrali *POP3*, prikazuju se sledeći upiti:
  - *Port (POP3) za dolaznu poštu*. Unesite broj porta koji ste dobili od svog provajdera e-mail servisa.
  - *Odgovor na adresu*. Ukucajte e-mail adresu na koju želite da Vam se šalju odgovori.
  - *Zaštićena prijava*. Odaberite *Zaštićena prijava je uključena* ako vaša konekcija zahteva šifrovanu prijavu, u suprotnom, ostavite *Zaštićena prijava je isključena*. Ako ste u nedoumici, obratite se provajderu servisa. Upotreba šifrovane prijave predstavlja dodatnu zaštitu korisničkih imena i lozinki. Ona ne predstavlja dodatnu zaštitu same veze.
  - *Primi e-mailove*. Unesite maksimalni broj e-mail poruka koji želite da se preuzima u jednom koraku.

- *Podešavanja SMTP veze*, da definišete parametre veze neophodne za odlaznu poštu, slanje e-mail poruka.
- *Podešavanja POP3 veze*, da definišete parametre veze neophodne za dolaznu poštu, primanje e-mail poruka. Vidite [Ručno unošenje parametara servisa](#) na stranici 152.

Odaberite pojedinačno svaki od parametara i unesite potrebne vrednosti. Za podešavanja, parametre, obratite se svom provajderu e-mail servisa.

Ako ste za tip servera odabrali *IMAP4*, prikazuju se sledeći upiti:

- *Port (IMAP4) za dolaznu poštu*. Unesite broj porta koji ste dobili od svog provajdera e-mail servisa.
- *Odgovor na adresu*. Ukucajte e-mail adresu na koju želite da Vam se šalju odgovori.
- *Primi e-mailove*. Unesite koliki broj e-mail poruka želite da se preuzima u jednom koraku.
- *Metoda primanja*. Odaberite *Najnoviji* ako želite da preuzmete sve nove primljene poruke, ili odaberite *Najnoviji nepročit*, ako želite da preuzmete samo nepročitane e-mail poruke.
- *Podešavanja SMTP veze*, da definišete parametre veze neophodne za odlaznu poštu, slanje e-mail poruka.
- *Podešavanja IMAP4 veze*, da definišete parametre veze neophodne za dolaznu poštu, prijem e-mail poruka. Vidite [Ručno unošenje parametara servisa](#) na stranici 152.

Odaberite pojedinačno svaki od parametara i unesite potrebne vrednosti. Za podešavanja, parametre, obratite se svom provajderu e-mail servisa.

Podešavanje veličine fonta

Da odaberete veličinu fonta, slova za čitanje i pisanje poruka, pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke*, *Podeš. poruka*, *Ostala podeš.*, pa *Veličina fonta*.

Servisne komande

Pritisnite **Meni**, odaberite *Poruke* pa *Servisne komande*. Ukucajte i pošaljite svom provajderu servisni zahtev (poznat i kao USSD komanda, instrukcija) kao što je instrukcija za aktiviranje nekog mrežnog servisa.

■ Lista poziva (Meni 2)

Telefonski aparat registruje telefonske brojeve koje ste birali, od kojih ste primili poziv ili ga propustili, kao i približne dužine trajanja veze.

Aparat će registrovati propuštene i primljene pozive jedino ako vaša mreža podržava ovu funkciju, ako je aparat uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

Kada pritisnete **Opcije** u meniju *Propušteni pozivi*, *Primljeni pozivi* ili *Pozivani brojevi*, možete da vidite datum i vreme poziva, izmenite ili obrišete broj iz liste, sačuvate broj u *Kontakti* ili na taj broj da pošaljete poruku.

Lista prethodnih poziva

Pritisnite **Meni**, odaberite *Liste poziva* pa odaberite:

- *Propušteni pozivi*, da vidite poslednjih 10 brojeva sa kojih je neko pokušao da Vas pozove (mrežni servis). Broj ispred imena ili telefonskog broja označava koliko puta Vas je osoba pozivala.

Savet: Kada se na ekranu prikaže obaveštenje o propuštenim pozivima, da pristupite listi propuštenih poziva, pritisnite **Listaj**. Dođite do broja koji želite da pozovete i pritisnite .

- *Primljeni pozivi*, da vidite do 10 poslednjih telefonskih brojeva na čije ste pozive odgovorili (mrežni servis).
- *Pozivani brojevi*, da vidite do 20 poslednjih telefonskih brojeva koje ste birali. Vidite i deo **Ponovno biranje poslednjeg biranog broja** na stranici 38.
- *Obriši liste zadnjih poziva*, da obrišete liste prethodnih poziva. Odaberite da li želite da obrišete sve brojeve u listi ili pak samo one u listi propuštenih, primljenih ili pozivanih brojeva. Obrisano se ne može povratiti.

Tajmeri i brojači

Napomena: Stvarni račun za razgovore i usluge Vašeg provajdera može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, poreza i tako dalje.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Liste poziva* pa *Tajmeri i brojači*. Odaberite:

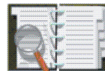
- *Trajanje poziva*. Prelistajte da vidite približne dužine trajanja svojih dolaznih i odlaznih poziva u satima, minutima i sekundama. Za brisanje Vam je potrebna zaštitna, sigurnosna šifra.

Ako posedujete dve telefonske linije (mrežni servis), svaka linija ima sopstveni merač dužine poziva. Prikazuju se merači poziva za liniju koja je odabrana. Vidite [Podešavanje poziva](#) na stranici 118.

- **Merač GPRS podataka.** Prelistajte da proverite količinu primljenih ili poslanih podataka, svih primljenih i poslanih podataka, kao i da poništite merače. Za brisanje merača Vam je potrebna sigurnosna šifra.
- **Merač trajanja GPRS veze.** Krećite se po listi da proverite dužinu poslednje GPRS veze ili svih GPRS veza. Merače možete i poništiti. Za brisanje merača Vam je potrebna zaštitna, sigurnosna šifra.

■ Kontakti (Meni 3)

Imena i telefonske brojeve (kontakte) možete da upisujete i u memoriju aparata i u memoriju SIM kartice.

- U memoriju telefona možete da memorišete do 500 imena sa odgovarajućim brojevima, adresama i tekstualnim napomenama za svako ime. Za određeni broj imena možete sačuvati i sliku. Koliko će imena moći da bude memorisano zavisi od dužine imena kao i broja i dužine telefonskih brojeva i tekstualnih stavki.

Modul **Kontakti** koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

- Ovaj model telefonskog aparata podržava SIM kartice u kojima se može čuvati do 250 imena i telefonskih brojeva. Imena i brojevi u memoriji SIM kartice označeni su ikonicom .

U modulu dinamički kontakti (Prisutnost), svoj trenutni status dostupnosti možete prikazivati onima koji imaju kompatibilne aparate i pristup ovom servisu, a koji takvu informaciju o vašoj dostupnosti zatraže. Status dostupnosti svih onih kontakata koje ste prijavili možete videti u meniju *Pretplaćena imena*, kao i u okviru detaljnog prikaza nekog imena u meniju *Kontakti*.

Izbor podešavanja za kontakte

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Podešavanja*. Odaberite:

- *Memorija u upotrebi* da odaberete memoriju koju želite da koristite za kontakte; memoriju SIM kartice ili telefona. Da biste imena i brojeve mogli da pozivate iz obe memorije, odaberite *Telefon i SIM kart..* U tom slučaju, imena i brojevi će se upisivati u memoriju telefonskog aparata.
- *Pregled kontakata*, da izaberete kako će se prikazivati imena, brojevi i slike.
- *Stanje memorije*, da vidite koliko je memorije slobodno u obe memorije za kontakte.

Memorisanje imena i telefonskih brojeva (Dodaj kontakt)

Imena i brojevi će biti upisivani u aktivnu memoriju (u upotrebi); vidite [Izbor podešavanja za kontakte](#) gore.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Dodaj kontakt*.
2. Ukucajte ime i pritisnite **OK**. Vidite [Upotreba tradicionalnog načina unosa teksta](#) na stranici 45.

3. Ukucajte telefonski broj i pritisnite **OK**. Za unos brojeva, vidite [Pozivanje](#) na stranici [37](#).
4. Kada su ime i broj memorisani, pritisnite **Završi**.

Savet: Brzo memorisanje: U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj pretplatnika pa pritisnite **Sačuvaj**. Ukucajte ime, pritisnite **OK** pa **Završi**.

Memorisanje više brojeva i tekstualnih stavki po jednom imenu

Za svako ime u internoj memoriji za kontakte aparata možete memorisati različite vrste telefonskih brojeva i kratkih tekstualnih napomena.

Prvi broj koji se memoriše automatski se postavlja za primarni, podrazumevani i označava se okvirom oko oznake tipa broja, na primer . Kada odaberete neko ime iz *Kontakti* da biste ga, na primer, pozvali, ako ne odaberete neki drugi, koristiće se podrazumevani broj.

1. Proverite da aktivna memorija bude ili *Telefon* ili *Telefon i SIM kart.*. Vidite [Izbor podešavanja za kontakte](#) na stranici [91](#).
2. Da pristupite listi imena i telefonskih brojeva, u pasivnom režimu pomerite džojstik nadole.
3. Dodite do imena u internoj memoriji za kontakte aparata kojem želite da dodate novi broj ili tekst, i pritisnite **Detalji**.
4. Pritisnite **Opcije** i odaberite *Dodaj broj* ili *Dodaj detalj*.
5. Da dodate broj ili detalj, odaberite neki od tipova brojeva, odnosno tekstualnih podataka.
  - Ako odaberete tip tekstualnog podatka *ID korisnika*:

Odaberite *Traži*, da pronađete ID po broju mobilnog telefona ili po e-mail adresi na serveru operatora ili provajdera servisa, ako ste povezani na servis praćenja dostupnosti. Vidite *Moja prisutnost* na stranici 96. Ako se pronađe samo jedan identifikator, ID, on se automatski memoriše. U suprotnom, da ID, identifikator, sačuvate, pritisnite *Opcije* i odaberite *Sačuvaj*.

Da sami ukucate ID, odaberite *Unesi ID ručno*. Ukucajte ID i pritisnite *OK* da ga memorišete.

Da promenite tip broja ili teksta, odaberite *Promeni tip* iz liste opcija. Imajte na umu da ne možete promeniti tip identifikatora, ID, kada se on nalazi u *Kont. za ćaskanje* ili u listi *Pretplaćena imena*.

Da odabrani broj postavite za osnovni, podrazumevani broj, odaberite *Postavi osnovni*.

6. Ukucajte broj ili tekst i pritisnite *OK* da to sačuvate.
7. Pritisnite *Nazad* a zatim *Izađi* da se vratite u pasivni režim.

Dodavanje slike nekom imenu ili broju u kontaktima

Imenu ili broju u internoj memoriji aparata možete dodati neku sliku podržanog grafičkog formata.

Pomerite džojstik nadole u pasivnom režimu, dođite do željenog imena (i broja) i pritisnite *Detalji*. Pritisnite *Opcije* pa odaberite *Dodaj sliku*. Otvara se lista foldera u *Galerija*. Dođite do željene slike, pritisnite *Opcije* pa odaberite *Sačuv. u kontakte*.

Traženje nekog kontakta

1. Pritisnite **Meni** u pasivnom režimu i odaberite **Kontakti** pa **Nađi** ili u pasivnom režimu, pomerite džojstik nadole.
2. U "padajući" prozor možete uneti početna slova imena koje tražite.
Pomerajte džojstik nagore ili nadole za kretanje po listi imena, odnosno udesno ili ulevo da pomerate kursor u dijalog prozoru.
3. Dođite do željenog kontakta i pritisnite **Detalji**. Prelistajte detalje za odabrani kontakt.

Zavisno od toga koji je **Pregled kontakata** odabran u okviru **Izbor podešavanja za kontakte** na stranici 91, prijavljeni (pretplaćeni) kontakti će biti drugačije prikazani. Prikazivaće se ili samo indikator dostupnosti, ili indikator dostupnosti, lični logo i poruka o statusu. Pritisnite **Detalji** da vidite sve promenljive informacije.

Savet: Da brzo pogledate neko određeno ime i osnovni broj, kada je preklopnik zatvoren, pritisnite i zadržite na tom imenu dok listate **Kontakti**.

Da pogledate kompletnu poruku o statusu, pritisnite **Detalji**, pa zatim pritisnite i zadržite taster na dinamičkom kontaktu u toku prelistavanja imena kontakata.

Brisanje kontakata

Pritisnite **Meni**, odaberite **Kontakti** pa zatim **Obrisi** da obrišete neki kontakt i sve podatke koji su mu pridodati.

Ako se ID kontakta nalazi u *Kont. za časkanje* ili u listi *Pretplaćena imena*, pre nego što se kontakt obriše, prikazuje se obaveštenje *Info o prisutnosti će se izbrisati*.

- Da obrišete imena i brojeve pojedinačno, odaberite *Jedno po jedno* pa dodite do imena (i broja) koje želite da obrišete. Pritisnite **Obriši** pa **Da**.
- Da obrišete sve kontakte odjednom, odaberite *Obriši sve*, dođite do jedne od memorija, *Telefon* ili *SIM kartica*, pa pritisnite **Obriši**. Pritisnite **Da** da koristeći zaštitnu šifru potvrdite brisanje.

Izmene ili brisanje detalja u kontaktima

Pomerite džojstik nadole u pasivnom režimu, dođite do kontakta koji želite da izmenite ili obrišete i pritisnite **Detalji**. Dođite do imena, broja, tekstualnog podatka ili slike koju želite da izmenite ili obrišete.

- Pritisnite **Izmeni** ili **Promeni**, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Izmeni ime*, *Izmeni broj*, *Izmeni detalj* ili *Promeni sliku*, zavisno od toga šta je odabrano za *Pregled kontakata* u *Izbor podešavanja za kontakte* na stranici 91.

Imajte na umu da ne možete menjati niti brisati identifikator, ID, kada se on nalazi u *Kont. za časkanje* ili u listi *Pretplaćena imena*.

- Da obrišete neki broj ili tekstualni podatak, odaberite *Obriši broj*, odnosno *Obriši detalje*.
- Da obrišete neku sliku koja je pridodata kontaktu, odaberite *Obriši sliku*.
Brisanje slike u *Kontakti* istu ne briše i iz *Galerija*.

Moja prisutnost

Servis praćenja prisutnosti (mrežni servis) predstavlja naprednu telekomunikacionu uslugu, servis koji možete koristiti zajedno sa svojom porodicom, prijateljima ili kolegama koji koriste kompatibilne aparate. Status vaše trenutne prisutnosti, dostupnosti, mogu da prate oni koji imaju pristup ovom servisu i koji takvu informaciju zatraže. Zahtevana informacija se tim osobama prikazuje u *Pretplaćena imena* u pregledima menija *Kontakti*. Informacije koje želite da činite dostupnim kao i liste takvih osoba kojima je vaš status prisutnosti dostupan možete kontrolisati i podešavati.

U vezi servisa praćenja prisutnosti, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa. Da biste mogli da razmenjujete informacije o prisutnosti sa ostalima, morate se priključiti na servis praćenja prisutnosti. Da bi mogli da prate status vaše prisutnosti na mreži, ostali korisnici moraju da budu priključeni na servis praćenja prisutnosti ali i da poseduju kompatibilne telefonske aparate.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Moja prisutn..* Odaberite:

- *Spoji na uslugu 'Moja prisutnost'* (ili *Prekini*) da se priključite, odnosno raskinete vezu sa servisom.
- *Moja trenutna prisutnost*, da izmenite status prisutnosti. Odaberite:
  - *Vidi trenutnu prisutnost*, pa odaberite *Lična prisutnost* ili *Javna prisutn..*, da vidite svoj trenutni privatni, odnosno javni status prisutnosti.
  - *Moja dostupnost*, da za svoj status dostupnosti odaberete *Dostupno* označen sa , ili *Zauzet* označen sa , ili *Nije dostupan* označen sa .

- *Poruka o mojoj prisutnosti*, ukucajte tekst koji će se prikazivati drugima, ili pritisnite **Opcije**, odaberite *Prethodne poruke*, pa odaberite neku staru poruku za statusnu poruku.
- *Logo moje prisutnosti*, da odaberete primarni logo statusa prisutnosti, ili da prilagodite neki iz foldera *Grafike* u Galeriji.
- *Prikaži*, da izaberete grupe sa kojima želite da delite podatke o statusu svoje prisutnosti. Odaberite *Lični i javni*, *Lični posmatrači* ili *Nitko*.
- *Trenutni posmatrači*, pa odaberite:
  - *Tren. posmatr.*, da vidite sve osobe koje su prijavljene, "pretplaćene" na vaše podatke, informacije o prisutnosti.
  - *Lista ličnih*, da vidite listu osoba kojima je dopušteno da prate vaše dopunjene, privatne informacije o prisutnosti.
  - *Lista blokiranih*, da vidite sve osobe kojima je blokirano, sprečeno, praćenje informacija o vašoj prisutnosti.
- *Podešavanja*, pa odaberite:
  - *Prikaži trenut. prisutnost na neakt.*, da se indikator trenutnog statusa prisutnosti prikazuje u pasivnom režimu.
  - *Sinhronizuj sa načinima rada*, da odaberete da li želite da opcije *Poruka o mojoj prisutnosti* i *Moja dostupnost* povežete ručno ili automatski sa trenutno aktivnim načinom rada. Imajte na umu da izmenjeni, lični, logo statusa ne možete povezati sa nekim načinom rada. Vidite i deo [Načini rada](#) na stranici [105](#).

- *Vrsta veze*, da podesite da se telefon pri uključivanju automatski povezuje na servis.
- *Podešavanja veze*; vidite [Podešav. čask. i moje prisustnosti](#) na stranici 106.

Pretplaćena imena

Možete kreirati listu kontakata čiji status prisutnosti želite da pratite (mrežni servis). Te podatke možete da pratite ako Vam to kontakti dopuštaju i ako to ne sprečava komunikaciona mreža. Ove prijavljene, "pretplaćene" kontakte možete videti prelistavanjem kontakata ili u meniju *Pretplaćena imena*.

Proverite da aktivna memorija bude ili *Telefon* ili *Telefon i SIM kart.*. Vidite [Izbor podešavanja za kontakte](#) na stranici 91.

Da se priključite servisu praćenja prisutnosti, pritisnite **Meni**, odaberite redom *Kontakti, Moja prisutn.* pa *Spoji na uslugu 'Moja prisutnost'*. Prijavljene, "pretplaćene" kontakte možete videti čak i kada niste priključeni na servis praćenja prisutnosti, ali ne možete videti status prisutnosti kontakta.

Dodavanje kontakata u prijavljene kontakte

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Pretplaćena imena*. Ako niste priključeni na servis praćenja prisutnosti, telefon će Vas pitati da li želite da se priključite.
2. Ako nemate nijedan kontakt u listi, pritisnite **Dodaj**. U suprotnom, pritisnite **Opcije** i odaberite *Pretpl. na novo*. Prikazuje se lista kontakata.
3. Odaberite neki kontakt iz liste i, ako kontakt ima identifikator, ID, kontakt će biti dodan u listu prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata. Ako ima više

identifikatora, ID, odaberite jedan od njih. Po prijavi, "pretplaćivanju" kontakta, prikazuje se *Pretplata aktivirana*.

Savet: Da prijavu, "pretplatu" kontakta obavite iz liste *Kontakti*, u pasivnom režimu pritisnite džojstik nadole i dođite do kontakta koji želite da prijavite. Pritisnite **Detalji** pa **Opcije**. Da prijavite, "pretplatite", odaberite *Zahtev za prisutn.* pa zatim *Kao pretplata*.

Ako želite da vidite informaciju o prisutnosti samo tada, ali ne i da prijavite, "pretplatite" kontakt, odaberite *Zahtev za prisutn.* pa zatim *Samo jednom*.

Pregled prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata

U vezi prikazivanja podataka o prisutnosti, vidite i deo [Traženje nekog kontakta](#) na stranici 94.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Pretplaćena imena*.

Prikazuje se informacija o statusu prvog kontakta u listi dinamičkih kontakata, neki tekst i neka od narednih ikonica:

  ili označava da je osoba dostupna, zauzeta ili nedostupna.

 označava da nema informacija o prisutnosti osobe.

2. Dođite do željenog kontakta i pritisnite **Detalji** da vidite detalje odabranog kontakta. Ako pritisnete **Opcije**, moći ćete da odaberete:
  - *Pretpl. na novo*, da dodate novi kontakt u listu prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata.
  - *Časkanje*, da započnete časkanje.
  - *Pošalji poruku*, da pošaljete tekstualnu poruku odabranom kontaktu.

- *Pošalji SMS e-mail*, da pošaljete e-mail poruku odabranom kontaktu.
- *Pošalji vizitkartu*, da pošaljete vizitkartu odabranom kontaktu.
- *Otkazi pretplatu*, da odabrani kontakt uklonite iz liste prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata.

Odjava prijave (pretplate) kontakta

- Da odjavite pretplatu nekog kontakta iz liste *Kontakti*, u pasivnom režimu pritisnite džojstik nadole i dođite do kontakta koji želite da odjavite. Pritisnite **Detalji**, odaberite identifikator, ID, pa pritisnite **Opcije**. Da odjavite, otkazete pretplatu, odaberite *Otkazi pretplatu* pa pritisnite **OK** da to potvrdite.
- Za odjavu, otkazivanje pretplate, preko menija *Pretplaćena imena*, vidite deo *Pregled prijavljenih, "pretplaćenih" kontakata* na stranici 99.

Kopiranje kontakata

Imena i telefonske brojeve možete prepisivati iz memorije telefonskog aparata u memoriju na svojoj SIM kartici i obratno. Imajte na umu da se tekstualni podaci u internom imeniku, kao što su e-mail adrese, neće kopirati u SIM karticu.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Kopiraj*.
2. Odaberite smer kopiranja, *Iz telefona u SIM karticu* ili *Iz SIM kartice u telefon*.
3. Odaberite *Jedno po jedno*, *Sve* ili *Osnovni brojevi*.
Osnovni brojevi se prikazuje kada kopirate iz telefonskog aparat u SIM karticu. Samo osnovni, podrazumevani brojevi će biti prepisani.

4. Da sačuvate ili obrišete izvorna imena i brojeve, odaberite *Sačuvaj original* odnosno *Premesti original*.

Slanje i prijem vizitkarti

Kontakt podatke neke osobe možete razmenjivati u formi vizitkarte sa kompatibilnim uređajima.

Kada primite vizitkartu, pritisnite **Prikaži** pa **Sačuvaj** da je sačuvate u memoriju telefonskog aparata. Da vizitkartu odbacite, pritisnite **Izađi** pa zatim **Da**.

Da pošaljete vizitkartu, potražite željeno ime i telefonski broj u *Kontakti*, pritisnite **Detalji** pa **Opcije** i odaberite *Pošalji vizitkartu*. Odaberite *Kroz IC*, *Kroz tekst poruku* (mrežni servis) ili *Kroz Bluetooth*.

Brza biranja

Da dodelite neki telefonski broj tasteru za brzo biranje, pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti*, *Brza biranja* pa dođite do željenog tastera za brzo biranje.

Pritisnite **Dodeli** ili, ako je neki broj već dodeljen tom numeričkom tasteru, pritisnite **Opcije** i odaberite *Promeni*. Pritisnite **Traži**, i odaberite prvo ime a zatim i broj koji želite dodeliti tasteru. Ako je funkcija *Brzo biranje* isključena, telefon će Vas pitati da li želite da je aktivirate.

Za pozivanje preko tastera za brzo biranje, pogledajte *Brzo biranje nekog telefonskog broja* na stranici 38.

Biranje glasom

Telefonski broj možete pozvati i izgovaranjem nadimka koji mu je pridodat. Svaka izgovorena reč, ili više reči, kao što je ime(na) može biti nadimak.

Pre upotrebe biranja glasom imajte na umu:

- Govorni nadimci ne zavise od jezika. Oni zavise od glasovnih karakteristika govornika.
- Govorni nadimci su osetljivi na ambijentalnu buku. Snimajte ih i njima birajte u sredinama bez buke.
- Pri snimanju govornog nadimka, ili pozivanju koristeći govorni nadimak, telefonski aparat držite u normalnom položaju, uz uvo.
- Veoma kratka imena nisu prihvatljiva. Koristite duža imena i izbegavajte upotrebu sličnih za različite brojeve telefona.

Napomena: Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju. Ovo može biti teško, na primer u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Dodavanje i organizovanje nadimaka

- Upišite ili kopirajte u memoriju telefonskog aparata kontakte kojima želite da dodate govorni nadimak. Nadimke možete dodeliti i imenima u SIM kartici ali ako zamenite SIM karticu novom prvo ćete morati obrisati stare nadimke da biste mogli dodati nove. Govorni nadimci koriste zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.
1. U pasivnom režimu, pritisnite **Meni** i odaberite *Kontakti*. Odaberite *Nadi*, dođite do željenog kontakta i pritisnite **Detalji**.
  2. Pritisnite **Opcije** i odaberite *Dodaj nadimak*.

3. Pritisnite **Počni**, pa razgovetno izgovorite reč(i) koju želite da snimate kao nadimak. Po završenom snimanju, aparat reprodukuje snimljeni nadimak.
4. Pošto nadimak bude uspešno memorisan, prikazuje se *Govorni nadimak je sačuvan*, čuje se pisak, a iza telefonskog broja sa nadimkom se pojavljuje simbol ☎.

Da proverite nadimke, pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Govorni nadimci*. Dođite do željenog kontakta, pritisnite **Opcije** pa izaberite željenu funkciju.

Pozivanje koristeći govorni nadimak

Ako neka aplikacija u telefonskom aparatu koristi GPRS vezu za slanje ili prijem podataka, da biste mogli da koristite glasovno biranje, prvo isključite tu aplikaciju.

1. U pasivnom režimu, pritisnite i držite taster . Čuće se kratki zvučni signal i pojaviće se tekst *Sada pričaj*.
2. Razgovetno izgovorite govorni nadimak. Telefonski aparat će reprodukovati prepoznati govorni nadimak i birati broj prepoznatog govornog nadimka posle 1,5 sekunde.

Kada koristite kompatibilne slušalice, da biste započeli snimanje govornog nadimka pritisnite i držite taster na slušalicama.

Info brojevi i brojevi servisa

Vaš provajder je u vašu SIM karticu možda već ubacio info brojeve ili brojeve servisa.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Info brojevi* ili *Brojevi servisa*. Prelistajte neku kategoriju i dođite do željenog info broja ili broja servisa, pa pritisnite taster da taj broj pozovete.

Moji brojevi

Telefonski brojevi koji su dodeljeni vašoj SIM kartici čuvaju se u *Moji brojevi* ako to vaša SIM kartica dopušta. Da vidite te brojeve, pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Moji brojevi*. Dođite do željenog imena ili telefonskog broja i pritisnite **Vidi**.

Grupe pozivača

Imena i telefonske brojeve memorisane u *Kontakti* možete organizovati po grupama pozivača. Za svaku grupu pozivača možete odabrati ton, melodiju zvona i logo koji će se prikazivati na ekranu kada primate poziv sa nekog od brojeva u grupi pozivača. Da aparat podesite da zvoni samo na pozive sa brojeva koji pripadaju izabranoj grupi pozivača, vidite *Upozoravaj na* u delu *Podešavanje tonova* na stranici 107.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kontakti* pa *Grupe pozivača* i odaberite željenu grupu. Možete odabrati neku od sledećih funkcija: *Naziv grupe*, *Ton zvona grupe*, *Logo grupe*, *Članovi grupe*.

Ako odaberete *Članovi grupe*, da dodate neko ime u grupu, pritisnite **Dodaj**. Dođite do željenog imena i pritisnite **Dodaj**.

- Da neko ime uklonite iz grupe, dođite do njega, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ukloni kontakt*

■ Podešavanja (Meni 4)

Načini rada

Vaš telefon nudi više načina rada što Vam omogućava da individualizujete, prilagodite svojim željama, tonske odzive aparata, kao i da aktivirate neki način rada zavisno od prilike i okruženja. Na raspolaganju su Vam načini rada: *Opšti*, *Nečujan*, *Sastanak*, *Teren*, *Moj način 1*, i *Moj način 2*.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Načini rada*. Dođite do nekog načina rada i pritisnite **Izaberi**.

- Da način rada aktivirate, odaberite *Aktiviraj*.
- Da neki način rada aktivirate samo na određeni vremenski period, odaberite *Ograniči trajanje* pa postavite vreme prestanka aktivnosti. Kada to vreme istekne, aktivira se prethodni način rada koji nije bio vremenski ograničen.
- Da način rada podesite svojim zahtevima, odaberite *Prilagodi*. Odaberite parametar koji želite da izmenite i izvršite izmene.
Parametri se takođe mogu menjati i u meniju *Podešavanje tonova*; vidite [Podešavanje tonova](#) na stranici 107.
Da načinu rada promenite naziv, *Naziv načina*. Način rada *Opšti* se ne može preimenovati.
- Da promenite svoj status prisutnosti, odaberite *Moja prisutnost*. Ovaj meni Vam je na raspolaganju ako ste za *Sinhronizuj sa načinima rada* odabrali opciju *Uključi*; vidite [Moja prisutnost](#) na stranici 96. Odaberite *Moja dostupnost* da

izmenite status svoje dostupnosti, odnosno *Poruka o mojoj prisutnosti* da izmenite poruku o prisutnosti.

Savet: Da način rada brzo promenite, u pasivnom režimu pritisnite glavni prekidač , dođite do načina rada koji želite da aktivirate i pritisnite **Izaberi**.

Podešav. ćask. i moje prisutnosti

U vezi parametara, podešavanja modula Ćaskanje, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa. U vezi prijema podešavanja modula Ćaskanje i praćenje prisutnosti u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici 35.

Ručno unošenje parametara

1. Pritisnite **Meni**, odaberite redom *Podešavanja, Podešav. ćask. i moje prisutnosti* pa *Aktivna podešav. ćask. i prisutn.*
2. Dođite do skupa koji želite da aktivirate i pritisnite **Aktiviraj**.
Potrebno je da aktivirate skup veze u kojem želite da sačuvate parametre, podešavanja. Skup je grupa parametara neophodnih za uspostavljanje veze sa servisom ćaskanja i praćenja prisutnosti.
3. Odaberite *Izmeni akt. podešav. ćask. i prisutn.*
Odaberite svaki od parametara pojedinačno i unesite sve potrebne podatke koje ste dobili od svog operatora mreže ili provajdera servisa. Imajte na umu da se podešavanja veze nalaze u meniju *Podešavanja veze*.

Podešavanje tonova

Ista podešavanja ćete naći i u meniju *Načini rada*; vidite *Načini rada* na stranici 105. Imajte na umu da se izmene odnose na aktivirani način rada.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Podešavanje tonova*. Odaberite:

- *Upozorenje na dolazni poziv*, pa odaberite kako će Vas telefon obavještavati o dolaznom govornom pozivu.
- *Melodija*, da odaberete ton upozorenja za dolazne govorne pozive. Da odaberete tonove zvona, melodije, sačuvane u *Galerija*, u listi tonova zvona odaberite *Otvori Galeriju*.
- *Jačina zvona*, da podesite jačinu tonskog upozorenja za dolazne govorne pozive i prispele poruke.

Savet: Kada ton ili melodiju zvona preuzmete ili je primite kao OTA poruku, možete je sačuvati u *Galerija*.

- *Vibracija*, da podesite telefon da vibrira na dolazni govorni poziv ili poruku. Upozorenje vibracijom ne funkcioniše kada je telefonski aparat prikopčan na punjač, stoni nosač ili automobilski komplet.
- *Ton poruke*, da postavite neki ton, melodiju za zvučni signal poruke.
- *Ton poruke ćaskanja*, da postavite neki ton, melodiju za zvučni signal instant poruke.
- *Tonovi tastature*, da podesite jačinu tonskih odziva tastature.
- *Tonovi upozorenja*, da podesite telefonski aparat da se oglašava, recimo, kada je baterija pri kraju.

- *Upozoravaj na*, da podesite aparat da zvoni samo na pozive sa telefonskih brojeva koji pripadaju odabranoj grupi pozivača. Dodite do željene grupe pozivača, ili do *Sve pozive*, pa pritisnite **Označi**.

Podešavanje ekrana

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Podešavanje ekrana*. Odaberite:

- *Tapet*, da podesite telefon da prikazuje neku pozadinsku sliku, tapet kada se nalazi u pasivnom režimu. Neke slike su već memorisane u meniju *Galerija*. Slike možete i primati, recimo, preko multimedija poruka, ili ih prenositi koristeći paket PC Suite iz svog PC računara, pa ih zatim memorisati u *Galerija*. Vaš telefon podržava grafičke formate JPG, GIF, WBMP, BMP, OTA-BMP i PNG, ali možda ne i sve varijante ovih formata datoteka.
- Odaberite *Izaberi sliku*, pa otvorite neki folder sa slikama. Dodite do slike koju želite da postavite za tapet, pritisnite **Opcije**, pa odaberite *Postavi za tapet*.
- Da aktivirate/deaktivirate tapet, odaberite *Uključen* odnosno *Isključen*. Imajte na umu da se tapet ne prikazuje kada se aktivira skrin sejver, zaštita ekrana.
- *Koloršeme*, da promenite boje nekih elemenata ekrana, na primer indikatora i signalnih traka.
- *Pregled menija*, da odaberete kako će se glavne stavke menija prikazivati na ekranu. Odaberite *Lista* ili *Tabela*.

- *Logo operatora*, da podesite aparat da prikazuje ili ne logo operatora mreže. Ako niste prethodno sačuvali neki logo operatora, meni *Logo operatora* je prigušen.
Logo operatora mreže se ne prikazuje kada se aktivira skrin sejver, zaštita ekrana.
- Odaberite *Pauza zaštite ekrana* pa odaberite period neaktivnosti posle kojeg će se aktivirati skrin sejver, zaštita ekrana. Dužina kašnjenja može biti od 5 sekundi do 60 minuta.
Radi uštede energije, kao skrin sejver, zaštita ekrana, koristi se digitalni sat. On se aktivira kada se određeni vremenski period ne koristi nijedna funkcija telefona. Da deaktivirate skrin sejver, pritisnite bilo koji taster. Skrin sejver se takođe deaktivira i kada je telefon izvan zone pokrivanja mreže. Skrin sejver poništava sve grafičke i tekstualne elemente ekrana u pasivnom režimu.
- *Kontrast ekrana*, da promenite nivo osvetljaja prikaza na ekranu. Pomerajte džojstik levo da smanjite, ili desno da povećate osvetlaj, pa pritisnite **OK** da izbor potvrdite.

Podešavanja vremena i datuma

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Podešavanja vremena i datuma*.

Odaberite:

- *Sat* pa zatim *Prikaži sat* (ili *Skloni sat*) da se sat prikazuje, odnosno ne prikazuje, u gornjem desnom uglu ekrana u pasivnom režimu. Odaberite *Podesi vreme* da podesite tačno vreme ili *Oblik sata* da izaberete 12-časovni ili 24-časovni format prikaza vremena.

Sat koriste i funkcije: *Poruke, Liste poziva, Alarm*, vremenski ograničeni *Načini rada, Kalendar, Napomene* kao i skrin sejver.

Ako je baterija duže vreme izvađena iz aparata, potrebno je ponovno podešavanje vremena.

- *Datum*, pa odaberite *Pokaži datum* (ili *Sakrij datum*) da se datum prikazuje (ili ne prikazuje) na ekranu u pasivnom režimu. *Podesi datum*, da postavite datum. Možete izabrati i format prikaza datuma.
- *Autoažuriranje vremena i datuma* (mrežni servis); da podesite telefon da automatski ažurira vreme i datum prema trenutnoj vremenskoj zoni, odaberite *Uključeno*. Da podesite aparat da traži potvrdu pre ažuriranja, odaberite *Prvo potvrdi*.

Automatsko ažuriranje datuma i vremena ne menja vreme postavljeno za alarm, kalendar i alarmne poruke. Ta su vremena po lokalnoj vremenskoj zoni. Ažuriranje može dovesti do toga da su neka podešena vremena alarma već istekla.

Lične prečice

Imate mogućnost da sami definišete funkciju desnog selekcionog tastera u pasivnom režimu.

Takođe, postoji i lista funkcija telefonskog aparata koje možete aktivirati glasom, izgovaranjem nadimka.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Lične prečice*. Odaberite:

- *Desni selekcionni taster*, da vidite moguće funkcije desnog selekcionog tastera. Dođite do željene funkcije, i odaberite je.
- *Komande glasom*, odaberite željeni folder sa glasovnim komandama, dođite do funkcije kojoj želite da dodelite glasovnu komandu i pritisnite **Dodaj**. Ako komanda, instrukcija već ima nadimak prikazaće se indikator . U vezi dodavanja i aktiviranja glasovne komande, vidite [Biranje glasom](#) na stranici 102.

Komandu glasom ne možete aktivirati, niti dodavati, dok neka veza ili aplikacija koristi (E)GPRS prenosni put za slanje ili prijem podataka.

Povezivanje

Telefon možete povezati sa drugim kompatibilnim uređajem putem IC (infracrvene) ili Bluetooth veze. Takođe, možete definisati i parametre za (E)GPRS priključne veze. Imajte na umu da IC i Bluetooth veze ne mogu biti aktivne istovremeno.

Bluetooth bežična tehnologija

Ovaj model telefonskog aparata podržava Bluetooth bežičnu tehnologiju koja Vam omogućava povezivanje telefona sa drugim kompatibilnim uređajem koji se nalazi na rastojanju do 10 metara. Bluetooth vezu mogu da ometaju prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Ovaj model telefona je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 1.1. koje podržavaju naredne profile: Serial Port Profile (serijski port), Dial-up Networking Profile (pristup mreži preko javne komutirane telefonske mreže), Object Push Profile (slanje objekata na inicijativu servera), File Transfer Profile (prenos

datoteka, uloga servera), Headset Profile (slušalice). Handsfree Profile (handsfri profil) je podržan Specifikacijama verzija 1.0, a SIM Access Profile (SAP, SIM pristup) verzijom 0.95.

Da biste osigurali međusobnu saradnju Bluetooth uređaja, koristite proširenja koje je odobrila Nokia za ovaj model telefona. Proverite sa proizvođačima drugih Bluetooth uređaja njihovu kompatibilnost sa ovim modelom telefona. U nekim državama mogu postojati ograničenja upotrebe Bluetooth uređaja. Proverite sa lokalnim vlastima.

SAP (SIM pristup) profil Vam omogućava povezivanje sa kompatibilnim uređajima, kao što je Nokia RAN 610 automobilski komplet. Dok je SAP profil aktivan, telefon je isključen sa GSM komunikacione mreže, pa su tako sve telefonske funkcije deaktivirane.

Napomena: Upotreba Bluetooth funkcija troši bateriju i vreme autonomije aparata biće skraćeno. Obratite pažnju da ne ostavite merenje vremena u pozadini dok obavljate druge radnje sa aparatom.

Uspostavljanje Bluetooth veze

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja*, *Povezivnje* pa *Bluetooth*.
2. Da aktivirate Bluetooth funkciju, odaberite *Bluetooth* pa *Uključen*. Aktivna Bluetooth veza je označena ikonicom (📶) u vrhu ekrana.

Ako Bluetooth funkciju nećete da koristite neko vreme, možete je deaktivirati radi uštede energije, baterije.

3. Odaberite *Nađi audio proširenja*, da sprovedete pretraživanje kompatibilnih Bluetooth uređaja i odaberete onaj sa kojim želite da se povežete.

4. Unesite Bluetooth lozinku odgovarajućeg uređaja da ga uparite, da se povežete sa uređajem i da počnete sa korišćenjem uređaja.
Ova lozinka se daje samo kod prvog povezivanja datog uređaja.

Bluetooth veza

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja*, *Povezivnje* pa *Bluetooth*. Odaberite:

- *Aktivan aparat*, da proverite koja je Bluetooth veza trenutno aktivna. Ako želite da raskinete vezu sa odabranim uređajem, pritisnite **Prekini vezu**.
- *Upareni aparati*, da vidite listu Bluetooth uređaja koji su trenutno upareni sa vašim telefonskim aparatom. Dođite do željenog uređaja. Ako želite da obrišete uparenje sa odabranim uređajem, pritisnite **Obriši**.

Pritisnite **Opcije** da pristupite nekoj od narednih funkcija zavisno od statusa uređaja i Bluetooth veze. Odaberite:

- *Poveži*, da se povežete sa odabranim uređajem.
- *Dodeli kratko ime*, da odabranom uređaju date ime (vidljivo samo Vama).
- *Traži autorizaciju veze*, pa odaberite **Ne** ako želite da se telefonski aparat automatski povezuje sa odabranim uređajem, ili odaberite **Da** ako želite da telefon prvo traži saglasnost za povezivanje.

Bluetooth podešavanja

Pritisnite **Meni**, odaberite redom *Podešavanja*, *Povezivnje*, *Bluetooth* pa *Bluetooth podešavanja* da definišete kako će se vaš telefon prikazivati drugim Bluetooth uređajima. Odaberite:

- *Vidljivost mog telefona* pa *Vidljiv za sve* da se telefon prikazuje svim Bluetooth uređajima, ili *Skriven* da telefon vide samo upareni uređaji.
- *Ime mog telefona*, da promenite Bluetooth ime svog telefona koje se prikazuje korisnicima ostalih Bluetooth uređaja.

Infracrveno (IC)

Ovaj model telefona poseduje IC port koji možete da koristite za povezivanje svog telefona sa drugim IrDA kompatibilnim uređajima. Imate mogućnost razmene, slanja i prijema, podataka kao što su vizitkarte i napomene iz kalendara sa kompatibilnim telefonskim aparatom ili drugim uređajem za rad sa podacima (na primer, računar).

Ne usmeravajte snop IC (infracrvenih) zraka ni u čije oči, i ne dozvolite da on stvara smetnje drugim IC uređajima. Ovaj uređaj je laserski proizvod klase 1.

Slanje i prijem podataka preko IC porta

- IC portovi uređaja koji šalje i uređaja koji prima moraju da budu okrenuti jedan naspram drugog i između njih ne sme da postoji prepreka. Poželjno rastojanje između dva uređaja za IC (infracrvenu) vezu je najviše jedan metar.
- Da aktivirate IC port svog telefonskog aparata, pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanje*, *Povezivnje* i *Infracrveno (IC)*.
- Korisnik telefona koji šalje podatke bira željenu IC funkciju i započinje prenos podataka.

Ukoliko se prenos podataka ne započne u roku od dva minuta po aktiviranju IC porta, veza se prekida i mora se startovati ponovo.

Indikator IC veze

- Kada je simbol **▶■■■** stalno prikazan, IC veza je aktivirana i vaš telefonski aparat je spreman da šalje ili da prima podatke preko svog IC porta.
- Kada se simbol **▶■■■** pali i gasi, tj. kada blinka, vaš telefonski aparat pokušava da se poveže sa drugim uređajem, ili je veza raskinuta.

Imajte na umu da se IC veza automatski deaktivira, raskida.

(E)GPRS

GPRS je mrežni servis koji omogućava upotrebu mobilnih telefona za slanje i prijem podataka putem mreže bazirane na IP, Internet protokolu.

EGPRS (Poboljšani GPRS), poznat i kao EDGE tehnologija, je sličan GPRS-u ali omogućava brže veze. Za više podataka o dostupnosti (E)GPRS servisa i brzinama prenosa podataka, obratite se svom operatoru komunikacione mreže ili provajderu servisa.

Aplikacije koje mogu da koriste (E)GPRS su multimedija, časkanje i razmena tekstualnih poruka, pretraživanje, e-mail (elektronska pošta), udaljena sinhronizacija, preuzimanje Java aplikacija i priključivanje na sistem (na primer Internet ili elektronsku poštu) preko PC računara.

Da biste mogli da koristite (E)GPRS tehnologiju:

- Obratite se svom operatoru mreže ili provajderu u vezi raspoloživosti i pretplate na (E)GPRS servis.
- Memorišite (E)GPRS parametre, podešavanja, za svaku aplikaciju koja se koristi preko (E)GPRS veze.

Za informacije o raspoloživosti ove funkcije, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga.

Imajte na umu da ako ste odabrali GPRS kao nosač podataka, telefon će umesto GPRS prenosnog puta koristiti EGPRS, ako je ovaj dostupan na mreži. Ne možete sami bitati izađu EGPRS i GPRS opcije, ali za neke aplikacije imate mogućnost izbora između GPRS i *GSM podaci* (CSD, prenos podataka sa komutacijom linije).

(E)GPRS veza

Pritisnite **Meni**, odaberite redom *Podešavanja*, *Povezivanje*, *GPRS*, pa *GPRS veza*.

- Odaberite *Stalna veza* da podesite da se telefon automatski prijavljuje na (E)GPRS mrežu čim se uključi. Kada je uspostavljena GPRS veza, indikator **G** se prikazuje u gornjem levom uglu ekrana.

Kada startujete neku aplikaciju koja koristi (E)GPRS prenosni put, uspostavlja se veza između telefonskog aparata i mreže i moguć je prenos podataka. Kada aplikacija prekine sa radom, (E)GPRS veza se raskida ali ostaje aktivna prijava na (E)GPRS mrežu.

Ako u toku GPRS veze primite poziv ili tekstualnu poruku, ili pak uputite poziv, u gornjem desnom uglu ekrana prikazaće se ikonica koja označava da je (E)GPRS veza privremeno obustavljena (stavljena na čekanje).

I GPRS i (E)GPRS veze se označavaju istom ikonicom.

- Ako odaberete *Po potrebi*, (E)GPRS veza se uspostavlja kada je neka aplikacija koja koristi GPRS zatraži, i raskida se kada aplikacija prestane sa radom.

Imajte na umu da vaš telefon podržava tri istovremene (E)GPRS veze. Na primer, zavisno od vaše komunikacione mreže, možete istovremeno pretraživati xHTML stranice, primati multimedija poruke i biti priključeni na mrežu sa PC računara.

Podešavanje (E)GPRS modema

Svoj telefon možete preko IC veze, Bluetooth veze ili kabla da povežete sa kompatibilnim PC računarom i da ga koristite kao modem da biste omogućili (E)GPRS vezu sa svog računara.

Pritisnite **Meni**, odaberite redom *Podešavanja*, *Povezivanje*, *GPRS*, pa *Podešavanja GPRS modema*. Odaberite *Aktivna tačka pristupa* da aktivirate željenu tačku pristupa. Odaberite *Izmeni aktivnu tačku pristupa* da izmenite parametre tačke pristupa.

- Dođite do *Naziv tačke pristupa* i pritisnite **Izaberi**. Ukucajte ime za aktiviranu pristupnu tačku i pritisnite **OK**.
- Dođite do *GPRS tačka pristupa* i pritisnite **Izaberi**. Unesite naziv tačke pristupa (APN) za povezivanje na (E)GPRS mrežu. Za ovaj podatak, naziv tačke pristupa, obratite se svom operatoru komunikacione mreže.

Parametre (E)GPRS pristupa (APN) možete takođe podesiti i na svom PC računaru koristeći program Nokia Modem Options; vidite [PC Suite](#) na stranici [164](#). Ako ste parametre podesili i na računaru i na telefonskom aparatu, koristiće se oni na računaru.

Više podešenja

Podešavanje poziva

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja*, *Više podešenja* pa *Podešavanje poziva*.

Odaberite:

- *Preusmerenje* (mrežni servis), da preusmerite svoje dolazne pozive, recimo, na broj svoje govorne pošte. Opcije preusmeravanja koje ne podržava vaša SIM kartica ili vaš operator mreže se ne prikazuju. Za više informacija se obratite svom dobavljaču usluga, provajderu.

Odaberite, na primer, *Preusmeri ako je zauzeto* da preusmerite govorne pozive kada je linija zauzeta ili kada odbijete dolazni poziv.

Da opciju preusmerenja uključite, odaberite *Aktiviraj*, pa zatim odaberite i vremenski period posle kojeg će se poziv preusmeriti, ako je to na raspolaganju za datu opciju preusmerenja. Da preusmerenje poziva isključite, odaberite *Poništi*. Da proverite da li je preusmerenje poziva aktivirano ili ne, odaberite *Proveri stanje*, ako je na raspolaganju za datu opciju preusmerenja.

Istovremeno može biti aktivno nekoliko opcija preusmerenja.

Da vidite koje su oznake preusmerenja u pasivnom režimu, pogledajte deo [Osnovni indikatori u pasivnom režimu](#) na stranici 31.

- *Odgovor bilo kojim tasterom* pa odaberite *Uključen* da možete da preuzimate dolazne pozive kratkim pritiskom na bilo koji taster, osim , selekcionih tastera i kada je preklopnik zatvoren (i kada je preklopnik otvoren), i .

- *Automatsko ponavljanje biranja* pa *Uključeno*, i aparat će najviše deset puta pokušavati da uspostavi vezu posle prvog neuspelog pokušaja.
- *Brzo biranje* pa *Uključeno* i moći ćete da imena i brojeve dodeljene tasterima za brzo biranje, (do) kada je preklopnik zatvoren, ili odgovarajućim numeričkim tasterima na čet tastaturi, birate pritiskom i držanjem odgovarajućeg tastera.
- *Poziv na čekanju* pa *Aktiviraj*, i mreža će Vas obavestavati o dolaznom pozivu u toku razgovora (mrežni servis). Vidite [Poziv na čekanju](#) na stranici 39.
- *Izveštaj po pozivu* pa *Uključen*, i aparat će posle svakog poziva na kratko prikazivati trajanje i cenu (mrežni servis) tog poziva.
- *Šalji moj identitet* pa *Da*, i vaš broj telefona će se prikazivati pozvanoj strani (mrežni servis). Kada odaberete *Uobičajeno u mreži*, korišćiće se opcija ugovorena sa vašim provajderom.
- *Linija za odlazne pozive* (mrežni servis), da odaberete liniju 1 ili 2 za pozivanje; recimo, liniju 1 možete koristiti za privatne a liniju 2 za službene odlazne pozive. Za detaljnije podatke o raspoloživosti ove funkcije, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.

Ukoliko odaberete *Linija 2*, a niste pretplaćeni na ovaj mrežni servis, nećete moći da pozivate. Međutim, bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate, primete na obe linije.

Ako to vaša SIM kartica podržava, imate mogućnost zabrane izbora linije tako što ćete odabrati opciju *Zaključaj*.

Podešavanje telefona

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja*, *Više podešenja* pa *Podešavanje telefona*.

Odaberite:

- *Jezik telefona*, da postavite jezik za ekranske tekstove, korisnički interfejs. Kada je odabrana opcija *Automatski*, aparat bira jezik na osnovu informacija sa SIM kartice.
- *Stanje memorije*, da vidite količinu slobodne, zauzete i ukupne memorije za svaku funkciju. Podatke o memoriji možete pronaći i u okviru menija nekih od tih funkcija, kao na primer, u meniju *Aplikacije*.
- Odaberite *Automatska zaštita tastature* da podesite da se tastatura vašeg telefona automatski zaključava posle određenog vremenskog perioda neaktivnosti telefona u pasivnom režimu. Odaberite *Uključena* i taj period podesite u rasponu od 5 sekundi do 60 minuta.

Vidite i deo [Zaključavanje tastature](#) na stranici [34](#).

- *Zaštita tastature*, da tastaturu telefonskog aparata blokirate zaštitnom, sigurnosnom šifrom; vidite [Sigurnosna šifra \(5 do 10 cifara\)](#) na stranici [16](#).
  - Unesite zaštitnu, sigurnosnu šifru. Da postavite šifrovanu zaštitu tastature, odaberite *Uključena*.
Blokada tastature ostaje aktivna i kada otvorite preklonik.
  - Da aktivirate šifrovanu zaštitu tastature, pritisnite **Meni** pa u roku od 1,5 sekunde , kada je preklonik zatvoren. Da deaktivirate zaštitu tastature kada je preklonik otvoren, pritisnite **Otključaj** pa **OK** i unesite zaštitnu šifru.

Ako je preklopnik zatvoren, pritisnite **Otključaj** pa u roku od 1,5 sekunde i unesite zaštitnu šifru.

Kada je tastatura zaključana, u vrhu ekrana se prikazuje . Imajte na umu da i ako ste aktivirali zaštitu tastature, to ne štiti telefonski aparat od pristupa podacima u njemu preko programskog paketa PC Suite.

- **Prikaz informacije o ćeliji** pa **Uključeno**, da podesite svoj telefonski aparat tako da Vas obavještava kada se koristi u celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikro celularna mreža) tehnologiji (mrežni servis).
- **Pozdravna poruka**, da ukucate poruku koju želite da se prikazuje na kratko kod uključivanja aparata. Da ovu poruku sačuvate, pritisnite **Sačuvaj**.
- **Izbor operatora**, pa **Automatski** da telefonski aparat automatski bira jednu od celularnih mreža raspoloživih na vašoj lokaciji.

Ako odaberete **Ručni**, moći ćete da sami birate mrežu koja ima sporazum o romingu sa operatorom vaše matične mreže. Ako se prikaže **Nemaš pristup**, morate odabrati neku drugu mrežu. Telefon ostaje u režimu ručnog izbora mreže sve dok se ne odabere automatski ili dok se u njega ne ubaci druga SIM kartica.

- **Potvrda akcija SIM servisa**. Vidite **SIM servisi (Meni 10)** na stranici **162**.
- **Pomoćna objašnjenja**, da podesite aparat da prikazuje pomoćna objašnjenja. Vidite i deo **Korišćenje menija** na stranici **48**.
- **Ton pri uključanju**, da podesite da se telefon oglašava nekim tonom, melodijom kada se uključi.

Podešavanje proširenja

Meni podešavanje proširenja se prikazuje jedino ako je na telefon priključeno, ili ranije bilo priključeno, neko mobilno proširenje, na primer, punjač ili hendsfri jedinica.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja*, *Više podešenja* pa *Podešavanje proširenja*. Zatim iz liste odaberite odgovarajuće proširenje ako je ono trenutno priključeno, ili ranije bilo priključeno na telefon. Odaberite:

- *Osnovni režim rada*, da se automatski aktivira željeni način rada, profil kada se priključi odabrano proširenje. Kada je proširenje priključeno, možete odabrati neki drugi način rada.
- *Automatski odgovor*, da podesite aparat da automatski preuzima dolazni poziv posle pet sekundi. Ako je *Upozorenje na dolazni poziv* postavljeno na *Kratak ton* ili *Isključeno*, automatsko primanje poziva neće biti aktivno.
- *Osvetljenje*; da osvetljenje bude stalno uključeno, odaberite *Uključeno*. Odaberite *Automatsko* da osvetljenje ostaje uključeno 15 sekundi po pritisku tastera. Opcija *Osvetljenje* Vam je na raspolaganju jedino kada je odabran *Hendsfri*.
- Kada je telefon priključen na puni komplet za kola, odaberite *Detektor paljenja* i *Uključen*, da se telefon automatski isključuje približno 20 sekundi nakon što isključite kontakt u automobilu.
- Za *Tekst. telefon*, odaberite *Koristi tekst. telefon*, pa zatim *Da*, da koristite podešavanja za tekstualni telefon umesto podešavanja za slušalice ili za adapter za slušni aparat (lupset).

Podešavanje zaštite

Napomena: Kada se koriste zaštitne mogućnosti koje ograničavaju pozivanje (zabrana pozivanja, zatvorene grupe korisnika i fiksno biranje) u nekim mrežama može biti moguće pozivanje određenih brojeva službe pomoći (na pr. 112 ili drugog zvučnog broja službe pomoći).

Pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanje*, *Više podešenja* pa *Podešavanje zaštite*.
Odaberite:

- *Zahtev za PIN šifrom*, da podesite aparat da zahteva PIN šifru pri svakom uključivanju. Neke SIM kartice ne dozvoljavaju isključivanje zahteva za PIN kodom.
- *Usluga zabrane poziva* (mrežni servis), da ograničite dolazne i odlazne pozive. Za ovo Vam je neophodna šifra zabrane (poziva).
- *Fiksno biranje*, da ograničite odlazne pozive i tekstualne poruke samo na odabrane telefonske brojeve, ako to podržava vaša SIM kartica. Neophodna Vam je PIN2 šifra.

Kada je aktivirano fiksno biranje, nisu moguće GPRS veze osim slanja tekstualnih poruka putem GPRS veze. U tom slučaju telefonski broj primaoca i centra za razmenu poruka moraju da budu ubačeni u listu fiksnog biranja.

- *Zatvorena grupa korisnika*. Zatvorena grupa korisnika je usluga mreže, mrežni servis koji definiše grupu osoba koje jedino možete pozivati i samo od njih primati pozive. Za detaljnije informacije, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga.
- *Stepen zaštite*. Odaberite *Telefon* i aparat će zahtevati zaštitnu šifru uvek kad se u aparat ubaci nova SIM kartica.

Odaberite *Memorija* i telefon će zahtevati zaštitnu šifru kada se bira memorija SIM kartice i kada se želi promeniti aktivna memorija (vidite [Izbor podešavanja za kontakte](#) na stranici 91) ili kopirati iz jedne memorije u drugu ([Kopiranje kontakata](#) na stranici 100).

- *Pristupne šifre*, da promenite zaštitnu šifru, PIN šifru, PIN2 šifru i šifru za zabranu poziva. Šifre se mogu sastojati samo od cifara 0 do 9.

Vrati fabrička podešavanja

Da parametre menija vratite na prvobitne vrednosti, pritisnite **Meni**, odaberite *Podešavanja* pa *Vrati fabrička podešavanja*. Ukucajte sigurnosnu, zaštitnu šifru i pritisnite **OK**. Imajte na umu da se ne brišu podaci koje ste Vi sami ukućali ili preuzeli u telefon, kao na primer imena i telefonski brojevi sačuvani u *Kontakti*.

■ Galerija (Meni 5)

Napomena: Vaš telefonski aparat mora biti uključen da biste mogli koristiti ovu funkciju. Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

U meniju *Galerija* možete da obrađujete slike, fotografije, snimke, audio i video snimke koje ste, recimo, primili u multimedija porukama; vidite [Čitanje i odgovaranje na multimedija poruku](#) na stranici 64.

Vaš telefon podržava sistem korisničkih prava za zaštitu sadržaja u uređaju. Deo sadržaja, recimo melodija zvona, može biti zaštićen i povezan sa određenim pravilima korišćenja, na primer, broj upotreba ili određeni vremenski period korišćenja. Ova pravila su definisana u okviru prava upotrebe datog sadržaja koja se dobijaju ili u sklopu samog sadržaja ili zasebno, zavisno od provajdera servisa. Ova prava se mogu obnavljati. Uvek proverite uslove isporuke svih sadržaja kao i prava korišćenja pre same nabavke, pošto mogu podrazumevati plaćanje.

Galerija koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

1. Pritisnite **Meni** i odaberite **Galerija**. Prikazuje se lista foldera. *Fotografije, Video snimci, Grafike, Melodije* i *Audio snimci* su standardni folderi telefonskog aparata.
2. Dođite do željenog foldera i pritisnite **Otvori** da vidite listu datoteka u njemu, ili pritisnite **Opcije** i biće Vam na raspolaganju neke od narednih opcija:
  - *Obrisi folder, Premesti, Promeni naziv, Detalji, Vrsta pregleda, Složi, Dodaj folder, Lista tast. za akt. i Dopuna galerije*
Standardne foldere koji dolaze sa softverom telefona ne možete brisati, premeštati niti im menjati naziv.
  - *Vrsta pregleda*, da odaberete kako će se folderi prikazivati.
  - *Lista tast. za akt.*, da vidite listu svih raspoloživih korisničkih prava, prava korišćenja.
  - *Dopuna galerije*, za preuzimanje dodatnih slika i melodija, tonova.
Odaberite *Preuzete slike* ili *Dopuna melodija*. Prikazuje se lista raspoloživih

adresa pretraživača. Odaberite *Još adresa*, da pristupite listi adresa u meniju *Servisi*; vidite deo *Adrese (bukmark oznake)* na stranici 157.

Odaberite odgovarajuću adresu za povezivanje na željeni sajt. Ako povezivanje ne uspe, verovatno se ne može pristupiti datoj stranici preko servisa čija podešavanja veze trenutno koristite. U tom slučaju, uđite u meni *Servisi*, aktivirajte drugi skup parametara servisa; vidite *Povezivanje na servis* na stranici 153. Pokušajte da se ponovo povežete na sajt.

Koji su Vam servisi na raspolaganju, kao i za cene i pretplatu, proverite kod svog lokalnog operatora celularne mreže ili provajdera servisa. Sadržaje preuzimajte samo sa izvora, sajtova, u koje imate poverenje.

3. Ako ste otvorili neki folder u koraku 2, odaberite datoteku koju želite da vidite pa pritisnite **Otvori**.

Ili: Pritisnite **Opcije** pa upotrebite neku od narednih funkcija koje će Vam eventualno biti na raspolaganju za odabranu datoteku:

- *Obriši, Pošalji, Premesti, Promeni naziv, Postavi za tapet, Post. melodiju, Izmeni sliku, Detalji, Vrsta pregleda, Složi, Obriši sve, Vidi u nizu, Pusti, Utišaj audio (Vrati audio), Podesi kontrast.*
- *Pošalji*, da odabranu datoteku pošaljete putem MMS servisa, Bluetooth ili IC veze.
- *Obriši sve*, da obrišete sve datoteke u odabranom folderu.
- *Izmeni sliku*, da dodate tekst, okvir ili vinjetu odabranoj slici.
- *Vidi u nizu*, da vidite datoteke u folderu jednu po jednu.
- *Pusti*, da čujete ili vidite audio ili grafičku datoteku iz poruke.

- *Utišaj audio (Vrati audio)*, da utišate, isključite (uključite) zvuk neke video datoteke.
- *Podesi kontrast*, da podesite kontrast slike.
- *Aktivir. sadržaja*, da obnovite, ažurirate, prava korišćenja odabrane datoteke, sadržaja. Ova opcija se prikazuje jedino ako datoteka podržava obnavljanje prava korišćenja.

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

■ Kamera (Meni 6)

Napomena: Vaš telefonski aparat mora biti uključen da biste mogli koristiti ovu funkciju. Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Napomena: Pridržavajte se svih lokalnih propisa koji regulišu fotografisanje. Ne koristite ovu mogućnost protivzakonito.

Koristeći ugrađenu kameru svog telefonskog aparata, možete praviti fotografije i video snimke. Objektiv kamere se nalazi na zadnjoj strani telefona, a ekran telefona služi kao vizir. Kamera daje fotografije u JPEG formatu i video snimke u H.263 (SubQCIF) formatu. Kameru ne možete koristiti kada je preklopnik otvoren.

Kada nema dovoljno memorije za nove fotografije ili video snimke, neophodno je osloboditi memoriju brisanjem nekih ranijih snimaka ili datoteka u *Galerija*. Kamera koristi zajedničku memoriju; vidite *Zajednička memorija* na stranici 19.

Fotografisanje

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Kamera*, pa *Standardna fotograf.*, *Portretna fotograf.* ili, ako je osvetljenje slabo, odaberite *Noćni režim*. Ako nameravate da fotografiju dodelite imenu ili telefonskom broju koje ste memorisali u *Kontakti*, odaberite *Portretna fotograf.*.

Savet: Da, u pasivnom režimu, brzo otvorite vizir kamere za standardnu fotografiju, pomerite džojstik nagore.

2. Slika se pojavljuje na ekranu telefona koji možete koristiti kao vizir.
3. Da napravite snimak, pritisnite **Slikaj**. Telefonski aparat memoriše snimak u folder *Fotografije* u meniju *Galerija*. Na ekranu se prikazuje memorisana fotografija.

Odaberite **Nazad** da napravite novi snimak, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite neku od opcija, recimo, da promenite naziv ili uvećate fotografiju, da je postavite za tapet, da je pošaljete kao multimedija poruku ili da fotografiju dodate imenu ili telefonskom broju u *Kontakti*, ili da pristupite Galeriji.

Da otvorite opcije vizira, pritisnite **Opcije** i odaberite, recimo, opciju postavljanja željenog režima rada, aktiviranja samoookidača ili pristupa galeriji.

Savet: Za pravljenje pojedinačnih snimaka možete koristiti, aktivirati samookidač. Da vizir otvorite u pasivnom režimu, pomerite džojstik nagore, odaberite **Opcije** pa *Samookidač*. Pritisnite **Start**, i posle određenog vremena, kamera će napraviti snimak i memorisati ga u meni *Galerija*. Dok samookidač radi, čuje se pištanje.

Pravljenje video snimka

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kamera, Video* pa pritisnite **Snimi**. Na vrhu ekrana se prikazuje crveni indikator kao i vreme preostalo za snimak.

- Da prekinete snimanje, pritisnite **Prekini** i video snimak će biti memorisan u folder *Video snimci* u meniju *Galerija*.
- Da snimanje privremeno prekinete, da napravite pauzu, pritisnite **Pauza**. Da nastavite snimanje, pritisnite **Nastavi**.
Pritisnite **Opcije** da biste mogli da odaberete, recimo, da postavite željeni režim rada, da isključite ili uključite mikrofona ili da pristupite galeriji.

Podšavanje kamere

Pritisnite **Meni**, odaberite *Kamera* pa *Podšavanje*. Odaberite:

- *Kvalitet slike*, da odredite koliko će grafička datoteka biti komprimovana kod memorisanja snimka. Odaberite *Visok, Normalan* ili *Osnovni*. *Visok* obezbeđuje najbolji kvalitet snimka ali i zauzima više memorije.
- *Dužina video snimka*, da odaberete dužinu video snimaka koji se snimaju kamerom. Ako odaberete *Uobičajena*, takvu datoteku ćete moći da šaljete kao

multimedija poruku (mrežni servis). Ako odaberete *Maksimalna*, moći ćete da napravite video snimak duži od jednog minuta.

- *Zvuci kamere*, da podesite ton okidača i samookidača na *Uključeni* ili *Isključeni*.
- *Uobičajeni naziv*, da odredite koji će biti uobičajeni naziv za memorisanje fotografije. Ako odaberete *Automatski*, korišćiće se uobičajeni naziv, a ako odaberete *Moj naslov*, moći ćete da izmenite ili ukucate novi naziv.

■ Rokovnik (Meni 7)

Napomena: Vaš telefonski aparat mora da bude uključen da biste mogli da koristite funkcije menija *Rokovnik*. Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Sat sa alarmom

Alarm koristi format prikazivanja vremena koji je podešen za sat. Alarm radi i kada je telefonski aparat isključen.

Pritisnite **Meni** pa odaberite *Rokovnik*, pa *Alarm*.

- Odaberite *Vreme alarma*, unesite vreme alarma i pritisnite **OK**.
Da izmenite vreme alarma, odaberite *Uključi*.
- Odaberite *Ton alarma* da odaberete podrazumevani, primarni ton alarma, da ga podesite svojim potrebama izborom željenog tona iz liste tonova, melodija u galeriji, ili da podesite radio kao alarm.

Kada istekne vreme podešeno za alarm

Telefon će se oglasiti alarmom i paliti i gasiti **Alarm!** kao i trenutno vreme.

Da prekinete alarm, pritisnite **Prekini**. Ako ostavite alarm jedan minut, ili pritisnete **Ponovi**, alarm prestaje i obnavlja se posle desetak minuta.

Ako je u vreme podešeno za alarm aparat isključen on će se automatski uključiti i oglasiti alarmom. Ako pritisnete **Prekini**, telefon pita da li želite da ga aktivirate za upotrebu: **Uključi telefon?** Pritisnite **Ne** da aparat isključite, ili **Da** da pozivate ili primete pozive.

Napomena: Ne pritiscajte **Da** ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili kada njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Kalendar

Kalendar vašeg telefonskog aparata Vam pomaže da vodite evidenciju o podsetnicama, pozivima koje imate obaviti, sastancima i rođendanima.

Kalendar koristi zajedničku memoriju; vidite **Zajednička memorija** na stranici 19.

Pritisnite **Meni**, odaberite **Rokovnik**, pa **Kalendar**.

Savet: Da brzo vidite aktuelni mesec u modulu **Kalendar**, pomerite džojstik desno u pasivnom režimu.

Dođite do željenog dana. Aktuelni dan je uokviren. Ako su za dan postavljene neke napomene, on je ispisan masnim slovima.

- Da vidite neku napomenu, dođite do nje i pritisnite **Vidi**. Napomenu možete prelistavati.
- Da vidite listu opcija, pritisnite **Opcije** i moći ćete da odaberete da unesete neku napomenu, da je pošaljete preko IC ili Bluetooth veze, da je pošaljete kao

napomenu ili kao tekstualnu poruku direktno u kalendar nekog kompatibilnog telefonskog aparata.

- Na raspolaganju su opcije brisanja, izmena, premeštanja i ponavljanja napomene kao i kopiranja napomene u neki drugi dan.
- *Podešavanje*, da postavite datum, vreme, format datuma i vremena, ili dan kojim počinje sedmica. Opcija *Auto. brisanje* Vam omogućava da podesite telefonski aparat da automatski posle određenog vremena briše stare napomene. Međutim, primedbe sa ponavljanjem, na primer rođendani, se neće brisati.

Unos napomene u kalendar

Za detalje o načinu unosa slova i brojeva, pogledajte deo [Pisanje teksta](#) na stranici 42.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik* pa *Kalendar*, ili pomerite džojstik desno u pasivnom režimu da Vam se prikaže mesečni pregled. Dodite do željenog datuma i pritisnite **Vidi**. Pritisnite **Dod. nap.** ako za taj dan ne postoje druge napomene, ili pritisnite **Opcije**, odaberite *Stavi napomenu* pa odaberite:

- *Sastanak* - Unesite predmet, pritisnite **Sačuvaj** (ili pritisnite **Opcije** pa potražite ime u *Kontakti*). Unesite mesto sastanka pa pritisnite **Sačuvaj**. Ukucajte vreme početka sastanka i pritisnite **OK**, zatim vreme završetka i pritisnite **OK**. Da postavite alarm, upozorenje, za napomenu, odaberite *Sa zvukom* ili *Nečujan* (bez tona upozorenja) pa postavite vreme alarma.
- *Poziv* - Ukucajte telefonski broj i pritisnite **Sačuvaj**. Ukucajte ime i pritisnite **Sačuvaj**. (Umesto unosa preko tastature, ime i telefonski broj možete

potražiti u *Kontakti*.) Unesite vreme za alarm i pritisnite **OK**. Da postavite alarm, upozorenje, za napomenu, odaberite *Sa zvukom* ili *Nečujan* (bez tona upozorenja) pa postavite vreme alarma.

- 🎁 *Rođendan* - Ukucajte ime osobe (ili pritisnite **Opcije** pa ime potražite u *Kontakti*), i pritisnite **Sačuvaj**. Zatim ukucajte godinu rođenja i pritisnite **OK**. Da postavite alarm, upozorenje, za napomenu, odaberite *Sa zvukom* ili *Nečujan* (bez tona upozorenja) pa postavite vreme alarma.
- 📝 *Memo* - Unesite tekst, predmet i pritisnite **Sačuvaj**. Unesite krajnji dan napomene pa pritisnite **OK**. Da postavite alarm, upozorenje, za napomenu, odaberite *Sa zvukom* ili *Nečujan* (bez tona upozorenja), pa postavite vreme alarma.
- 📅 *Podsetnik* - Ukucajte predmet za podsetnicu i pritisnite **Sačuvaj**. Da postavite alarm za napomenu, odaberite *Alarm uključen* pa postavite vreme upozorenja, alarma.

Kada je postavljen alarm za napomenu, u pregledu se prikazuje indikator 🔔.

Kada Vas telefonski aparat upozorava alarmom na napomenu

Telefon pišti i prikazuje napomenu. Kada je na ekranu prikazana ikonica napomene 📞, prikazani broj možete pozvati pritiskom na taster 📞. Da prekinete alarm i pogledate napomenu, pritisnite **Vidi**. Pritisnite **Ponovi** i aparat se vraća u pasivni režim. Da prekinete alarm a da ne pogledate napomenu, pritisnite **Izađi**.

Lista obaveza

U listu obaveza možete da unosite napomene, podsetnice za obaveze koje imate, kao i da ih razvrstavate, organizujete po različitim kriterijumima.

Lista obaveza koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik*, pa *Lista obaveza*.

- Da dodate podsetnicu kada je lista obaveza prazna, pritisnite **Dod. nap.**, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Dodaj* ako u njoj već ima nekih podsetnica na obaveze. Pritisnite **Sačuvaj** i odaberite prioritet obaveze; *Visok*, *Srednji* ili *Nizak*. Telefon automatski postavlja krajnji rok, bez alarma, upozorenja za napomenu. Da izmenite rok, prikažite napomenu pa odaberite opciju rok. *Rečnik*; pogledajte [Uključivanje i isključivanje intuitivnog načina unosa teksta](#) na stranici 44.
- U listi obaveza, pritisnite **Opcije** i moći ćete da odaberete da li želite da razvrstate obaveze prema prioritetu ili krajnjem roku, da ih pošaljete na neki drugi telefon, da ih sačuvate kao napomene u kalendar ili da pristupite kalendaru.
- Da vidite neku obavezu, dođite do nje u listi obaveza i pritisnite **Vidi**. Da izmenite prikazanu obavezu, pritisnite **Izmeni**.

Napomene

Aplikaciju *Napomene* možete koristiti za pisanje i slanje napomena drugom kompatibilnom telefonu preko IC ili Bluetooth veze ili u formi tekstualne (SMS) ili

multimedija MMS poruke. Napomene koriste zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik* pa *Napomene*, ili ukucajte neki karakter kada je otvorena čet tastatura.
2. Da dodate novu napomenu, pritisnite **Napom.** ako je lista napomena prazna, ili pritisnite **Opcije** i odaberite *Stavi napomenu*.

Da vidite neku napomenu, dođite do nje u listi i pritisnite **Vidi**. Da izmenite prikazanu napomenu, pritisnite **Izmeni**.

3. Ukucajte tekst pa pritisnite **Sačuvaj**.

Ako pritisnete **Opcije** moći ćete da odaberete opciju *Ubaci vr. i datum* da u napomenu uneste trenutno vreme i datum. Ako nema dovoljno mesta da se ubace vreme i datum, telefon će od Vas tražiti da obrišete odgovarajući broj karaktera iz napomene.

Ako je napomena, beleška predugačka za poruku, telefon će tražiti odobrenje da iz nje obriše potreban broj karaktera.

Novčanik

Aplikaciju Novčanik možete koristiti za plaćanja kada za kupovinu koristite pretraživač. Svoje lične podatke, kao što su brojevi kreditnih kartica i adrese, možete memorisati, pa te podatke iz novčanika koristiti u toku pretraživanja. Ovdje takođe možete čuvati i pristupne šifre za razne mrežne servise za koje se traži korisničko ime i lozinka.

Podaci u novčaniku su zaštićeni šifrom novčanika koju definišete kada mu prvi put pristupite. Kada se prikaže *Kreiraj šifru novčanika*: ukucajte šifru, pa pritisnite **OK** da to potvrdite, a kada se prikaže *Potvrdi šifru novčanika*: ukucajte tu šifru ponovo i pritisnite **OK**.

Ako želite da obrišete sve podatke u novčaniku, kao i šifru novčanika, u pasivnom režimu ukucajte *#7370925538# (ili slovima *#res wallet#). Biće Vam potrebna i sigurnosna, zaštitna šifra telefonskog aparata; vidite [Pristupne šifre](#) na stranici 16.

Pristup novčaniku

Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik*, pa *Novčanik*. Ukucajte sigurnosnu, zaštitnu šifru i pritisnite **OK**. Odaberite:

- *Nač. novčanika*, da kreirate kombinacije kartica za različite servise. Skup, način rada, novčanika je pogodan za situacije kada korišćenje nekih usluga podrazumeva unos velikog broja podataka. Možete odabrati odgovarajući skup, način rada novčanika umesto da pojedinačno birate različite kartice; vidite [Kreiranje skupa \(načina rada\) novčanika](#) na stranici 138.
- *Kartice*, da memorišete lične podatke za neku karticu. Možete memorisati podatke platnih kartica, popustnih kartica (internih kartica pojedinih lanaca prodavnica) i pristupnih kartica kao što su, na primer, kombinacije korisničkih imena i lozinki, kao i adresne i lične podatke korisnika. Vidite [Memorisanje detalja kartice](#) na stranici 137.
- *Karte*, da sačuvate obavještenja o elektronskim ulaznicama koje ste kupili preko nekog mobilnog, onlajn servisa. Da vidite neku kartu, ulaznicu, dođite do nje i pritisnite **Vidi**.

- *Računi*, da sačuvate priznanice, račun onlajn kupovina.
- *Lične napomene*, da sačuvate razne lične podatke koje želite da zaštitite PIN šifrom novčanika. Vidite [Lične napomene](#) na stranici 138.
- *Podešavanja*; vidite [Podešavanja novčanika](#) na stranici 139.

Memorisanje detalja kartice

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik*, *Novčanik* pa *Kartice*.
2. Dođite do neke od sledećih vrsta kartica i pritisnite **Izaberi**.
  - *Platna kartica*, za platne (debitne) i kreditne kartice.
  - *Kartica lojalnosti*, za interne kartice pojedinih prodavnica, ili lanaca prodavnica.
  - *Kartica pristupa*, za korisnička imena i lozinke za pristup onlajn servisima.
  - *Kartica s info o korisniku*, za specifična lična podešavanja za onlajn servise.
  - *Adrese*, za osnovne kontakt podatke; kućne i poslovne.
3. Ako u folderu nema kartica, pritisnite **Dodaj** da kreirate novu karticu.
Da vidite podatke memorisane za neku karticu, dođite do nje i pritisnite **Vidi**.
4. Ukucajte naziv, ime kartice ili prihvatite predloženo, pa popunite polja za podatke.

Podatke kartice možete takođe primiti kao OTA poruku od izdavaoca kartice ili od provajdera servisa. Bićete obavешteni kojoj kategoriji data kartica pripada. Primljenu karticu sačuvajte ili odbacite. Primljenu karticu možete videti, ali ne možete vršiti izmene podataka. Za mogućnost dobijanja kartičnih podataka u formi OTA poruke, obratite se izdavaocu kartice ili provajderu servisa.

Lične napomene

Možete memorisati i lične podatke, kao što su brojevi bankovnih računa, lozinke, šifre ili napomene.

Pristupite novčaniku i odaberite *Lične napomene*. Da kreirate novu ličnu napomenu, pritisnite **Dodaj**.

Da vidite neku napomenu, dođite do nje u listi i pritisnite **Vidi**. Da izmenite prikazanu napomenu, pritisnite **Izmeni**.

Dok je napomena prikazana, možete odabrati sledeće opcije: *Pošalji kao tekst*, *Kopiraj u kalendar*, *Uzmi detalje* ili *Obriši*.

Kreiranje skupa (načina rada) novčanika

Pošto sačuvate svoje lične podatke kartice, možete ih objediniti i tako kreirati neki skup novčanika. Skup novčanika možete koristiti da u toku pretraživanja preuzmete podatke novčanika iz različitih kartica.

1. Pristupite novčaniku i odaberite *Nač. novčanika*.
2. Da kreirate novi skup, način rada novčanika, pritisnite **Dodaj**.
3. Popunite naredna polja, pa pritisnite **OK**. Neka polja sadrže podatke koji se biraju iz novčanika. Te podatke morate sačuvati, memorisati, pre nego što budete mogli da kreirate neki skup, način rada novčanika.
  - *Sledeće izaberite platnu karticu* - odaberite neku karticu iz liste platnih kartica.
  - *Sledeće izaberite karticu lojalnosti* - odaberite neku karticu iz liste internih, popustnih kartica.

- *Sledeće izaberite karticu pristupa* - odaberite neku karticu iz liste pristupnih kartica.
- *Sledeće izaberite karticu s info o korisniku* - odaberite neku karticu iz liste korisničkih kartica.
- *Sledeće izaberite adresu placanja* - odaberite neku adresu iz liste adresnih kartica.
- *Sledeće izaberite adresu isporuke* - odaberite neku adresu iz liste adresnih kartica.
- *Sledeće izaberite adresu isporuke računa* - odaberite neku adresu iz liste adresnih kartica.
- *Sledeće izaberite metodu isporuke računa* - odaberite način dostave priznanice, računa; *Na broj telefona* ili *Na e-mail adresu*.
- *Ime načina novčanika*: unesite ime za dati skup.

Podešavanja novčanika

Pristupite novčaniku i odaberite *Podešavanja*. Odaberite:

- *Promeni šifru*, da promenite šifru novčanika.
- *ID telefona*, da postavite RFID (radiofrekventni identifikacioni broj) šifru telefonskog aparata.

Vodič za plaćanje pomoću novčanika

- Da obavite neku kupovinu, pristupite sajtu željenog servisa koji podržava korišćenje novčanika. Vidite [Povezivanje na servis](#) na stranici 153.

Odaberite proizvod koji želite da kupite i pre kupovine pažljivo pročitajte sve informacije koje su date.

Napomena: Tekst možda ne stane u jedan ekran. Zato obavezno prelistajte i pročitajte kompletan tekst pre same kupovine.

- Da platite svoju kupovinu, telefon Vas pita da li želite da koristite novčanik ili ne. Telefon takođe traži i vašu PIN šifru novčanika.
- Odaberite karticu kojom želite da izvršite plaćanje iz liste *Platna kartica*. Ako je obrazac koji primite od provajdera servisa prema ECML specifikaciji, telefon automatski popunjava podatke iz kreditne kartice ili skupa novčanika u modulu Novčanik.
- Potvrdite kupovinu i informacija će se proslediti.
- Eventualno ćete primiti potvrdu prijema ili digitalnu priznanicu za kupovinu.
- Da zatvorite Novčanik, odaberite *Zatvori novčanik*. Ako novčanik ne koristite 5 minuta, on se automatski zatvara.

Napomena: Ako ste pokušali da pristupite, ili ste pristupili poverljivim podacima koji zahtevaju unos šifre (recimo, vaš bankovni račun), ispraznite keš memoriju svog telefonskog aparata posle svake takve upotrebe.

Za pražnjenje keš memorije, vidite [Keš memorija](#) na stranici 159.

Sinhronizacija

Modul Sinhronizacija Vam omogućava da sadržaj svog kalendara, podatke o kontaktima i napomene sačuvate, prebacite na neki Internet server (mrežni servis) ili u kompatibilni PC računar. Ako ste podatke sačuvali na nekom Internet serveru,

svoj telefon možete sinhronizovati startovanjem sinhronizacije sa telefona. Takođe možete sinhronizovati podatke kontakata, kalendara i napomene sa odgovarajućim podacima koji se nalaze u vašem PC računaru, ali startovanjem sinhronizacije sa računara. Kontakti na SIM kartici se neće sinhronizovati.

Imajte na umu da odgovaranje na dolazni poziv u toku sinhronizacije istu prekida, pa je potrebno da je startujete ponovo.

Sinhronizacija sa telefonskog aparata

Pre sprovođenja sinhronizacije sa vašeg telefonskog aparata, neophodno je da uradite sledeće:

- Da se pretplatite na neki servis sinhronizacije. Za detalje u vezi raspoloživosti i za parametre podešavanja servisa sinhronizacije, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.
- Da preuzmete parametre sinhronizacije od svog operatora mreže ili provajdera servisa: vidite [Podešavanja sinhronizacije](#) na stranici 142.
- Da podesite parametre, podešavanja veze neophodne za sinhronizaciju. Vidite [Podešavanje telefonskog aparata za neki servis](#) na stranici 152.

Da započnete sinhronizaciju sa svog telefonskog aparata:

1. Aktivirajte podešavanja veze neophodna za sinhronizaciju. Vidite [Podešavanje telefonskog aparata za neki servis](#) na stranici 152.
2. Pritisnite **Meni**, odaberite redom *Rokovnik*, *Sinhronizacija*, *Podešavanja* pa *Aktivna Internet sinh. podešavanja*. Dodite do skupa koji želite da aktivirate i pritisnite **Aktiviraj**. Markirajte podatke koje treba sinhronizovati. Vidite *Podaci koji se sinhronizuju* u delu [Podešavanja sinhronizacije](#) na stranici 142.

3. Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik, Sinhronizacija* pa *Sinhroniši*.

Pošto potvrdite, markirani podaci aktiviranog skupa će biti sinhronizovani.

Imajte na umu da prva sinhronizacija, ili ponovljena prekinuta sinhronizacija, može potrajati i do 30 minuta ako su kontakti ili kalendar ispunjeni.

Podešavanje sinhronizacije

Parametre, podešavanja sinhronizacije možete primiti i kao OTA poruku od svog operatora mreže ili provajdera servisa. Za prijem podešavanja u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici 35.

Ručno unošenje parametara

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Rokovnik, Sinhronizacija* pa *Podešavanja*.
2. Odaberite *Aktivna Internet sinh. podešavanja*. Dođite do skupa koji želite da aktivirate i pritisnite **Aktiviraj**.

Potrebno je da aktivirate skup u kojem želite da sačuvate parametre, podešavanja sinhronizacije. Skup je grupa parametara neophodnih za uspostavljanje veze sa nekim servisom.

3. Odaberite *Izmeni aktivna podeš. Internet sinh..* Odaberite pojedinačno parametre i unesite potrebne podatke.
  - *Naziv podešavanja*. Unesite ime za skup i pritisnite **OK**.
  - *Podaci koji se sinhronizuju*. Markirajte podatke koje želite da sinhronizujete, *Kontakti, Kalendar* ili *Napomene*, pa pritisnite **Završi**.
  - *Adrese baze podataka*. Odaberite *Baza podataka kontakata, Baza podataka kalendara* ili *Baza podataka napomena*.

- *Korisničko ime*. Ukucajte korisničko ime i pritisnite **OK**.
- *Lozinka*. Ukucajte lozinku i pritisnite **OK**. Potvrdite unetu lozinku i pritisnite **OK**.
- *Sinhronizacioni server*. Ukucajte naziv servera i pritisnite **OK**.
- *Podešavanja veze*, da definišete podešavanja veze neophodna za sinhronizaciju. Vidite [Ručno unošenje parametara servisa](#) na stranici 152.

Odaberite pojedinačno svaki od parametara i unesite potrebne vrednosti. Za parametre, podešavanja, obratite se operatoru mreže ili provajderu servisa.

Odaberite *PC sinhronizaciona podešavanja* da unesete podešavanja sinhronizacije koju inicira server. Odaberite i unesite *Korisničko ime* i *Lozinka*.

Sinhronizacija sa kompatibilnog PC računara

Za sinhronizaciju podataka kontakata, kalendara i napomena sa kompatibilnog PC računara, možete koristiti IC vezu, Bluetooth vezu ili kabl za prenos podataka. Za to je neophodno i da je na PC računaru instalisan programski paket PC Suite. Startujte sinhronizaciju sa računara koristeći PC Suite programski paket.

■ Aplikacije (Meni 8)

Napomena: Vaš telefonski aparat mora biti uključen da biste mogli koristiti ovu funkciju. Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Igre

Igre koriste zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Pritisnite **Meni** i odaberite *Aplikacije*. Prikazuje se lista foldera. Odaberite *Igre*, pa zatim:

- *Izaberi igru*, dođite do neke samostalne igre ili nekog skupa igara (ime zavisi od same igre) i pritisnite **Otvori** da igru startujete. Za funkcije kojima možete da pristupite kada pritisnete **Opcije** u listi igara, vidite deo [Ostale opcije koje su na raspolaganju za aplikaciju ili grupu aplikacija](#) na stranici 145.
- *Dopuna igara*, da u telefon preuzmete neku igru. Vidite [Preuzimanje igre ili aplikacije](#) na stranici 146.
- *Memorija*, da vidite količinu memorije koja je na raspolaganju za instalisanje igara i aplikacija.
- *Podešavanje*; da podesite zvuke, osvetljenje i vibraciju za datu igru.

Imajte na umu da igranje nekih igara brže prazni bateriju (pa je eventualno potrebno telefon priključiti na punjač).

Kolekcija

Kolekcija koristi zajedničku memoriju; vidite [Zajednička memorija](#) na stranici 19.

Pritisnite **Meni** i odaberite *Aplikacije*. Prikazuje se lista foldera. Odaberite *Kolekcija* pa zatim:

- *Izaberi aplikaciju*, dođite do neke samostalne aplikacije ili nekog skupa aplikacija (ime zavisi od same aplikacije) i pritisnite **Otvori** da aplikaciju startujete. Za funkcije kojima možete da pristupite kada pritisnete **Opcije** u

listi aplikacija, vidite deo [Ostale opcije koje su na raspolaganju za aplikaciju ili grupu aplikacija](#) na stranici 145.

- *Dopuna aplikacija*, da u telefon preuzmete neku aplikaciju. Vidite [Preuzimanje igre ili aplikacije](#) na stranici 146.
- *Memorija*, da vidite količinu memorije koja je na raspolaganju za instalisanje igara i aplikacija.

Imajte na umu da rad nekih aplikacija brže prazni bateriju (pa je eventualno potrebno telefon priključiti na punjač).

Ostale opcije koje su na raspolaganju za aplikaciju ili grupu aplikacija

- *Obriši*, da obrišete aplikaciju ili skup, grupu aplikacija iz telefonskog aparata.
Imajte na umu da ako obrišete fabrički instalisanu aplikaciju ili grupu aplikacija, iste možete ponovo preuzeti u telefon sa adrese www.nokia.com.
- *Detalji*, za dodatne informacije o aplikaciji.
- *Ažuriraj verziju*, da proverite da li je na raspolaganju novija verzija aplikacije (mrežni servis).
- *Web strana*, za dodatne informacije ili podatke za aplikaciju na Internetu. Ovo je mrežni servis, i ovaj meni će se prikazivati jedino ako je uz aplikaciju data i Internet adresa.
- *Web pristup*, da ograničite pristup aplikacije mreži. Odaberite: *Prvo pitaj* i aparat će tražiti odobrenje za pristup mreži, *Dozvoljeno* da pristup mreži dopustite, ili *Nije dozvoljeno* da pristup mreži zabranite.
- *Spoji preko*, da aktivirate skup veze koji želite da aplikacija koristi. Možete odabrati *Uobičajeno* ili *Internet*.

Preuzimanje igre ili aplikacije

Vaš telefon podržava J2ME™ Java igre i aplikacije. Pre preuzimanja neke aplikacije ili igre, proverite da li je ona kompatibilna sa vašim telefonom. Nove Java aplikacije možete da preuzimate (mrežni servis) na više načina:

- Pritisnite **Meni**, i odaberite redom *Aplikacije*, *Kolekcija* pa *Dopuna aplikacija* ili pritisnite **Meni** i odaberite redom *Aplikacije*, *Igre* pa *Dopuna igara*.

Prikazuje se lista raspoloživih adresa pretraživača. Odaberite *Još adresa*, da pristupite listi adresa u meniju *Servisi*; vidite deo *Adrese (bukmark oznake)* na stranici 157.

Odaberite odgovarajuću adresu za povezivanje na željeni sajt. Ako povezivanje ne uspe, verovatno se ne može pristupiti datoj stranici preko servisa čija podešavanja veze trenutno koristite. U tom slučaju, uđite u meni *Servisi*, aktivirajte drugi skup parametara servisa; vidite *Povezivanje na servis* na stranici 153. Pokušajte da se povežete na sajt.

Za podatke o dostupnosti različitih servisa, cene i način tarifiranja, obratite se svom operatoru mreže i/ili provajderu servisa.

- Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa *Linkovi preuzim*. da preuzmete odgovarajuću aplikaciju ili igru; vidite *Pretraživanje stranica servisa* na stranici 154.
- Upotrebite program Nokia Application installer iz paketa PC Suite da preuzmete aplikaciju u svoj aparat.

Napomena: Imajte na umu da Nokia ne garantuje za druge sajtove. Ako se odlučite da sa njih preuzimate Java aplikacije, potrebno je da preuzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi sajt.

Imajte na umu da igra ili aplikacija koja se preuzima može biti sačuvana u meni *Igre* umesto u meni *Kolekcija*.

Dodaci

Diktafon

Možete snimati delove govora, recimo imena i telefonske brojeve da biste ih kasnije zapisali.

Napomena: Pridržavajte se svih lokalnih zakona koji regulišu snimanje poziva. Ne koristite ovu mogućnost protivzakonito.

Snimanje

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije*, *Dodaci* pa *Diktafon*.
2. Da snimanje započnete, odaberite *Snimi*. Da snimanje započnete u toku veze, pritisnite **Opcije**, pa odaberite *Snimi*. Dok snimate telefonski razgovor, svi učesnici u vezi čuju tihi pisak.
U toku snimanja, telefon držite u normalnom položaju uz uvo.
3. Da snimanje prekinete, pritisnite **Prekini**. Telefonski aparat memoriše snimak u folder *Audio snimci* u meniju *Galerija*.
4. Da preslušate prethodni snimak, odaberite *Pusti posl. snimlj.*. Da snimak pošaljete kao multimedija poruku, ili preko IC ili Bluetooth veze, odaberite *Pošalji*.

Lista snimaka

Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije*, *Dodaci*, *Diktafon* pa *Lista snimaka*. Prikazaće se lista foldera u okviru *Galerija*. Dođite do *Audio snimci*, pritisnite **Otvori**, i moći

ćete da odaberete neku opciju za rad sa datotekama u [Galerija](#). Vidite [Galerija \(Meni 5\)](#) na stranici 124.

Kalkulator

Kalkulator vašeg telefonskog aparata sabira, oduzima, deli, množi, diže na kvadrat, izračunava kvadratni koren i konvertuje valute.

Ovaj kalkulator ima ograničenu tačnost i može doći do grešaka u zaokruživanju, posebno kod dugih deljenja.

1. Pritisnite **Meni**, odaberite [Aplikacije](#), [Dodaci](#) pa [Kalkulator](#).
2. Kada se na ekranu prikaže "0" ukucajte prvi broj proračuna, pritisnite za decimalni zarez ili, ako je preklopnik otvoren, odgovarajući simbol na čet tastaturi.
3. Pritisnite **Opcije** i odaberite [Dodaj](#), [Oduzmi](#), [Pomnoži](#), [Podeli](#), [Kvadriraj](#), [Kvadratni koren](#) ili [Promeni znak](#).

Kada je preklopnik otvoren, možete koristiti i odgovarajuće matematičke simbole računskih operacija, ako su na raspolaganju.

Savet: Ili, pritisnite jednom za sabiranje, dva puta za oduzimanje, tri puta za množenje i četiri puta za deljenje ako kalkulator koristite sa zatvorenim preklopnikom.

4. Unesite drugi broj.
5. Za rezultat, pritisnite **Rezultat**. Ponovite potreban broj puta korake 3 do 5.
6. Da započnete novi proračun, prvo pritisnite i držite **Oбриši**.

Izračunavanje konverzije valuta

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije, Dodaci* pa *Kalkulator*.
2. Da sačuvate kurs, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Kurs*. Odaberite jednu od prikazanih opcija. Ukucajte kurs valuta, pritisnite za decimalni zarez, pa **OK**. Kurs ostaje u memoriji dok ga ne promenite drugom vrednošću.
3. Da sprovedete konverziju valuta, ukucajte iznos koji konvertujete, pritisnite **Opcije** pa odaberite *U domaću* ili *Ustranu*.

Konverziju valuta možete izračunavati i u pasivnom režimu. Ukucajte iznos valute koji konvertujete, pritisnite **Opcije**, i odaberite *U domaću* ili *Ustranu*.

Tajmer

Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije, Dodaci* pa *Tajmer*. Ukucajte vreme i pritisnite **OK**. Ako želite, napišite tekst napomene koja će se prikazati po isteku postavljenog vremenskog perioda, pa pritisnite **OK** da započnete odbrojavanje.

- Da promenite vremenski period za odbrojavanje, odaberite *Izmeni vreme*, ili da zaustavite tajmer, odaberite *Zaustavi tajmer*.

Ako vreme alarma istekne kada je aparat u pasivnom režimu, on će se oglasiti alarmom i paliti i gasiti tekst napomene ako je ona postavljena, ili u suprotnom *Vreme tajmera je isteklo*. Alarm prekidaite pritiskom na bilo koji taster. Ako se ne pritisne nijedan taster, alarm se automatski prekida u roku od 30 sekundi. Da zaustavite alarm i obrišete napomenu, pritisnite **Izađi**. Pritisnite *Restartuj* da poništite, restartujete tajmer.

Štoperica

Pomoću štoperice možete meriti vreme, međuvremena ili prolazna vremena. U toku merenja vremena mogu se koristiti ostale funkcije telefonskog aparata. Da ostavite štopovanje vremena u pozadini, pritisnite taster .

Napomena: Upotreba štoperice troši bateriju i vreme autonomije aparata se skraćuje. Obratite pažnju da ne ostavite merenje vremena u pozadini dok obavljate druge radnje sa aparatom.

Merenje iz delova i merenje prolaza

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije, Dodaci* pa *Štoperica*. Odaberite *Merenje iz delova* ili *Merenje prolaza*, pa pritisnite **Počni**. Ako ste postavili merenje vremena u pozadini, možete odabrati *Nastavi*.
2. Pritisnite **Podeli** da zabeležite međuvreme, **Prolaz** da zabeležite prolazno vreme ili **Prekini** da prekinete merenja vremena. Zabeležena međuvremena i prolazna vremena koja se nalaze ispod ukupno izmerenog vremena možete prelistati.
3. Pritisnite **Sačuvaj** da sačuvate međuvremena i prolazna vremena kao skup merenja. Da poništite tajmere ili da nastavite odbrojavanje, pritisnite **Opcije** pa odaberite *Poništi* ili *Počni*.

Pregled i brisanje vremena

Pritisnite **Meni**, odaberite *Aplikacije, Dodaci* pa *Štoperica*.

Ako štoperica nije već poništena, možete odabrati *Pokaži zadnje* da pogledate poslednje izmereno vreme. Odaberite *Vidi vremena* i prikazaće Vam se lista imena ili konačnih vremena skupova merenja. Odaberite skup merenja koji želite da pogledate.

Da obrišete memorisana vremena, odaberite **Obriši vremena**. Odaberite **Obriši sve** ili **Jedno po jedno**, dođite do vremena koje želite da obrišete i pritisnite **Obriši**.

■ Servisi (Meni 9)

Napomena: Vaš telefonski aparat mora biti uključen da biste mogli koristiti ovu funkciju. Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba mobilnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Razni provajderi održavaju sajtove posebno namenjene mobilnim telefonima na kojima nude usluge kao što su, vesti, izveštaji o vremenu, bankarske usluge, polasci i vremena letenja, rasonoda i igre. Koristeći višenamenski pretraživač svog telefona možete pretraživati sajtove koji koriste Wireless Mark-Up Language (WML) ili Extensible HyperText Markup Language (xHTML) jezik, ili mešavinu ova dva jezika.

Za raspoloživost servisa, kao i za cene i pretplatu, proverite kod svog lokalnog operatora celularne mreže i/ili provajdera servisa čiji servis želite da koristite. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih usluga.

Pošto su ekran i memorija telefona značajno manji od onih u računarima, Internet sadržaj se prikazuje drugačije na ekranu telefonskog aparata. Imajte na umu da nećete moći da vidite sve detalje neke Internet prezentacije, stranice.

Osnovni koraci za pristup i korišćenje servisa

1. Memorirate podešavanja, parametre servisa neophodne za pristup servisu koji želite da koristite. Vidite stranicu [152](#).

2. Uspostavite vezu sa odabranim servisom. Vidite stranicu [153](#).
3. Započnite pretraživanje stranica servisa. Vidite stranicu [154](#).
4. Pošto završite pretraživanje, prekinite vezu sa servisom. Vidite stranicu [155](#).

Podešavanje telefonskog aparata za neki servis

Parametre servisa možete dobijati u obliku OTA poruke od operatora mreže ili provajdera koji nudi servis koji želite da koristite. Parametre možete unositi i ručno ili ih dodavati i menjati pomoću paketa PC Suite.

Za više informacija i pravilne parametre, podešavanja, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu koji nudi servis koji želite da koristite.

Za prijem podešavanja u formi OTA poruke, vidite deo [OTA servis parametara](#) na stranici [35](#).

Ručno unošenje parametara servisa

1. Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi*, *Podešavanja*, pa *Podešavanja veze*.
2. Odaberite *Aktivna servisna podešavanja*.
3. Dođite do skupa veze koji želite da aktivirate i pritisnite **Aktiviraj**.
Potrebno je da aktivirate onaj skup veze u kojem želite da sačuvate podešavanja, parametre. Skup je grupa parametara neophodnih za uspostavljanje veze sa nekim servisom.
4. Odaberite *Izmena aktivnih serv. podešavanja*.

Odaberite svaki od parametara pojedinačno i unesite potrebne vrednosti na osnovu podataka koje ste dobili od svog operatora mreže ili provajdera servisa.

Imajte na umu da se sva podešavanja vezana za nosač podataka nalaze u meniju *Podešavanja nosača*.

Povezivanje na servis

Kao prvo, proverite da su aktivirani parametri servisa koji želite da koristite. Da aktivirate parametre:

- Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi*, *Podešavanja*, pa *Podešavanja veze*. Odaberite *Aktivna servisna podešavanja*, dođite do skupa (parametara) koji želite da aktivirate, pa pritisnite **Aktiviraj**.

Drugo, povežite se sa servisom. Postoje tri načina za povezivanje:

- Otvorite početnu stranu servisa, recimo houpmejđž provajdera servisa:
Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa *Početna strana*, ili u pasivnom režimu, pritisnite i držite . Kada je preklopnik otvoren, pritisnite odgovarajući numerički taster.
- Izaberite bukmark, adresu, datog servisa:
Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi*, pa *Adrese* i odaberite bukmark, adresu.
Ako adresa ne funkcioniše sa trenutno aktivnim parametrima servisa, aktivirajte neki drugi skup parametara servisa i pokušajte ponovo.
- Ukucajte adresu servisa:
Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa zatim *Idi na adresu*. Ukucajte adresu datog servisa i pritisnite **OK**.
Imajte na umu da nije potrebno unositi prefiks http:// ispred adrese; biće automatski dodan.

Pretraživanje stranica servisa

Pošto ste uspostavili vezu sa servisom, možete početi pretraživanje njegovih stranica. Funkcije tastera telefonskog aparata se mogu razlikovati od jednog do drugog servisa. Pratite tekst uputstva na ekranu telefonskog aparata. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu.

Imajte na umu da ako je za tip veze odabran (E)GPRS, u toku pretraživanja se prikazuje ikonica u levom gornjem uglu ekrana. Ako u toku (E)GPRS veze primite poziv ili tekstualnu poruku ili uputite poziv, u gornjem desnom uglu ekrana prikazaće se ikonica koja označava da je (E)GPRS veza zadržana (stavljena na čekanje). Nakon toga, telefon pokušava da ponovo uspostavi (E)GPRS vezu.

Upotreba tastera telefonskog aparata u toku pretraživanja

- Pomerajte džojstik gore ili dole za kretanje po strani.
- Da odaberete neki istaknuti element na stranici, pritisnite kratko džojstik ili pritisnite .
- Za unos slova ili cifara, koristite tastere - , a da unesete specijalni karakter, pritisnite taster . Kada je preklopnik vašeg telefonskog aparata otvoren, slova i brojeve unosite normalno.

Opcije u toku pretraživanja

Pritisnite **Opcije** i biće Vam na raspolaganju sledeće opcije. Provajder servisa može da nudi i druge opcije. Odaberite:

- **Početna strana**, da se vratite na početnu stranu servisa.
- **Prečice**, da otvorite novu listu opcija samo za datu stranicu.

- *Dodaj adresu*, da trenutnu stranicu sačuvate kao bukmark, adresu.
- *Adrese*. Vidite [Adrese \(bukmark oznake\)](#) na stranici 157.
- *Linkovi preuzim.*, da prikazete listu adresa za preuzimanje sadržaja sa mreže.
- *Sačuvaj u folder*, da u odabrani folder sačuvate adresu trenutne stranice kao link za preuzimanje sadržaja.
- *Ostale opcije*, da prikazete listu dodatnih opcija, recimo, opcija novčanika ili nekih opcija zaštite.
- *Učitaj ponovo*, da ponovo učitate i ažurirate sadržaj otvorene stranice.
- *Prekini*. Vidite [Raskinite vezu sa servisom](#) na stranici 155.

Napomena: Ako ste pokušali da pristupite, ili ste pristupili poverljivim podacima koji zahtevaju unos šifre (recimo, vaš bankovni račun), ispraznite keš memoriju svog telefonskog aparata posle svake takve upotrebe.

Za pražnjenje keš memorije, vidite [Keš memorija](#) na stranici 159.

Direktno pozivanje

Višenamenski pretraživač podržava funkcije kojima možete pristupati u toku pretraživanja. Možete uputiti govorni poziv, poslati DTMF tonske sekvence u toku govornog poziva i sačuvati ime i telefonski broj sa neke stranice.

Raskinite vezu sa servisom

Da prekinete pretraživanje i raskinite vezu, pritisnite **Opcije** i odaberite *Prekini*. Kada se prikaže *Prekini pretraživanje?*, pritisnite **Da**.

Ili pritisnite dva puta. Telefonski aparat raskida vezu sa datim servisom.

Podešavanje izgleda višenamenskog pretraživača

U toku pretraživanja, pritisnite **Opcije**, odaberite *Ostale opcije* pa *Podešav. izgleda*, ili u pasivnom režimu, pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi, Podešavanja* pa *Podešavanje izgleda*. Odaberite:

- *Prelom teksta* pa zatim *Uključen* ako želite da se tekst nastavlja u naredni red ili odaberite *Isključen* ako želite da se on na kraju reda skraćuje.
- *Veličina slova* i odaberite *Mali, Normalna* ili *Velika*.
- *Prikaz slika* i odaberite *Ne* ako ne želite da se slike na datoj prezentaciji, stranici prikazuju. Ovo može da ubrza pretraživanje stranica koje sadrže dosta slika.
- *Upozorenja*, odaberite *Upozor. za vezu koja nije bezbed.* pa zatim *Da* da podesite telefon da Vas upozorava kada u toku pretraživanja prelazite sa bezbedne (štićene) na neštićenu (otvorenu) vezu. Odaberite *Upozor. za stavke koje nisu bezbed.* pa zatim *Da* da podesite telefon da Vas upozorava kada se na nekoj bezbednoj (štićenoj) strani sajta nalaze neštićeni elementi, stavke. Imajte na umu da ova upozorenja ne garantuju bezbednost, zaštitu veze. Za dalje informacije, pogledajte deo *Sigurnost, zaštita pretraživača* na stranici 159.
- *Kodiranje znakova*, da odaberete koji će kodni raspored pretraživač koristiti za prikaz teksta na stranicama koje same ne daju takvu informaciju kao i da odaberete da li će se za slanje veb adresa na kompatibilne telefone uvek koristiti UTF-8 kodni raspored.

Kukice

Kukica, ili "kolačić", je podatak koji neki sajt, lokacija, unosi u keš memoriju pretraživača vašeg telefona. Taj podatak mogu biti, na primer vaše korisničke informacije ili vaše preference u pretraživanju. "Kolačići" se čuvaju dok ne ispraznite keš memoriju; vidite [Keš memorija](#) na stranici 159.

1. U toku pretraživanja, pritisnite **Opcije** i odaberite redom *Ostale opcije, Zaštita* pa *Kukice*, ili u pasivnom režimu, pritisnite **Meni** i odaberite redom *Servisi, Podešavanja, Podešavanje zaštite* pa *Kukice*.
2. Odaberite *Dozvoljene* ili *Odbacuju se*, da dopustite, odnosno zabranite postavljanje "kolačića", kukica.

Adrese (bukmark oznake)

Imate mogućnost čuvanja adresa stranica u obliku bukmarka, adresa, u memoriji aparata.

1. U toku pretraživanja, pritisnite **Opcije** i odaberite *Adrese*, ili, u pasivnom režimu, pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa *Adrese*.
2. Dođite do željene adrese i pritisnite **Izaberi** ili pritisnite kratko džojstik da se povežete na stranicu na koju se data adresa odnosi, ili pritisnite **Opcije** da pristupite narednim funkcijama: *Vidi, Izmeni, Obriši, Pošalji, Nova adresa* ili *Sačuvaj u folder*.

Napomena: U vašem aparatu su možda već instalisane neke adrese Internet sajtova koji nisu ni u kakvoj vezi sa firmom Nokia. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite, potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

Primanje adrese

Kada neku adresu, bukmark oznaku, primite kao OTA poruku, pritisnite **Sačuvaj** da je dodate u listu adresa, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Vidi* ili *Odbaci*.

Preuzimanje

1. Da preuzmete dodatne melodije, slike, igre ili aplikacije u svoj telefon, pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa *Linkovi preuzim..*
2. Odaberite *Dopuna melodija*, *Preuzete slike*, *Dopuna igara* ili *Dopuna aplikacija*, da preuzmete dodatne melodije, slike, igre, odnosno aplikacije.

Napomena: Imajte na umu da Nokia ne garantuje za druge sajtove. Ako se odlučite da sa njih preuzimate Java aplikacije, potrebno je da preuzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi sajt.

Servisni prijem

Telefonski aparat može da prima servisne poruke (dostavljene bez vašeg zahteva) koje Vam šalje provajder. Da postavite parametre, podešavanja, pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi*, *Podešavanja* pa *Podešavanje servisnog prijema*.

- *Servisne poruke* pa *Uključene* da podesite telefon da prima servisne poruke.
- *Automatska veza* pa zatim *Uključene* da podesite telefon da automatski preuzima sadržaj koji se pominje u servisnoj poruci:

Da pogledate primljenu servisnu poruku:

- Da pogledate servisnu poruku koju ste primili, pritisnite **Prikaži**. Ako pritisnete **Izađi**, poruka se premešta u *Servisni prijem*. Kad kasnije želite da pogledate poruku, pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi* pa zatim *Servisni prijem*.

- U toku pretraživanja, pritisnite **Opcije**, odaberite *Ostale opcije* pa *Servisni prijem*. Dođite do željene poruke i pritisnite **Preuzmi** da preuzmete markirani sadržaj sa odgovarajuće veb stranice, ili pritisnite **Opcije** pa odaberite *Preuzmi*, *Detalji* ili *Obriši*.

Keš memorija

Podaci i servisi kojima ste pristupali se čuvaju u keš memoriji vašeg telefonskog aparata. Keš memorija je baferski memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Da ispraznite keš memoriju:

- u toku pretraživanja, pritisnite **Opcije** i odaberite *Ostale opcije*, pa *Obriši keš*, ili
- u pasivnom režimu, pritisnite **Meni** odaberite *Servisni* pa *Obriši keš*.

Sigurnost, zaštita pretraživača

Sigurnosna zaštita je neophodna za neke servise kao što su bankarski servisi i onlajn kupovina sa sajtova. Za takve vrste veza, neophodni su Vam sigurnosni sertifikati i eventualno sigurnosni, zaštitni modul koji se može nalaziti na vašoj SIM kartici. Za više informacija, obratite se svom provajderu.

Zaštitni modul

Zaštitni modul može da sadrži sertifikate kao i privatne i javne ključeve. Zaštitni modul može da poboljša bezbednost aplikacija koje se koriste iz pretraživača i da omogući upotrebu digitalnog potpisivanja. Sertifikate u zaštitni modul upisuje provajder servisa.

Pritisnite **Meni**, odaberite *Servisi, Podešavanja, Podešavanje zaštite*, pa *Podešavanje zaštitnog modula*. Odaberite:

- *Detalji zaštitnog modula*, da vidite naziv zaštitnog modula, status, proizvođača i serijski broj.
- *Zahetv za PIN šifrom modula*, da podesite aparat da zahteva unos PIN šifre modula kada se koriste servisi, funkcije zaštitnog modula. Ukucajte šifru i odaberite *Uključen*. Da isključite zahtev za unos PIN šifre, odaberite *Isključen*.
- *Promeni PIN modula*, da promenite PIN šifru modula, ako to zaštitni modul dopušta. Ukucajte trenutnu PIN šifru modula, pa zatim dva puta novu šifru.
- *Promeni potpisni PIN*. Odaberite potpisni PIN koji želite da promenite. Ukucajte trenutnu PIN šifru, pa zatim dva puta novu šifru.

Vidite i deo [Pristupne šifre](#) na stranici 16.

Sertifikati

Postoje tri vrste sertifikata: serverski sertifikati, sertifikati ovlastioca i korisnički sertifikati.

- Telefon koristi serverski sertifikat radi poboljšanja zaštite, sigurnosti, veze između telefona i servera na kojem se nalazi sadržaj. Telefon prima serverski sertifikat od provajdera servisa pre uspostavljanja veze i njegova ispravnost se proverava preko sertifikata ovlastioca koji su memorisani u telefonu. Serverski sertifikati se ne memorišu.

Ako je ikonica sigurne veze prikazana u toku veze, prenos podataka između telefonskog aparata i servera na kojem se nazi sadržaj je šifrovan.

- Sertifikate ovlastioca koriste neki servisi, kao što su bankarski servisi, za proveru autentičnosti drugih sertifikata. Sertifikate ovlastioca ili u zaštitni modul upisuje provajder servisa, ili se oni preuzimaju sa mreže ako dati servis podržava upotrebu sertifikata ovlastioca.
- Korisničke sertifikate korisnik dobija od Davaoca sertifikata (Certifying Authority). Korisnički sertifikati su neophodni, recimo, za digitalne potpise.

Važno: Imajte na umu da iako upotreba sertifikata u znatnoj meri umanjuje rizike koji prate povezivanje na mrežu i instalisanje softvera, oni se moraju ispravno koristiti da bi se obezbedile prednosti poboljšane zaštite. Postojanje sertifikata ne pruža samo po sebi nikakvu zaštitu; upravljač sertifikata mora imati ispravne, verodostojne, ili proverene sertifikate da bi se osigurala poboljšana zaštita.

Važno: Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže poruka "Sertifikat je istekao" ili "Sertifikat još uvek ne važi" iako bi sertifikat trebalo da je važeći, proverite da li su ispravno podešeni vreme i datum u telefonskom aparatu.

Važno: Pre nego što izmenite ove parametre, podešavanja, morate se uveriti da li zaista imate poverenje u vlasnika sertifikata, kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Digitalni potpisi

Sa ovim modelom telefona možete da pravite digitalne potpise. Potpis se može identifikovati kao vaš preko privatnog ključa zaštitnog modula i korisničkog

sertifikata koji je korišćen za potpisivanje. Upotreba digitalnog potpisa se može smatrati isto kao i standardno potpisivanje nekog pravnog dokumenta.

Da stavite digitalni potpis, odaberite neki link na datoj stranici, na primer, naslov knjige koju želite da kupite i njenu cenu. Prikazaće se tekst za potpis (eventualno i iznos, datum, itd.).

Proverite da je u tom momentu tekst u zaglavlju **Čitaj** i da je prikazana ikonica digitalnog potpisa .

Napomena: Ako se ikonica digitalnog potpisa ne pojavi, znači da je došlo do povrede tajnosti, sigurnosti, i ne bi trebalo da unosite nikakve lične podatke kao što su vaš potpisni PIN.

Da tekstu dodate digitalni potpis, prvo pročitajte kompletan tekst, pa zatim odaberite **Potpiši**.

Napomena: Tekst možda ne stane u jedan ekran. Zato obavezno prelistajte kompletan tekst pre potpisivanja.

Odaberite korisnički sertifikat koji želite da upotrebite. Ukucajte potpisni PIN (vidite deo **Pristupne šifre** na stranici 16) i pritisnite **OK**. Ikonica digitalnog potpisa će se izgubiti, a dati servis može eventualno da prikaže potvrdu vaše kupovine.

■ SIM servisi (Meni 10)

Pored funkcija koje nudi telefonski aparat i vaša SIM kartica može da nudi dodatne usluge, servise kojima pristupate iz menija 10. Meni 10 će se prikazivati samo ako ga vaša SIM kartica podržava. Nazivi i sadržaji menija u potpunosti zavise od raspoloživih usluga.

Napomena: Za podatke u vezi raspoloživosti, cene i informacije o načinu korišćenja SIM servisa obratite se prodavcu SIM kartice, tj. operatoru mreže, provajderu ili drugom dobavljaču.

Imate mogućnost da svoj telefonski aparat podesite tako da Vam prikazuje potvrđne poruke koje se razmenjuju između vašeg telefonskog aparata i mreže kada koristite SIM servise; izaberite *Da* za opciju *Potvrda akcija SIM servisa* u meniju *Podešavanje telefona*.

Imajte na umu da pristup ovim servisima može da podrazumeva slanje tekstualne poruke (SMS) ili obavljanje telefonskog poziva koji se naplaćuju.

7. Komunikacije sa PC računarom

Kada je vaš telefon povezan na kompatibilni PC računar preko IC, Bluetooth veze ili kablom, možete da šaljete i primete e-mail poruke kao i da pristupate Internetu. Svoj telefon možete da koristite sa brojnim aplikacijama, programima za povezivanje sa PC računarom i razmenu podataka, pod uslovom da ste pretplaćeni na neophodne mrežne servise.

Na Nokia veb sajtu, www.nokia.com/support/phones/6820, možete naći detaljnije informacije, kao i preuzeti potrebne datoteke.

■ PC Suite

Programski paket PC Suite sadrži sledeće aplikacije:

- **Nokia Application Installer**, koji služi za instalisanje Java aplikacija sa kompatibilnog PC računara u telefonski aparat, recimo igara i rečnika.
- **Nokia Image Converter**, koji služi za konverziju grafičkih datoteka u podržane formate pogodne za primenu kao portretnih fotografija, u multimedija porukama ili za tapete, kao i za njihovo prebacivanje u telefonski aparat.
- **Nokia Sound Converter**, koji služi za montažu polifonih melodija zvona podržanih formata kako bi bili kompatibilni sa vašim telefonskim aparatom, kao i za njihovo prebacivanje u telefonski aparat.

- **Nokia Content Copier**, koji služi za kopiranje podataka ili izradu rezervnih kopija podataka u vašem telefonu i njihovo prenošenje u kompatibilni PC računar ili drugi kompatibilni Nokia telefonski aparat.
- **Nokia Settings Manager**, koji služi za izmene i slanje veb adresa, bukmark oznaka, ili za ažuriranje skupova (parametara) veze.
- **Nokia Phone Editor**, koji služi za slanje tekstualnih (SMS) poruka i vršenje izmena kontakata u vašem telefonskom aparatu.
- **Nokia Phone Browser**, koji služi za pregled sadržaja foldera Galerija vašeg telefona na kompatibilnom PC računaru. Možete pretraživati grafičke i audio datoteke u memoriji telefonskog aparata i prenositi ih iz telefona u PC računar i obrnuto.
- **Nokia Multimedia Player**, koji služi za prikazivanje multimedija (MMS) poruka, audio i video snimaka. Takođe možete da pravite i liste numera svojih omiljenih multimedija datoteka.
- **Nokia PC Sync**, koji služi za sinhronizovanje, usaglašavanje kontakata, kalendara, lista obaveza i napomena vašeg telefona i kompatibilnog PC računara.
- **Nokia Modem Options** sadrži parametre, podešavanja za HSCSD i GPRS veze.
- **Nokia Connection Manager** služi za biranje tipa veze između PC računara i telefona.
- **Language Selection**, koji služi da izaberete jezik na kojem će se odvijati instalacija programa PC Suite i koji će se koristiti u radu aplikacije.
- **HTML Help** kao pomoć u korišćenju aplikacije.

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

(E)GPRS, HSCSD i CSD

Vaš telefon možete da koristite za EGPRS (poboljšani GPRS), HSCSD (brzi prenos podataka sa komutacijom linije) i CSD (prenos podataka sa komutacijom linije, *GSM podaci*) servise za prenos podataka.

Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na data servise (prenos podataka), obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.

Imajte na umu da korišćenje HSCSD servisa prazni bateriju vašeg aparata brže od standardnih govornih i data veza. Za vreme prenosa podataka, telefon ćete morati eventualno da prikopčate na punjač.

Vidite [Podešavanje \(E\)GPRS modema](#) na stranici 117.

■ Korišćenje komunikacionih programa za prenos podataka

Informacije u vezi upotrebe komunikacionih programa za prenos podataka potražite u dokumentaciji koja ide uz njih.

Imajte na umu da nije preporučljivo pozivanje ili primanje poziva dok je aparat povezan na računar, pošto to može da dovede do prekida rada.

Da biste ostvarili bolje rezultate, u toku prenosa podataka aparat postavite na stabilnu podlogu sa tastaturom okrenutom nadole. Nemojte da pomerate aparat niti da ga držate u ruci u toku prenosa podataka.

8. O bateriji

■ Punjenje i pražnjenje

Vaš telefonski aparat se napaja energijom iz akumulatorske baterije sa mogućnošću ponovnog punjenja.

Imajte na umu da se potpune eksploatacione karakteristike nove baterije postižu tek posle dva ili tri kompletna ciklusa punjenja i pražnjenja!

Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada je radno vreme (vreme razgovora i vreme spremnosti za rad) znatno kraće od normalnog, vreme je da se kupi nova baterija.

Koristite samo one baterije koje je odobrio proizvođač telefona i punite ih samo punjačima koje je isti odobrio. Iskopčajte punjač kada se ne koristi. Ne ostavljajte bateriju priključenu na punjač duže od jedne sedmice, jer joj prekomerno punjenje može skratiti vek trajanja. Ako se i ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti.

Ekstremni temperaturni uslovi mogu uticati na sposobnost punjenja Vaše baterije.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena.

Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Slučajan kratak spoj može da nastane ako neki metalni predmet (novčić, spajalica ili hemijska olovka) prouzrokuje direktno spajanje + i - izvoda baterije (metalne trake na bateriji), na primer, kada nosite rezervnu bateriju u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može se oštetiti baterija ili predmet kojim se spaja.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Držite bateriju uvek pri

temperaturi između 15 °C i 25 °C (59 F i 77 F). Telefon sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterija su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru!

Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima (n.pr. recirklaža). Ne odlažite ih kao kućni otpad.

ČUVANJE I ODRŽAVANJE

Vaš telefon je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i njime treba postupati pažljivo. Dole dati saveti će Vam pomoći da ispunite obaveze koje su date u garanciji i da uživate u ovom proizvodu dugi niz godina.

- Držite telefonski aparat i sve njegove delove i pribor van dohvata dece.
- Održavajte ga suvim. Atmosferske padavine i vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu sadržati minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola.
- Ne upotrebljavajte telefon, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi se mogu oštetiti.
- Nemojte držati telefon na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati telefon na mestima sa niskom temperaturom. Kada se telefon zagreje (do svoje normalne temperature), u unutrašnjosti se može pojaviti vlaga koja može da ošteti štampane ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvorite telefon. Nestručno rukovanje ga može oštetiti.
- Čuvajte telefon od padova, potresa ili udaraca. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih štampanih ploča sa elektronskim kolima.
- Za čišćenje telefona nemojte da upotrebljavate jake hemikalije, rastvarače za čišćenje, ili jake deterdžente.
- Ne bojte telefon. Boja može blokirati pokretne delove aparata i ometi pravilan rad.
- Za čišćenje objektiva (kamere, senzora rastojanja i svetla) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.

- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamenu. Neodobrene antene, modifikacije ili priključci mogu oštetiti telefon i predstavljati kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na telefonski aparat, punjač i sav pribor. Ukoliko neki od njih ne funkcioniše ispravno odnesite ga u najbliži kvalifikovani servis. Osoblje servisa će Vam pomoći i, ukoliko je potrebno, obaviti servisiranje.

VAŽNE INFORMACIJE U VEZI BEZBEDNOSTI

■ Bezbednost saobraćaja

Ne koristite mobilni telefon dok vozite motorno vozilo. Uvek osigurajte telefon u njegovom držaču; ne stavljajte telefon na putničko sedište ili na mesta sa kojih u slučaju sudara ili iznenadnog kočenja može da sklizne.

Zapamtite, bezbednost saobraćaja je uvek na prvom mestu!

■ Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe u svakoj oblasti i da isključite svoj telefon uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Koristite telefon samo u njegovim normalnim radnim položajima.

Delovi telefonskog aparata imaju magnetna svojstva. Telefonski aparat privlači metale pa osobe sa slušnim aparatima ne treba da ga drže na uvu na kojem je slušni aparat. Telefon uvek držite u držaču pošto slušalica može da privuče metalne materijale. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu telefona pošto se na njima upisani podaci mogu tako izbrisati.

■ Elektronski uređaji

Većina savremene elektronske opreme je zaštićena od radiofrekventnih signala. Ipak, izvesna elektronska oprema može da bude nezaštićena od radiofrekventnih signala Vašeg mobilnog telefona.

Pejsmejkери

Proizvođači pejsmejkera preporučuju minimalno rastojanje od 20 cm (6 inči) između mobilnog telefona i pejsmejkera kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejkera. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima:

- Kada je telefon uključen treba uvek da ga drže na rastojanju većem od 20 cm (6 inči) od svog pejsmejkera;
- Ne bi trebalo da nose telefon u džepu na grudima;
- Treba da koriste uvo na suprotnoj strani od pejsmejkera kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.
- Ukoliko imate bilo kakav razlog da posumnjate da dolazi do smetnji, odmah isključite svoj telefon.

Slušni aparati

Neki digitalni mobilni telefoni mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. U slučaju takvih smetnji, konsultujete se sa svojim provajderom.

Ostali medicinski uređaji

Rad bilo kojih radiopredajnih uređaja, uključujući i celularne telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskih uređaja da biste utvrdili da li su uređaji adekvatno zaštićeni od spoljne energije radiofrekventnih talasa, ili ukoliko imate neka druga pitanja. Isključite svoj telefon u zdravstvenim ustanovama kada u njima istaknuta pravila nalažu da to učinite. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na spoljnu energiju radiofrekventnih talasa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalisane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima (na pr. elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom). Za to se u vezi Vašeg vozila informišite kod proizvođača ili njegovog predstavnika. Takođe konsultujte i proizvođača druge opreme koja je dodatno instalisana u Vašem motornom vozilu.

Istaknuti natpisi

Isključite svoj telefon u svakom objektu gde to zahtevaju istaknuti natpisi.

■ Potencijalno eksplozivne atmosfere

Isključite svoj telefon kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno opasnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar što može dovesti do telesnih povreda ili čak i smrti.

Korisnicima se savetuje da isključe telefon kada se nalaze na mestima za točenje goriva (pumpnoj stanici). Korisnici se upozoravaju da treba da se pridržavaju ograničenja u pogledu upotrebe radio opreme u skladištima goriva (skladište goriva i distributivni centri), hemijskim postrojenjima ili na mestima gde se vrši miniranje.

Sredine sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek jasno obeležene. To su najčešće potpalublja čamaca, mesta za transport ili skladištenje hemikalija, motorna vozila sa pogonom na tečni (propan-butan) plin, zone u kojima vazduh sadrži hemikalije ili čestice, na primer žita, prašinu ili metalni prah, kao i sve druge sredine u kojima se obično preporučuje da isključite motor automobila.

■ Motorna vozila

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira telefon ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instalisanje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za aparat.

Proveravajte redovno da li je celokupna oprema mobilnog telefona u Vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše.

Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu gde držite telefon, njegove delove ili pribor.

Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuk naduvava velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući i fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazдушnog jastuka. Ukoliko je oprema mobilnog telefona za automobil nepropisno instalisana a vazdušni jastuk se naduva može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba Vašeg telefona u vazduhu je zabranjena. Isključite svoj telefon pre ulaska u avion. Upotreba mobilnih telefona u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Nepoštovanje ovih uputstava može da dovede do privremenog obustavljanja ili uskraćivanja korišćenja telefonskih usluga, ili do preduzimanja sudskog postupka, ili do oba.

■ Hitni poziv

Važno: Ovaj telefon kao i svaki bežični telefon radi koristeći radio signale, bežične i zemaljske mreže kao i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga uspostavljanje veze u svim uslovima se ne može garantovati. Zato se ne biste nikada trebalo oslanjati samo na mobilni telefon za uspostavljanje važnih komunikacija (na pr., pozivi za hitnu medicinsku pomoć).

Hitni pozivi možda nisu mogući na svim mrežama mobilne telefonije ili pri korišćenju neke usluge mreže i/ili neke mogućnosti telefona. Proverite to kod lokalnog provajdera.

Slanje hitnih poziva:

1. Uključite telefon ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna. Neke mreže zahtevaju da je važeća SIM kartica pravilno uložena u telefon.
2. Pritisnite potreban broj puta (na primer da biste prekinuli vezu, izašli iz menija i sl.) da obrišete sadržaj ekrana i aparat aktivirate za telefoniranje.
3. Unesite broj službe pomoći za svoju trenutnu lokaciju (na pr. 112 ili neki drugi zvanični broj službe pomoći). Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
4. Pritisnite taster .

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite pre nego što budete mogli da uputite poziv službi pomoći. Konsultujte ovo Uputstvo i Vašeg lokalnog provajdera usluga celularne mreže.

Kada šaljete poziv službi pomoći, obratite pažnju na to da date sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Upamtite da je Vaš mobilni telefon možda jedino sredstvo komunikacije na mestu događaja nesrećnog slučaja; ne prekidajte vezu sve dok Vam se ne dozvoli da to učinite.

■ Informacije o sertifikaciji (SAR)

OVAJ MODEL TELEFONSKOG APARATA ZADOVOLJAVA ZAHTEV EKSPOZICIJE RADIO TALASIMA

Vaš bežični telefonski aparat je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan i proizveden tako da ne prelazi granične vrednosti zračenja za ekspozicije energiji radiofrekventnih talasa koje preporučuju međunarodne smernice (ICNIRP). Te granične vrednosti su deo sveobuhvatnih smernica i one određuju dopuštene nivoe energije radiofrekventnih talasa za

opštu populaciju. Ove smernice su razvile nezavisne naučne organizacije putem periodičnih i detaljnih procena naučnih studija. Ove smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu koja je namenjena da osigura bezbednost svih osoba bez obzira na starosnu dob ili zdravstveno stanje.

Standard za ekspoziciju za mobilne telefone koristi jedinicu mere poznatu kao Stepen specifične absorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim međunarodnim smernicama iznosi 2,0 W/kg*. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa telefonskim aparatom koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Mada je SAR vrednost ustanovljena za najveći atestirani nivo snage, stvarna SAR vrednost telefonskog aparata u radu može biti značajno ispod te maksimalne vrednosti. Ovo je stoga što je aparat projektovan da radi na više nivoa snage kako bi koristio samo onoliko snagu koja je potrebna da dospe do mreže. Generalno, što ste bliže baznoj stanici, snaga predaje telefonskog aparata je niža.

Najviša SAR vrednost za ovaj model telefonskog aparata testirano za držanje na uvu je 0,72 W/kg. Mada mogu postojati razlike u SAR vrednostima za različite telefone i različite položaje, sve one zadovoljavaju odgovarajuće međunarodne smernice za ekspoziciju radiofrekventnim talasima.

Ovaj proizvod zadovoljava smernice za ekspoziciju radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uvo, ili kada je odvojen od tela najmanje 1,5 cm. Kada se koristi futrola, kopča za pojas ili držač za nošenje na telu, isti ne bi trebalo da sadrži metal a trebalo bi da održava proizvod odvojen od tela najmanje 1,5 cm.

* SAR granična vrednost za mobilne telefone u javnoj upotrebi iznosi 2,0 W/kg. u proseku raspoređeno na deset grama telesnog tkiva. Smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu radi dodatne zaštite ljudi kao i na račun kompenzacije mogućih odstupanja u izmerenim vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Podatke o SAR

vrednostima u drugim regionima možete naći u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.